

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
 กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

วนิดา ศิริมาลา

- 8 เส.ธ. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

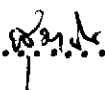
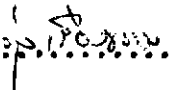
พฤษภาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

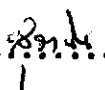
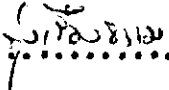
176814

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานินท์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.... ประธาน
.... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
.... กรรมการ
.... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนาณิ
รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช และรองศาสตราจารย์
ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดียิ่ง ผู้วิจัย
ซาบซึ้งในพระคุณและขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอพระคุณ อาจารย์ พิศศรี แจงไพร อาจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล
ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขแบบทดสอบ แบบสอบถามในการวิจัย และขอขอบคุณคณะอาจารย์
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด
มหาสารคาม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา
และขอขอบคุณ คุณละม้าย วิไลพันธุ์ พี่ น้อง เพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์
สำเร็จได้ด้วยดี

วนิดา ศิริมาลา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนมินิคอร์ส	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู กรมวิชาการ	36
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	38
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
3	วิธีดำเนินการวิจัย	41
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	43
	การดำเนินการทดลอง	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	
	และกลุ่มควบคุม	56
	การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง	
	กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	57
	การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในวิชาภาษาไทย	
	ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	
	และกลุ่มควบคุม	58
	การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่าง	
	กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	59
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	60
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	60
	วิธีการดำเนินการทดลอง	61
	สรุปผลการทดลอง	63
	อภิปรายผล	63
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	68
	บรรณานุกรม	69
	ภาคผนวก	75

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	43
2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	56
3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม	57
4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทย ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	58
5 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วงจร I - P - O ของกิจกรรมมินิคอร์ส	18
2 วงจร I - P - O ของกิจกรรมมินิคอร์ส	19
3 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส	19
4 ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจร I - P - O ใน ชุดการสอนมินิคอร์ส	20
5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎี วิเคราะห์ระบบ	25

ภูมิหลัง

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนและสอบผ่าน โดยหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของวิชาภาษาไทยไว้ว่า ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองทุกด้านเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม ตลอดจนให้สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อหรือในการศึกษาค้นคว้าวิทยการต่าง ๆ ความความสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 15) ดังนั้นในการที่ครูนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้นั้นควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน และประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะทางภาษาที่ดี มีความมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย ตลอดจนครูควรจะได้ใช้กลวิธีการสอนต่าง ๆ และจัดกิจกรรมแปลก ๆ ใหม่ ๆ หลายชนิดเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวนักเรียนรู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และมีทักษะทางภาษาดี สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ (สุจริต เพ็ชรชอบ 2525 : 49)

แต่สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ครูผู้สอนมักจะพบว่านักเรียนให้ความสนใจในวิชานี้น้อยและบางคนก็ท้อแท้เบื่อหน่าย ไม่เห็นความสำคัญของวิชา เพราะถือว่าถึงจะไม่สนใจเรียนวิชาภาษาไทย ตนก็สามารถใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจในชีวิตประจำวันได้อยู่แล้ว (วิมลศิริ ร่วมสุข 2522 : 75) จาก

การศึกษาของ จุฬาลักษณ์ โกศลนันท์ (จุฬาลักษณ์ โกศลนันท์ 2515 : 78) เรื่อง การสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในโรงเรียนพานิชการ ราชดำเนิน ผลปรากฏว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ภาษาไทยคือ นักเรียนไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไทย ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2523 : 94) ให้ความเห็นว่า เมื่อการสอน ของตนมีความยากในตัวดังกล่าวคือนักเรียนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน ครูที่ สอนภาษาจึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมดี มีศิลปะ มีกลวิธีแบบยลในการสอนยิ่งกว่า วิชาอื่น ๆ แต่การเรียนการสอนภาษาไทยก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีกระຍဉ်းครุเป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน ครูใช้วิธีสอนแบบเดียวคือ บรรยายตลอดชั่วโมง ผู้เรียนจะต้อง จดจำหรือบันทึกข้อความต่าง ๆ ตามที่ครูบอก ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้ฝึกคิดและฝึก ทักษะทั้ง 4 เท่าที่ควร (นิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517 : 48)

ในวิชาภาษาไทยบังคับ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีหนังสือเรียนและคู่มือ ครุณับของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพียงฉบับเดียวมาตลอด (สุระ คามาพงษ์ 2527 : 1) โดยมีวัตถุประสงค์คือ ช่วยขยายความรู้ ขยายเนื้อหาจาก หนังสือแบบเรียน ตลอดจนช่วยแนะแนวทางในการสอนให้ครู ดังนั้นครูผู้สอนจึงได้ แนวทางการจัดทำแผนการสอนจากคู่มือครูภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำใน การใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน จุดประสงค์การสอน ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ข้อเสนอแนะในการสอน ความรู้ประกอบ หนังสืออ่านประกอบ วิธีการวัดและ ประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1) สุระ คามาพงษ์ (สุระ คามาพงษ์ 2527 : 200) ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนจะน่าสนใจและ สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นสำคัญ หนังสือเรียน คู่มือครู เป็นเพียง ส่วนช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จเท่านั้น ดังนั้นหากครูมีการเตรียมการสอน และค้นคว้าหาความรู้ เกี่ยวกับวิธีสอนเพิ่มเติมก็จะช่วยให้ตนเองมีความรู้ สามารถดำเนิน การสอนได้มีประสิทธิภาพ

จากการวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2520 : 116) เรื่อง การศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อวิชาภาษาไทยบังคับเรียน ภายในเขตการศึกษา 4 พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยคือ นักเรียนไม่ชอบครูสอน เนื่องจากครูขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนและขาดเทคนิคการสอนที่เข้าใจ ซึ่งตรงกับผลการศึกษารอง เพ็ญนิภา เขาเทียน (เพ็ญนิภา เขาเทียน 2526 : 108) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยค่านการจูงใจของครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยรายวิชามักกับ แสดงพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจเกี่ยวกับวิธีสอนอยู่ในลำดับน้อย แม้ว่าครูจะสอนตามคำแนะนำในคู่มือครูก็ตาม รูปแบบการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นบทบาทให้ครูเป็นผู้ดำเนินการสอนเอง เช่น การอธิบาย บรรยาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้ยูเรียนฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 มากกว่าการฟังครูบอกข้อเท็จจริง อธิบายกฎเกณฑ์ และสรุปข้อคิดเห็นให้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด (สุวัจน์ มุทธเมธา 2523 : 168) แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนของครูส่วนใหญ่มักจะเป็นการบอกวิชาแก่ยูเรียนซึ่งเป็นการเน้นเฉพาะค่านความรู้ความจำ ครูยังไม่เข้าใจการสอนแบบใหม่ ซึ่งมุ่งส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนเป็นสำคัญ มีค่านที่เนื้อหาวิชาเหมือนอย่างแตกอน (นวลทิพย์ รักษาทรัพย์ 2522 : 2) อีกประการหนึ่ง เนื้อหาวิชาที่จะต้องเรียนก็กำหนดไว้มาก ทำให้ครูสอนไม่ทันและมีเวลาไม่พอที่จะสร้างทักษะให้แก่ยูเรียน ครูจึงต้องรีบสอน รีบอธิบายด้วยตนเองทั้งหมด วิธีสอนของครูจึงกล่าวทำให้เด็กไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นการสกัดกั้นความอยากรู้อยากทดลอง อยากรู้อยากแสดงออก ตลอดจนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำลง (สมดวิค วิเศษสมบัติ 2525 : 221) และทำให้เกิดการขัดแย้งกับธรรมชาติของการเรียนรูภาษาเป็นอย่างมาก

เพราะการเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของการฝึกทักษะมากกว่าการฝึกจดจำเนื้อหาจาก
ครูเพียงอย่างเดียว (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2523 : 94)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องคุณภาพ
และพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการสอนควรได้รับการ
ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามความต้องการ ปัจจุบันนี้มี
นักการศึกษา นักวิชาการ นำแนวคิดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
 ตลอดจนเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ใ้ในวงการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอน
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น บทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล การจัดห้องเรียนแบบ
ศูนย์การเรียน ฯลฯ ซึ่งเทคนิคในการสอนจะเป็นแบบใดก็ได้ แต่ควรเป็นวิธีที่จะ
ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุก ๆ ด้าน ในการเรียนวิชาภาษาไทย สุจริต
เพียรชอบ (สุจริต เพียรชอบ 2525 : 21) ให้ข้อคิดเห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลายต้องการเรียนรูภาษา เพราะมีความสนใจที่จะเรียนด้วยการลงมือ
ปฏิบัติการกระทำซ้ำ และการฝึก เมื่อทราบผลการเรียนของตนได้รวดเร็วก็จะเรียน
ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นครูจึงควรจัดสภาพการสอน โดยให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียน
มากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบชัดเจนและเอื้อต่อการเรียนรู้ของ
นักเรียนที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือ การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourse)
ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการจากระบบการเรียนให้ผู้เรียนสามารถสนองตอบต่อสิ่งเราได้
อย่างคล่องตัว และรับการย้อนกลับได้ในทันที (Meyer, G.R. 1978 : 1 - 2)
ลักษณะของชุดมินิคอร์สมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ใช้เวลาเรียนสั้น มีวัตถุประสงค์
ทางการเรียนอย่างชัดเจน มุ่งฝึกทักษะโดยมีกิจกรรมและสื่อหลายประเภทที่จัดไว้
อย่างเป็นระบบ ตลอดจนเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากกว่าการศึกษารายบุคคล
(APEID, 1982 : 6)

นอกจากนี้ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ก็ควรจะปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนเหล่านี้ด้วย สำเริง บุญเรืองรัตน์ (สำเริง บุญเรืองรัตน์ 2524 : 7) กล่าวว่า ความสนใจมีความสำคัญเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน หมกมุ่นในการเรียน และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่าผู้เรียนมีความสนใจต่อการสอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอนต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักการของทฤษฎีมินิคอร์สมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยสร้างชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทยและทดลองสอน เปรียบเทียบกับการสอนภาษาไทยตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบผลของการสอนโดยใช้ชุดการสอน
มินิคอร์ส และเป็นแนวทางในการสอนวิชาภาษาไทยอีกวิธีหนึ่งโดยนำเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนที่ 1
(วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน
ทั้งหมด 160 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียน
ที่ 1 (วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด
มหาสารคาม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน
ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. ระยะเวลาในการทดลอง การทดลองครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 14 คาบ
คาบเรียนละ 50 นาที ในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลาทำการทดลองรวมทั้งสิ้น
7 สัปดาห์
4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองครั้งนี้ใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน
ภาษาไทยชุดวรรณวิจิตรและหนังสือเรียนทักษะพัฒนา เล่ม 2 (ท 503 ท 504)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
โดยทำการทดลองตามเนื้อหาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

- 4.1 วารณวิทัศน์ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัมมัญญการ
 ทักษพัฒนา เรื่อง การใช้วิจารณ์งานในการฟัง การใช้
 ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ
- 4.2 วารณวิทัศน์ เรื่อง นิทานเวตาล
 ทักษพัฒนา เรื่อง ความคิดกับภาษา การอ่านวิเคราะห์
 และวิจารณ์ คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร
5. ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า
- 5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 แบบคือ
- 5.1.1 การสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส
- 5.1.2 การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ
- 5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
- 5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.2.2 ความสนใจในวิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourse) หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างไว้
 อย่างเป็นระบบและจบสมบูรณ์ในตัวเอง มีวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่เด่นชัดเพื่อให้
 ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาอันสั้นโดยกำหนด
 กิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างแน่นอนชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วม
 ของผู้เรียนในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดไว้เป็นกลุ่ม มุ่งฝึกทักษะเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็น
 ผู้ดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ ชุดการสอนมินิคอร์สมีองค์ประกอบ 6 ประการคือ

- 1.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ โครงสร้าง จุดประสงค์
ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แผนการสอนของมินิคอร์ส
- 1.2 กิจกรรมผู้เรียน เช่น การอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม
การฝึกทักษะจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน การร่วมกิจกรรมภายในกลุ่ม
- 1.3 กิจกรรมครู เช่น ให้ความช่วยเหลือ ดูแลและแนะนำผู้เรียนใน
ขณะผู้เรียนทำกิจกรรมหรือฝึกทักษะภายในกลุ่ม
- 1.4 การประเมินผล เช่น การทำแบบฝึกหัดจากคู่มือกิจกรรมผู้เรียน
การรายงานผลการอภิปรายของตัวแทนแต่ละกลุ่ม
- 1.5 เนื้อหาเสริม เช่น การวัดเอกสารความรู้ประกอบต่าง ๆ เพื่อ
ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม
- 1.6 เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ
โดยจัดทำเนื้อหาที่สอนใหม่ให้สั้นและกระชับ เพื่อตอบสนองความต้องการ
ของผู้เรียน มีค่ากับการสร้างตามวิธีวิเคราะห์ระบบโดยแต่ละกิจกรรมของการเรียน
ต้องจัดเป็นวงจรคือ

ปัจจัยป้อน (Input) $\longrightarrow$ กระบวนการ (Process) $\longrightarrow$ ผลผลิต (Output)
ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร แต่ละกิจกรรมสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
ได้ทันที และวัดได้ว่าในแต่ละกิจกรรมผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ทางการเรียนได้
หรือไม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สนี้ยึดทฤษฎีสิ่งเร้า
และการตอบสนอง (Stimulus - Response) เป็นหลัก

2. วิชาภาษาไทย หมายถึง เนื้อหาภาษาไทยจากหนังสือเรียนวรรณวิจิตร
เล่ม 2 และหนังสือทักษะพัฒนา เล่ม 2 (ท 503 ท 504) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5)
ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เรื่อง

2.1 มหาเวสสันดร กัมมัททุม การใช้วิจารณ์งานในการฟัง การใช้
ถ้อยคำสำนวนให้ประสิทธิผล การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ

2.2 นิทานเวตาล ความคิดกับภาษา การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์
คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร

3. การสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส หมายถึง การสอนภาษาไทย
ในกลุ่มทดลองที่ผู้วิจัยดำเนินการไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามคุณลักษณะและหลักเกณฑ์
มินิคอร์สจากอาแพค (APEID : Asian Programme of Educational Innovation
for Development) และขั้นตอนการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจากเอกสาร "มินิคอร์ส"
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดย กรรมการ ขัมพะ
ผู้เรียนจะเรียนรู้หรือเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จากสื่อการสอนที่กำหนดไว้ในชุดการสอน
มินิคอร์สซึ่งผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและหาคุณภาพแล้ว

4. การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ หมายถึง การสอนภาษาไทย
ในกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยดำเนินการไปตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะใน
การสอนจากคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เช่น การอธิบาย
เล่าเรื่อง สรุปความจากเรื่องที่อ่าน ทำกิจกรรมทบทวน ฯลฯ

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนที่ 1
(วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของ
นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้จากคะแนนการตอบ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามตารางวิเคราะห์
หลักสูตรจากเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

7. ความสนใจในวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึกเอาใจใส่ ความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาไทย ซึ่งแสดงออกโดยการ ขวนขวายเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยและยอมรับในคุณค่าของภาษาไทย สามารถวัดได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของภาษาไทย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเสนอเนื้อหาตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนมินิคอร์ส

ความหมายของชุดการสอนมินิคอร์ส

ศูนย์พัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยแมคควอรี (Center for Advancement of teaching (C.A.T.) Macquarie University 1980 : Introductory) ได้ให้ความหมายว่า ชุดการสอนมินิคอร์สเป็นโครงการเรียนที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง สามารถใช้ได้กับกลุ่มหรือรายบุคคล โดยทั่วไปการเรียนรู้ในมินิคอร์สอาศัยสื่อและกลวิธีหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนและจำกัดสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาสั้น ปกติใช้เวลาเพียง 1 วัน หรือน้อยกว่านี้ นอกจากนี้ แอลเลนและแวลเลตต์ (Allen and Valette. 1977 : 12) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่า อาจใช้ระยะเวลาเรียนหนึ่งทอเทอหรือหนึ่งเทอม โดยเนื้อหาของชุดการสอนมินิคอร์สจะกำหนดตามความสนใจของนักเรียนและสมรรถภาพของครู เช่น ชุดการสอนมินิคอร์สเรื่องการปรุงอาหารฝรั่งเศส การเดินร่ำพันบ้านสเปน ฯลฯ

ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป.:1) ให้ความหมายของมินิคอร์สที่ใช้ในการอบรมครูว่า มินิคอร์ส คือชุดการอบรมที่มีความยืดหยุ่นและเบ็ดเสร็จในตัวอย่างสมบูรณ์แบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนสามารถบรรลุได้ในระยะอันสั้น

ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นหลัก ไม่ได้จัดเป็นองค์กรให้ศึกษาอย่างอิสระและ
ไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง
คือ เน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

ส่วนประกอบของชุดการสอนมินิคอร์ส (กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ม.ป.ป. : 5)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ โครงสร้าง จุดประสงค์ทั่วไป
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แผนการสอนของมินิคอร์ส
 2. กิจกรรมผู้เรียน
 3. กิจกรรมครู (คู่มือละเอียดสำหรับผู้นำรายวิชา)
 4. การประเมินผลโครงการและผู้เรียน
 5. เนื้อหาเสริมเพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
 6. เอกสาร จุดสาร สื่อ แผนภูมิ ที่ครูจะประกอบการเรียนรู้
- การสอน โดยทั้ง 6 ส่วนจัดไว้ในแฟ้มอย่างเป็นระบบ ครูสามารถใช้ได้อย่างสะดวก
ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุดการสอนมินิคอร์สคือ ชุดการสอนที่สร้างไว้อย่าง
เป็นระบบและจบสมบูรณ์ในตัวเองโดยมีองค์ประกอบ 6 ประการ มีจุดมุ่งหมายทางการเรียน
ที่เด่นชัดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ภายในระยะเวลาอันสั้น
โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนไว้อย่างแน่นอนชัดเจน เน้น
การเรียนรู้เป็นกลุ่ม มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการร่วมกิจกรรมจากสื่อและกลวิธีการสอน
หลายแบบโดยครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งต้องจัดเนื้อหาที่สอนใหม่ให้สั้นและ
กระชับเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมีลำดับการสร้างตามวิธีวิเคราะห์ระบบ
โดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนต้องจัดเป็นวงจรคือ

ปัจจัยป้อน (Input) → กระบวนการ (Process) → ผลผลิต
(Output) ติดต่อกันเป็นลูกโซ่หลาย ๆ วงจร

ประวัติความเป็นมาของมินิคอร์ส (APEID. 1982 : 1)

แนวคิดเกี่ยวกับมินิคอร์สนี้ มีต้นกำเนิดในสหรัฐอเมริกาเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา ในลักษณะการสอนทฤษฎีที่มีสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบ โดยมีเนื้อหาแยกเป็นหน่วย หรือโมดูล พร้อมกับสื่อที่เป็นกึ่งโปรแกรม (Semi-Programme) และใช้เรียนด้วยตนเอง โดยมีการบันทึกเสียงเป็นเครื่องช่วยความสนใจในการใช้มินิคอร์สได้เพิ่มขึ้นตามลำดับในเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งยึดหลักการและรูปแบบที่พัฒนาในมหาวิทยาลัยแมคควอร์รี ออสเตรเลียโดยคณะนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ภายใต้การนำทีมของ ด็อกเตอร์เร็กซ์ เมเยอร์ (Dr. Rex Meyer)

มินิคอร์สได้รับการพัฒนามาจากความคิดของบทเรียนโมดูล โดยตัดข้อจำกัด การพัฒนาบทเรียนแบบต่างคนต่างเรียนของบทเรียนโมดูลออกไป และมีลักษณะที่สำคัญคือ ใช้เวลาในการเรียนการสอนภายในเวลาอันสั้น ใช้สื่อและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน และจุดประสงค์ เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้ยุทธวิธีและสื่อการเรียนการสอนให้บังเกิดประโยชน์ เหมาะสมที่สุด

ขั้นตอนวิวัฒนาการของแนวคิดมินิคอร์ส (APEID. 1982 : 1 - 3)

1. รายวิชาเรียนปกติ (ก่อนปี ค.ศ. 1960)

โปรแกรมการสอนวิชาต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลานั้นจะเป็นแบบบรรยาย หน้าชั้นเรียน การประชุมปฏิบัติการ และการสอนแบบทฤษฎี

2. รายวิชาเรียนแบบสอนประกอบการใช้เครื่องโสตทัศนอุปกรณ์อย่างมีแบบแผน (ระยะต้น และกลางทศวรรษ 1960)

ในช่วงนี้การสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน การประชุมปฏิบัติการและการสอนแบบทฤษฎีนั้นได้เริ่มมีการรวมเนื้อหาเป็นชุด เป็นการสอนประกอบการใช้

เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบกึ่งโปรแกรมและต่างคนต่างเรียนด้วยตนเอง ได้โดยการใช้เครื่อง Audio - tape ประกอบการเรียนเริ่มมีการวางรูปแบบการเรียน ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. จัดเป็นบทเรียนโมดูลใช้ในการเรียนกวดวิชาที่มีสื่อโสตทัศนูปกรณ์เสริม แต่ละโมดูลนั้นจัดลำดับไว้แล้ว (ปลายทศวรรษ 1960)

การเรียนระยะนี้แต่ละรายวิชาในแต่ละสัปดาห์ของภาคเรียนหนึ่ง ๆ มีการวางแผนการสอนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเฉพาะโดยสัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไป ซึ่งจุดประสงค์เฉพาะของสัปดาห์นี้จะสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของบทเรียนในสัปดาห์ต่อไป แต่ละจุดประสงค์ย่อยของแต่ละสัปดาห์จะรวมเป็นจุดมุ่งหมายรวมของรายวิชาทั้งหมด ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้ก่อให้เกิดแนวความคิดแบ่งเนื้อหาเป็นโมดูลและแยกออกเป็น ชั้น ๆ เพื่อให้บทเรียนต่อกันเป็นโมดูลตามลำดับ

4. จัดรายวิชาเรียนแบบสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล ซึ่งไม่ได้จัดลำดับไว้ก่อน ประกอบกับการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ (ปลายทศวรรษ 1960 และต้นทศวรรษ 1970)

การพัฒนาการเรียนการสอนระยะนี้ เป็นการปรับปรุงแต่ละหน่วยหรือโมดูล เพื่อให้เป็นเอกเทศจากโมดูลมทอื่น ๆ อย่างแท้จริง จากแนวความคิดนี้ผู้เรียนสามารถ จัดลำดับบทเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามพื้นฐานและความสนใจของตน การเปลี่ยนแปลง ขึ้นต่อไปคือ การจัดให้มีบทเรียนโมดูลเสริมขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตาม ความสนใจและเกี่ยวข้องกับ การเรียนของตนเอง โดยจะหลีกเลี่ยงวิชาอื่น ๆ ที่มีเวลา เรียนตรงกันได้ จุดประสงค์จำนวนจำกัดจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับ การเลือกและการจัดลำดับโมดูลของนักเรียน โดยทั่วไปจะมีวิชาหลักเป็นวิชาบังคับและมีวิชาเลือกให้เลือกเรียนได้ การเรียนระยะนี้ยังคงใช้สื่อค่านโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนเช่นเดิม

5. บทเรียนโมดูลอิสระ (คณิศร 1970)

ระยะนี้การเรียนรายวิชาแบบปกติกำลังลดความเชื่อถือลงและการให้ความสนใจต่อหน่วยการเรียนการสอนเล็ก ๆ ที่เชื่อมโยงและยืดหยุ่นได้นี้กำลังเพิ่มขึ้น การพัฒนาบทเรียนแต่ละโมดูลจึงได้แยกออกเป็นหน่วยการเรียนแบบเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนเป็นโครงการเฉพาะ ระยะนี้ไม่มีการจัดรายวิชาการสอนที่มีสื่อโสตทัศนูปกรณ์เสริมบรรยากาศ แต่จะนำบทเรียนโมดูลที่มีการจัดรูปแบบต่าง ๆ พร้อมกับมีสื่อเป็นเครื่องช่วยสอนตั้งแต่สิ่งพิมพ์ธรรมดาจนถึงระบบการสื่อสารประสมที่ซับซ้อนมากขึ้นมาใช้ อย่างไรก็ตาม แต่ละหน่วยมีลักษณะสำคัญคือ เน้นการเรียนแบบกึ่งโปรแกรมและเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่งให้ผู้เรียนต่างคนต่างพัฒนาบทเรียนของตน

6. ชุดการสอนมินิคอร์ส (กลางทศวรรษ 1970)

ในการพัฒนาขั้นสุดท้าย คือ การคิดพหุคูณเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของหน่วยการเรียนอิสระแต่ละหน่วยเพื่อนำมาพัฒนาในรูปแบบ (Format) และเป้าหมาย (Purpose) โดยวางแผนให้เนื้อหาจบในตนเอง ซึ่งเสนอเนื้อหาได้ในลักษณะโมดูล โดยแต่ละโมดูลมีคุณค่าในตัวเองและสามารถนำมาใช้เรียนได้โดยอิสระวิธีที่มีประโยชน์ในขนาดกลุ่มผู้เรียนต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 - 40 คน อันนี้เป็นขั้นพัฒนาการของรายวิชาย่อย (Miniature course) โดยใช้เวลาในการเรียนรู้อยู่ใน 2 - 3 วัน หรือเพียงการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนภายในไม่กี่ชั่วโมง และในที่สุดก็กลายเป็นชุดมินิคอร์สที่สมบูรณ์แบบ

ปัจจุบันนักเทคโนโลยีทางการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยแมคควอร์ ซิดนีย์ ออสเตรเลีย ทำการทดลองมินิคอร์สในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่สุด โดยเริ่มมาตั้งแต่กลางทศวรรษ 1970 และขณะนี้ได้ยึดถือและควบคุมความเที่ยงตรงของรูปแบบอย่างจริงจัง โดยมีพื้นฐานการสร้างตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) และรูปแบบมินิคอร์สนี้กำลังนำมาทดลองใช้กับระบบการศึกษาของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายในเอเชียและแอฟริกา

ขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส (กรณีการศึกษานอกโรงเรียน)

ม.ป.ป. : 5)

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขั้นตอนตามทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ ดังนี้

กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
1. กำหนดความต้องการและ ความจำเป็น	1. ความต้องการและความจำเป็นคือสิ่งที่ได้ จากความต้องการและปัญหาที่วิเคราะห์แล้ว ซึ่งจะเป็นหลักการและเหตุผลของการสร้าง โครงสร้างของมินิคอร์ส
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	2. กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้รับบริการของรูปแบบนี้ ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรม ผู้เรียนและผู้ ประสงค์จะหาความรู้เพิ่มเติม
3. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	3. แม้ว่าจะเรียกว่าวัตถุประสงค์ทั่วไปก็ต้อง เฉพาะเจาะจงและชัดเจนตรงกับความต้องการ และความจำเป็น
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	4. วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อจะต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ และวัดได้
5. สำนวจความเป็นไปได้ของ ทรัพยากร สื่อและข้อมูล	5. ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สมีโครงการ ที่แน่นอนในระยะเวลาสั้นและหวังผลสัมฤทธิ์สูง ฉะนั้นทรัพยากรสื่อข้อมูลและเอกสารประกอบ ต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่สุด

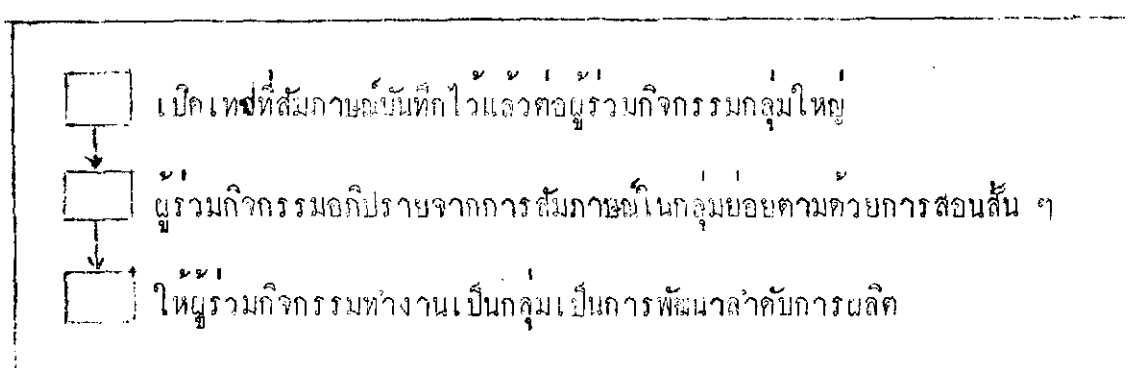
กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
6. การเขียนโครงสร้าง	6. โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ ระบุไว้แต่ละข้อและมีปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ครบวงจรต่อเนื่องกันไป 6.1 ในโครงสร้างจะต้องบอกลักษณะของปัจจัย ป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) รวมทั้งลักษณะ ของกลุ่มตัวอย่างชัดเจน เพื่อการสร้าง กิจกรรมในขั้นรายละเอียด
7. การพัฒนากิจกรรมและสื่อ ประกอบตามโครงสร้าง	7. ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้างควร ประกอบไปด้วย 7.1 คำอธิบายวิธีใช้ 7.2 คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับครู 7.3 รายละเอียดกิจกรรมสำหรับนักเรียน 7.4 เอกสารประกอบความรู้ 7.5 การประเมินผลและเครื่องมือ 7.6 สื่อที่ใช้ประกอบ
8. การทดลอง	8. เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากที่ต่างกัน การทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ ข้อมูลที่เชื่อมั่นได้พอสมควร

กระบวนการและขั้นตอนตาม ระบบของทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
๑. การปรับปรุงแก้ไข	๑. ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งทำได้ยากแต่จำเป็นต้องทำ อย่างถึง เพื่อการพัฒนาทางคุณภาพและ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนรูปแบบ จึงควรอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับปรุงและ แก้ไขได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 2 ใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรม
ทุกโปรแกรมการเรียน จะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิกิริยาลูกโซ่สิ่งเร้าและ
การตอบสนอง (Stimulus Response Chains) โดยการตอบสนองแต่ละครั้งทำให้เกิด
เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจของตนเอง การเป็นที่ยอมรับในกลุ่มและอื่น ๆ

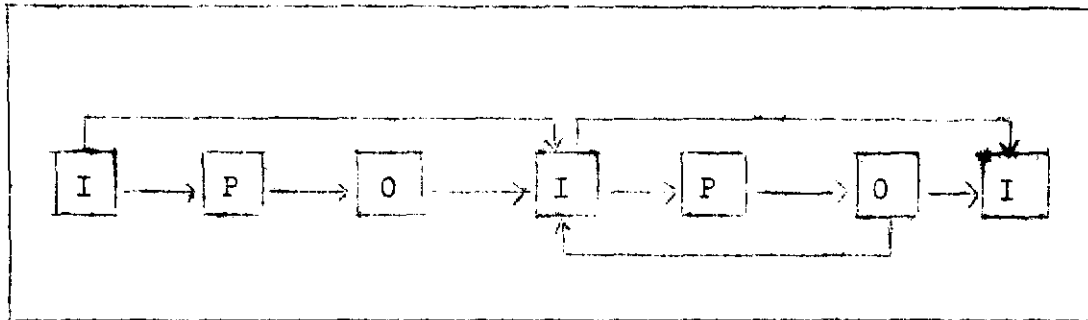
ขั้นตอนที่ 3 พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พัฒนามินิคอร์ส คือรูปแบบ
ปัจจัยป้อน (Input) → กระบวนการ (Process) → ผลผลิต (Output)
เป็นคุณสมบัติของมินิคอร์ส เช่น การเรียนและใช้การบันทึกเสียง ภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 วงจร I - P - O ของกิจกรรมมินิคอร์ส

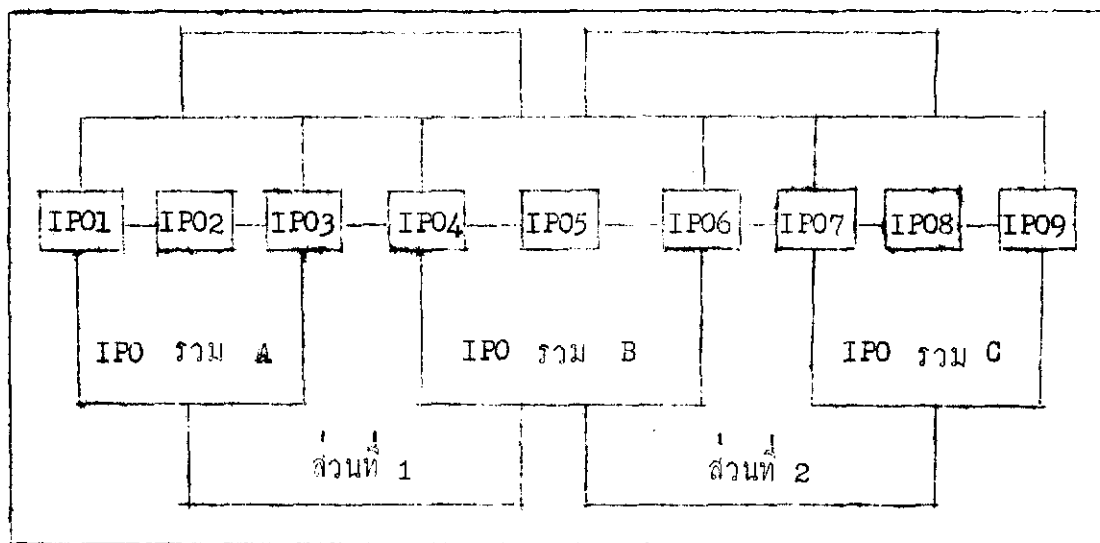
วงจร Input ----> Process -----> Output เชื่อมโยงกันเป็น
เส้นทาง Output แต่ละครั้งจะมีกลับไป Input ในจุดนั้นและในวงจรต่อไป
ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วงจร I - P - O ในมินิคอร์ส

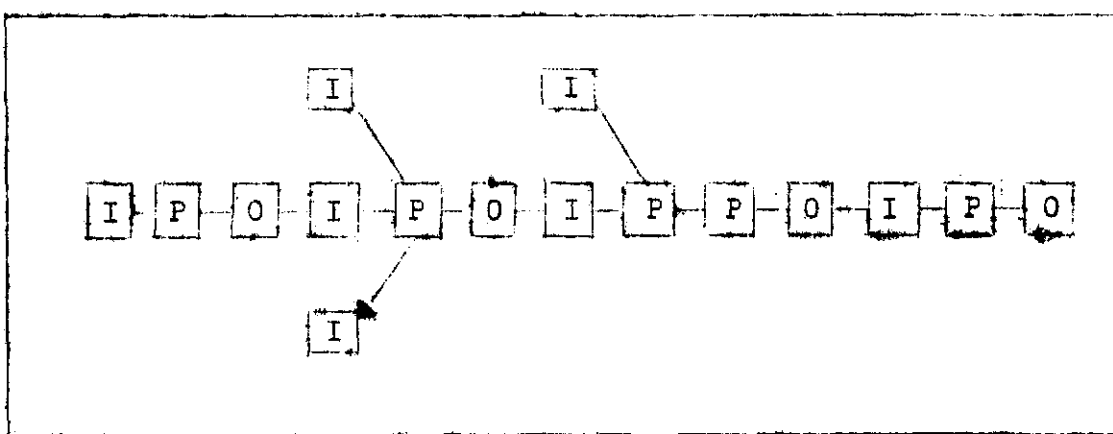
รูปแบบ I - P - O อาจซับซ้อนขึ้นเรียกว่า "วงจรพิเศษ" โดยใน
แต่ละวงจรเป็นตัวย่อเชื่อมโยงไปใน I - O (อาจเท่ากับปฏิกิริยาลูกโซ่เรา - สมอง)
ตามปกติ I - O หนึ่ง จะตอบสนองต่องานในขั้นแรกคือ I และส่วนที่ 2 คือ O
ของแต่ละโปรแกรม ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมมินิคอร์ส

ในบางโปรแกรมวงจรหนึ่งอาจมี "ขบวนการ P" ตั้งแต่ 2 หรือมากกว่าก็ได้ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4. ตัวแปรต่าง ๆ ของวงจร I - P - O ในชุดการเรียนรู้การสอนมินิคอร์ส มินิคอร์สส่วนใหญ่ประกอบด้วย 4 - 5 วงจร I - P - O ในเวลา 8 ชั่วโมง แต่ไม่น้อยกว่า 4 ชั่วโมง และไม่เกิน 9 ชั่วโมง

การสอนที่เป็นระบบ (Meyer, G.R. 1978 : 1 - 4)

การสอน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย
การสอนที่ดีจะบรรลุเป้าหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างมีระบบแบบแผน
พฤติกรรมใหม่เนื้อหา กลวิธี และแหล่งวิชาที่จะช่วยให้บรรลุการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะสามารถศึกษากำหนดล่วงหน้าได้โดยผ่านแผนการสอนที่เป็น
ระบบทั้งกล่าว นอกจากนี้ในแผนการสอนจะมีการวัดผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายหรือ
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ด้วย เพื่อตรวจสอบหรือประเมินผลสำเร็จของการสอน
โดยส่วนรวมและแยกตามองค์ประกอบ

แนวคิดเชิงระบบ (System Analysis) นั้นเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนา
ขึ้นใหม่โดยมีเป้าหมายที่มีความต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ
เกี่ยวพันกันไป กิจกรรมทุกอย่างที่ดำเนินไปอย่างมีระบบจะต้องได้รับการประเมิน
วิเคราะห์ถึงคุณค่า ความสำคัญ และประสิทธิภาพที่ได้รับสอดคล้องกับเป้าหมายมากน้อย
เพียงใดโดยตลอดเวลา

ขั้นตอนการจัดโปรแกรมการสอนอย่างมีระบบ มีดังนี้ (คู่มือประกอบ)

ขั้นที่ 1 กำหนดพฤติกรรมเมื่อเข้าสู่บทเรียน

ก่อนที่จะเริ่มการสอนและพัฒนาเข้าสู่บทเรียน จำเป็นต้องรู้ข้อมูล
เกี่ยวกับผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนอะไรมาบ้างเกี่ยวกับวิชาที่
จะเรียน เคยเรียนหรือกำลังเรียนวิชาอะไรอื่นบ้างที่สัมพันธ์กับวิชานี้ ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ข้อมูลเหล่านี้จะมีผลต่อการกำหนดขอบเขตของ
จุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาบทเรียน และระดับความรู้ที่ผู้เรียนควรจะได้รับ

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญมากในการจัดโปรแกรมการสอนใดก็ตาม จุดมุ่งหมาย
ที่ชัดเจนจะช่วยให้ทั้งครูและผู้เรียนรู้ถึงขอบข่ายของการสอนรวมทั้งเนื้อหา ความรู้
ทักษะ และทัศนคติที่จะได้รับและทำการวัดผลสัมฤทธิ์ด้วย

ขั้นที่ 3 กำหนดและจัดลำดับเนื้อหา

เมื่อได้กำหนดจุดมุ่งหมายแล้ว ก็จะเลือกสรรกำหนดเนื้อหาวิชา และ
จัดลำดับเนื้อหาให้เกิดประโยชน์และโอกาสที่ผู้เรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากที่สุด

ขั้นที่ 4 กำหนดยุทธวิธีการสอน การจัดกลุ่ม จัดเวลา จัดแบ่งช่วงเวลา

และกำหนดทรัพยากร

กลวิธีการสอน หมายถึง วิธีการสอนแบบทั่วไปที่นำมาประยุกต์ใช้กับแต่ละหัวข้อรายวิชา เช่น การบรรยายหน้าชั้นเรียน การแบ่งกลุ่มทำงานย่อย หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ส่วน "วิธีการสอน" หมายถึง กิจกรรมรายละเอียด เช่น ในกลวิธีแบ่งกลุ่มย่อย อาจมีวิธีการสอนทั้งการอภิปรายการแสดงบทบาทหรือการตอบปัญหาสั้น ๆ เป็นต้น กลวิธีจะใช้เมื่อจบเนื้อหาแต่ละหัวข้อเท่านั้น ส่วนวิธีการสอนจะใช้เมื่อมีการจัดแบ่งกลุ่ม แบ่งเวลา และจัดแบ่งช่วงเวลาแล้ว สำหรับทรัพยากรที่ต้องใช้ควรกำหนดเจาะจงลงไป อาจจะเป็นทรัพยากรที่เป็นมนุษย์หรือวัตถุ ซึ่งรวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ได้ ขั้นตอนที่ 4 นี้ จะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดในขั้นตอนที่ 2 และที่ 3 ทุกลักษณะ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับข้อมูลพฤติกรรมของผู้เรียน เมื่อเข้าสู่บทเรียนที่กำหนดไว้จากขั้นที่ 1 ด้วย

ขั้นที่ 5 วัดผลสัมฤทธิ์

จะต้องมีการวางลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมการสอนไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะกำหนดได้จากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว การวัดผลนี้จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิธีการและทรัพยากรการเรียนการสอนด้วย การกำหนดลักษณะการวัดผลจะต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของการวัดผลคือ มุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการสอน

โปรแกรมการสอนที่ดีจะต้องมีวิธีการที่มีระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนในทุก ๆ ด้าน วิธีการดังกล่าวได้แก่ การออกแบบสอบถาม การทดสอบ การสัมภาษณ์ และการสังเกตนั้นควรจะมีการกำหนดวางแผนไว้ล่วงหน้า และข้อมูลที่ได้นั้นควรจะนำมาใช้แก้ไขลักษณะการสอนใดที่จะเกิดผลเสียต่อระบบการสอนโดยรวม

ปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างชั้นที่ 1 - 6

ตามผังการจัดระบบการสอน จะเห็นได้ว่าทุกขั้นตอนของรูปแบบการสอนที่เป็นระบบนั้น จะเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างกัน ข้อกำหนดหนึ่งในกระบวนการขั้นตอนใดก็ตาม จะมีผลต่อข้อกำหนดของอีกขั้นตอนหนึ่ง แสดงว่าในทางปฏิบัติแล้วขั้นตอนต่าง ๆ จะไม่เรียงลำดับกันและองค์ประกอบทุกขั้นตอนควรมีการวางแผนไปทีเดียวพร้อมกัน

การเกิดสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจากชุดการสอนมินิคอร์ส (Meyer, G.R.

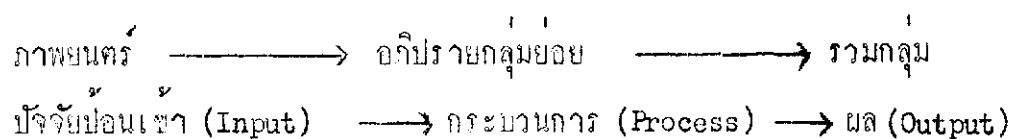
1978 : 1 - 2)

จากการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถสนองตอบต่อสิ่งเร้าได้อย่างคล่องตัวและรับการย้อนกลับได้ในทันที ชุดการสอนมินิคอร์สจึงถูกสร้างขึ้นด้วยหลักการนี้ วัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้ก็คือ พยายามใช้โอกาสในการตอบสนองที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการเรียนการสอนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

โอกาสในการตอบสนองดังกล่าวจะมีได้หลายรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนจะพบได้จากการอ่านรายละเอียด ขอบข่าย วัตถุประสงค์ และโปรแกรมกิจกรรมของชุดการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นจะได้ประโยชน์คือ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนอาจจะสงสัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ด้านใดของชุดการสอนมินิคอร์สที่สำคัญสำหรับตน วิธีการนี้จะช่วยให้รู้เกี่ยวกับแบบแผนและการจัดลำดับการเรียนของตนเอง พร้อมกันนี้ยังทำให้ผู้เรียนสามารถจัดแบบเบ็ดเสร็จในใจ (Mind set) ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุดการสอนมินิคอร์สได้ ดังนั้นพฤติกรรมการตอบสนองดังกล่าวจะเป็น "การตอบสนองที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในทันที" และ

สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในทุกบททุกตอนของกลุ่มนี้ เสมือนกับเป็นกิจกรรม
แบบหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนการเรียนรู้ได้

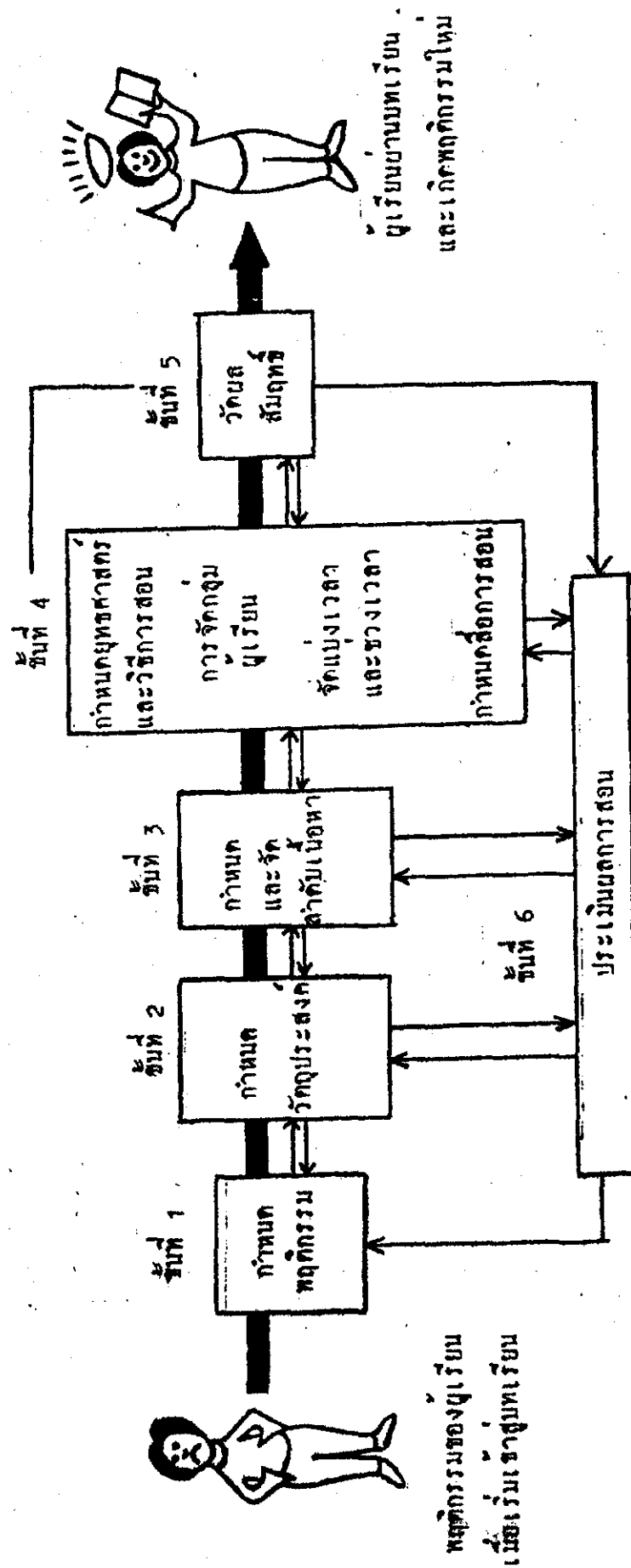
ยกตัวอย่าง เช่น ชุดการสอนมินิคอร์สชุดหนึ่ง อาจเริ่มต้นด้วยการ
ฉายภาพยนตร์ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 25 นาที กิจกรรมต่อไปก็อาจจัดเป็นรูปแบบ
ของการอภิปรายกลุ่มย่อยวิเคราะห์ว่าภาพยนตร์ที่ฉายไปก่อให้เกิดเรื่องที่สำคัญ ๆ
อะไรบ้าง แล้วกลุ่มทั้งหมดก็มารวมประชุมกันอีกครั้ง กลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มรายงานผล
การวิเคราะห์ต่อที่ประชุมซึ่งจะมีการสรุปย่อแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายรวมอีก
ครั้งแผนผังต่อไปนี้

ในขณะที่ภาพยนตร์ฉายอยู่ กระบวนการสนองตอบก็คือ ผู้เรียนจะมุ่งความสนใจ
ไปที่ภาพยนตร์ ต่อจากนั้นผู้เรียนก็จะสนองตอบต่อสิ่งเรานั้น โดยการพูดคุยเรื่องภาพยนตร์
กับผู้อื่น เพื่อให้ทราบเรื่องกระจ่างขึ้นและที่สำคัญที่สุดก็คือ เพื่อแสดงท่าทีที่เห็นว่าผู้เรียนมี
ต่อภาพยนตร์ท้ายที่สุด ผลของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียนจะได้รับ
การรายงานต่อกลุ่มอภิปรายรวม

การที่กลุ่มหนึ่งมีการสนองตอบสภาพการณ์ในทันทีทันนั้น นอกจากจะเกิดประโยชน์
ต่อกลุ่มเองแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อไปอีกคือ กลุ่มสามารถทำให้เกิดการย้อนกลับได้
กล่าวคือ การสนองตอบนี้จะแสดงให้เห็นบุคคลอื่นเห็นว่า กลุ่มมีความคิดและทัศนคติที่สอดคล้อง
กันมีประโยชน์และประทับใจในคำใดและถึงระดับใด จะสังเกตได้ว่า ชุดการสอน
ส่วนมากจะเน้นเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กันของกลุ่มเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีวัฏจักรระบบ

นอกจากนี้ ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของ
ชุดการสอนมินิคอร์สมากที่สุดเมื่อสามารถโต้ตอบตัวเองได้อย่างทันทีทันควันและสามารถ
กระตุ้นให้ผู้อื่นเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างทันใจเพียงเมื่อได้รับฟังจากเรื่องผู้นั้นเท่านั้น
และเมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนตั้งใจฟังอย่างจริงจังแล้วนำความคิดเฉพาะของตนหรือ
แนวความคิดของบุคคลอื่นมาใช้ประโยชน์โดยการสร้างความคิดอื่น ๆ ต่อไปได้นั้น
คุณภาพของงานกลุ่มก็จะปรากฏผลรวมกัน กล่าวคือ คุณค่าของผลงานทั้งหมดจะมี
มากกว่าคุณค่าของผลงานเพียงบางส่วน

เปรียบเทียบบทเรียนโมดูลกับชุดการสอนมินิคอร์ส (APEID. 1982 : 4)

เนื่องจากบทเรียนโมดูลและชุดการสอนมินิคอร์สมีลักษณะใกล้เคียงกัน จึง
เกิดความสับสนในการทำความเข้าใจเป็นอันมาก ดังนั้นจึงได้มีการเปรียบเทียบ
เพื่อให้ความหมายกระจ่างชัดขึ้น คือ

ความหมายของบทเรียนโมดูล

บทเรียนโมดูล คือหน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง มีลักษณะ
เป็นกึ่งโปรแกรม สามารถเรียนได้ด้วยตนเอง บทเรียนโมดูลออกแบบเพื่อให้สัมฤทธิ์ผล
ในการเรียนตามจุดประสงค์เฉพาะภายในเวลาอันสั้น ปกติมักใช้เวลาเพียง 2 - 3 วัน
หรือน้อยกว่าบทเรียนโมดูลอาจจะมีพื้นฐานความคิดในการสร้างโดยใช้รูปแบบเทคโนโลยี
ทางการศึกษาหรือไม่ก็ได้ โดยจัดเป็นกล่องเสมอ เพื่อการใช้ที่อิสระอาจเป็นหน่วยหนึ่ง
ของรายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้ โดยมีส่วนประกอบดังนี้ (Greager and Murray. 1971:4)

1. วัตถุประสงค์
2. ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
3. จุดมุ่งหมายทางการสอน
4. แบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ (Pre-test)

5. เครื่องมือเสริมบทเรียนโมดูล ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
6. โปรแกรมบทเรียนโมดูล
7. ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับบทเรียน
8. แบบทดสอบหลังการเรียนรู้การสอน (Post-test)
9. การประเมินผลบทเรียน

ความหมายของชุดการสอนมินิคอร์ส อาเพ็ด (APEID. 1982 : 4)

ชุดการสอนมินิคอร์ส คือรายวิชาย่อยที่ยัดหยุ่นได้ มีเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง จัดการเรียนเป็นกลุ่มและเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนภายในกลุ่มมากกว่าการศึกษาเป็นรายบุคคล ปกติการเรียนรู้อาศัยสื่อและกลวิธีในการสอนหลายชนิด กำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมและบรรลุจุดประสงค์ทางการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้นคือภายใน 2 - 3 วัน หรือน้อยกว่านี้ โดยมีพื้นฐานการสร้างจากเทคโนโลยีทางการศึกษาไปจัดเป็นชุด เพื่อให้เรียนอิสระและไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเฉพาะ โดยมีส่วนประกอบดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 5)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โครงสร้าง และแผนการสอนของมินิคอร์ส
2. กิจกรรมผู้เรียน
3. กิจกรรมครู (คู่มือละเอียดสำหรับผู้นำรายวิชา)
4. การประเมินผลโครงการและผู้เรียน
5. เนื้อหาเสริม
6. เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ที่ครูจะใช้ประกอบการเรียนการสอน

โดยทั้ง 6 ส่วน จัดไว้ในแฟ้มอย่างเป็นระบบ

คุณลักษณะของชุดการสอนมินิคอร์ส (APEID. 1982 : 6 - 8)

1. ตอบสนองความต้องการ (Response to need)

ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดวางรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนตามความต้องการโดยอาศัยเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

2. เบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง (Self - Contained)

ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดจบในตัวเองไม่ขึ้นกับมินิคอร์สอื่นใดในชุดอื่น ๆ

3. ใช้เวลาในการเรียนการสอนระยะสั้น (Short Duration)

ชุดการสอนมินิคอร์สแต่ละชุดควรให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ภายในเวลาที่เหมาะสมคือ 8 ชั่วโมง บางครั้งจะแบ่งเป็น 2 ช่วงก็ได้คือ ช่วงละ 4 ชั่วโมง แต่ในประเทศไทยกำหนดเวลาที่เหมาะสมคือภายในเวลา 6 - 8 ชั่วโมง

4. มีวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ชัดเจน (Clear Objective)

ด้วยเหตุที่ชุดการสอนมินิคอร์สใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมภายในเวลาเพียง 8 ชั่วโมง ดังนั้นจุดประสงค์ทางการเรียนที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญมากเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. เน้นการฝึกทักษะ (Skills Orientation)

รูปแบบของชุดการสอนมินิคอร์สจะเน้นการฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะจากกลุ่มผู้เรียน

6. มีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างกว้างขวาง (Wide Participation)

ลักษณะสำคัญของชุดการสอนมินิคอร์สคือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมกิจกรรมที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน

7. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ (Varied Learning Activities)

ผู้สอนมีนิคอรส์แต่ละชุดจะจัดกลวิธีในการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามจุดประสงค์ทางการเรียนที่กำหนด

8. มีสื่อการเรียนการสอนหลายประเภท (Variety of Media)

ผู้สอนมีนิคอรส์เกือบทุกชุดจะกำหนดเนื้อหาผ่านสื่อหลายประเภท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น สิ่งตีพิมพ์ เทป-โทรทัศน์ สไลด์ फिल्म สไลด์-เทป โสตทัศนูปกรณ์ และสื่ออื่น ๆ

9. กำหนดโครงสร้างไว้อย่างแน่นอน (Structured Programme)

แต่ละนิคอรส์มีการวางแผนและลำดับหน่วยการสอนไว้แล้วทุกหน่วย กิจกรรมกำหนดกลวิธีในการเรียนการสอนโดยมีความสัมพันธ์กับสื่อเนื้อหา เวลาและวัตถุประสงค์รายวิชาเป็นอย่างดี แต่ละหน่วยใช้เวลา 15 - 30 นาที และกำหนดขั้นตอนไว้เป็นลำดับอย่างละเอียด

10. ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activity)

โดยการให้โอกาสผู้เรียนคิดและเสนอกิจกรรมสร้างสรรค์โดยจัดกิจกรรมในลักษณะ "ปลายเปิด" ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่เป็นอิสระและสร้างสรรค์มากขึ้น

11. เปิดเผยกลวิธี (Strategies Made Overt)

ผู้สอนมีนิคอรส์เหมาะสำหรับการฝึกทักษะของผู้เรียน ดังนั้นทุกกลวิธีการเรียนการสอนจึงเน้นการฝึกและพัฒนาทักษะ

12. มีกลวิธีที่สามารถนำมาใช้ได้ (Exemplary Strategies)

ผู้สอนมีนิคอรส์จะรวมกลวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อเป็นการฝึกและส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

13. การประเมินผล (Evaluation)

โดยอาศัยข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของชุดการสอนมินิคอร์ส

14. ติดตามผล (Follow - up)

จะให้บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกคนที่ต้องการความช่วยเหลือ ตลอดจนการให้คำแนะนำในกรณีที่มีปัญหา

15. การออกแบบ (Design)

ใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นคือใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (Systems Approach) โดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยวงจร ป้อนเข้า (Input) → กระบวนการ (Process) → ผลผลิต (Output) ตัดต่อกันเป็นลูกโซ่
หลาย ๆ วงจร

การนำมินิคอร์สมาใช้ในประเทศไทย

เมื่อเร็กซ์ เมเยอร์ (Rex Meyer) นำระบบมินิคอร์สมาใช้อบรมครูในศูนย์พัฒนาการสอน (C.A.T. : Center for Advancement of teaching) แห่งมหาวิทยาลัยแมควอรี (Macquarie University) ประเทศออสเตรเลีย และประสบความสำเร็จในการอบรมครูดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำแนวคิดและรูปแบบมินิคอร์สมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และสร้างคู่มือการฝึกอบรมครูสอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 5) ซึ่งมี กรรมการ แยมเกษร เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินงานร่วมกับนักวิชาการจากหลายสาขาวิชา โดยนำหลักการและรูปแบบมินิคอร์สของเร็กซ์ เมเยอร์ (Rex Meyer) มาใช้และปรับให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ศึกษาในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สให้กระชับขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 7)

ต่อมา อาเพค (APEID : Asian Programme of Educational Innovation for Development) หรือโครงการของภูมิภาคเอเชียด้านนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์การยูเนสโก (Unesco) เห็นว่า ชุดการสอนมินิคอร์สน่าจะเป็นประโยชน์ในการอบรมครูและพัฒนาครูของ เอเชียที่องค์การยูเนสโกรับผิดชอบอยู่ จึงได้จัดสัมมนาเรื่องมินิคอร์สขึ้น และพิมพ์เป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่โดยมี เรกซ์ เมเยอร์ กรรมการ แยมเมอร์ ดร.สมประสงค์ วิทย์เกียรติ เป็นผู้เขียนเพื่อจัดพิมพ์เป็นเอกสารดังกล่าว

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงยึดรูปแบบ หลักการ และโครงสร้างชุดการสอนมินิคอร์สจากเอกสารของอาเพค (APEID) เพราะเป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับมินิคอร์สไว้อย่างละเอียด ส่วนขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนมินิคอร์สนั้น ผู้วิจัยยึดจากเอกสาร "มินิคอร์ส" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเรียบเรียงโดย กรรมการ แยมเมอร์ เพราะได้ปรับให้กระชับและเหมาะสมกับสภาพการศึกษาในประเทศไทยไว้อย่างชัดเจนแล้ว

รายการประสบการณ์ที่เหมาะสมกับชุดการสอนมินิคอร์ส (C.A.T. 1975 :

10 - 11)

1. การศึกษาเอกสารที่ได้รับก่อนการเรียนรู้ เช่น เอกสารสรุปใจความสั้น ๆ
จุดสสารเน้นด้านการสาริตหรือแบบถึงโปรแกรม บทความจากการบันทึกเสียงสั้น ๆ
งานง่าย ๆ ที่มอบให้ทำล่วงหน้า
2. การบรรยายต่าง ๆ เช่น การอธิบาย การอภิปราย การใช้วิธีการแก้ปัญหา
(Problem Solving) การสร้างแรงจูงใจ
3. การทำงานกลุ่มย่อยแบบต่าง ๆ เช่น การอภิปรายทั่วไป การระดมพลังสมอง
(Brainstorming session) การจกกลุ่มประเมินตนเอง (Self - assessing)
การจกกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง (Case study group) เป็นต้น

4. การแสดง เช่น การแสดงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การแสดงวิธีการ
การแสดงผลงานของกลุ่ม

5. การประชุมปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์พิจารณาตรวจสอบแนวคิด
เครื่องมือ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ การสังเคราะห์สร้างความคิด สร้างแหล่งข้อมูล
ออกแบบทดสอบ พัฒนาโปรแกรมการสอน

6. การสอนรายบุคคล เช่น การให้คำแนะนำโปรแกรม การสอนโดยใช้
อุปกรณ์เสียงประกอบ แต่การใช้สิ่งเหล่านี้มีขีดจำกัด

7. พัฒนศึกษาและดูงาน เช่น การศึกษางานในมหาวิทยาลัยและภาคสนามอื่น
แต่การใช้วิธีนี้ก็ยังมีขีดจำกัดเช่นกัน

8. การให้บทบาทสมมุติ เช่น การแสดงบทบาท (Role playing)

9. วิธีการประเมินผล เช่น การประเมินตนเอง การประเมินผลจาก
แนวคิดและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ประโยชน์ของมินิคอร์สในเอเชียและแปซิฟิก (APEID. 1982 : 26)

1. หลักการมินิคอร์สยึดหยุ่นได้จบในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกัน
ได้ตามลำดับ และเป็นรูปแบบเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ

2. มินิคอร์สประหยัดเวลาและทรัพยากร ผู้เรียนร่วมกิจกรรมเพียง 8 หรือ
10 ชั่วโมง ในแต่ละชุด

3. ตามรูปแบบแล้วสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

4. มินิคอร์สสามารถถ่ายโยงได้

5. พร้อมที่จะปรับปรุงรูปแบบของมินิคอร์สให้ทันความต้องการและการ
เปลี่ยนแปลงได้

6. การเน้นฝึกทักษะจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมพัฒนาความสามารถทันที

แนวทางในการพัฒนามินิคอร์สสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (APEID.

1982 : 27)

1. การวางรูปแบบเบื้องต้น สิ่งที่สำคัญสำหรับมินิคอร์สคือรูปแบบที่ใช้เวลาสั้นเป็นหน่วยเอกเทศเนื้อหาจบในตนเอง การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วย Input - Process - Output ตามลำดับ โดยแต่ละขั้นตอนอาจเปลี่ยนหรือขยายเพื่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

2. การพัฒนารุคมินิคอร์ส การตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงความต้องการแต่ละแห่งควรให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และระดับของวิธีการเรียนที่ใช้โดยมีส่วนต่าง ๆ ของมินิคอร์ส คือ

- บทนำ (พร้อมด้วยจุดประสงค์)
- กิจกรรม
- การประเมินผล
- พื้นฐานและการอ่านเสริม
- เอกสารของผู้นำกลุ่ม
- ขั้นตอนการลงทะเลียน
- แหล่งทรัพยากร

การศึกษาเฉพาะกรณีและการประยุกต์ใช้มินิคอร์สในประเทศไทย (กรณีการ

แบบเกษร 2525 : 3)

แนวคิดของมินิคอร์สนี้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาของประเทศ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้หลายลักษณะเนื้อหา ตัวอย่างเช่น

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน

1.1 ชุดการอบรมครูระหว่างประจำการ ครูจำเป็นต้องได้รับการเสริมแรง และขยายแนวคิดและการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นในการสอนแต่ละวัน เนื้อหาวิชาต่าง ๆ สามารถ

นำมาวิเคราะห์และจัดแนวกติให้ได้ทั้งรูปบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เช่น การอบรมการสอนของครูในรายวิชาต่าง ๆ

1.2 การสอนซ่อมเสริม ปัญหาการสอนซ่อมเสริมเป็นปัญหาที่กำลังศึกษาในประเทศไทย การพัฒนามินิคอร์สเพื่อแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่ยากสามารถทำได้ในโรงเรียนจำนวนมากในประเทศไทย โดยอำนวยความสะดวกแก่ครู และทำให้ยกมาตรฐานการศึกษาได้สูงขึ้น

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน

2.1 โครงการส่งเสริมการอ่าน

2.2 การศึกษาอาชีพของผู้ใหญ่

2.3 โครงการวิทยุศึกษา

2.4 การเรียนโดยโปรแกรมการเรียนปลายเปิด

2.5 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

การนำหลักการมินิคอร์สมาศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในรูปแบบเพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนกับวิธีสอนอื่น เท่าที่ปรากฏในวงการการศึกษาของไทยเราขณะนี้ยังมีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าน้อย อาจเนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สยังเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ค่อนข้างใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมได้มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

อุทัย หนูแดง (อุทัย หนูแดง 2526 : 107) ได้ทำการทดลองสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สของนักศึกษาผู้ใหญ่เบ็ดเสร็จระดับที่ 3 วิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต 4 กับการสอนปกติ ประจำปีการศึกษา 2526 ผลการวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สสูงกว่า การสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตน์ ยุทธเสรี (สุรัตน์ ยุทธเสรี 2527 : 53 - 55) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุด การเรียนการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษเยส ประจำปี การศึกษา 2526 โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม : 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1 ใช้เวลาในการเรียนการสอนแตกต่าง (น้อยกว่า) การสอนตามคู่มือครู กลุ่มทดลอง 2 ใช้เวลาในการเรียนการสอนเท่ากัน กับการเรียนการสอนตามคู่มือครู กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกับกลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนเดอร์สัน (Anderson, Jack Ronald. 1973 : 4021 - 4)

ได้ศึกษาการพัฒนาและประเมินผลโครงสร้างมินิคอร์สที่ใช้สำหรับการศึกษาวิทยาศาสตร์ พื้นโลก พบว่า นักเรียนมีเจตคติในทางนิมานต่อวิทยาศาสตร์พื้นโลกหลังจากเสร็จสิ้น การเรียนจากมินิคอร์สและตอบการประเมินผลที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ตลอดจนเกิดความสัมพันธ์กันระหว่างเจตคติของผู้เรียนกับการเรียนรู้ นอกจากนี้นักเรียน เกิดความรู้สึกลอยมือรับความคิดเกี่ยวกับการใช้มินิคอร์สในสาขาการศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ กรอส (Cross, William Kinsey. 1974 : 3388-4) ที่พบว่า ครูที่อบรมโดยมินิคอร์สเกิดพฤติกรรมพิเศษขึ้น 6 ลักษณะ โดยที่ ครูเหล่านี้เชื่อว่า มินิคอร์สเป็นสิ่งที่ช่วยให้เขาพัฒนาพฤติกรรมได้ตามจุดประสงค์หลังจาก

ที่ครูได้ใช้หัตถ์มินิคอร์สอนก่อนทำการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาการพัฒนาและ
การประเมินผลของครูเปรียบเทียบกับการสอนแบบจตุภาค และตรงกับ
ผลการวิจัยของ เคท (Kate. 1975 : 218-4) ที่ได้สร้างและหาความเที่ยงตรง
ของมินิคอร์สที่ใช้กับครูระดับประถมศึกษา พบว่า ครูที่ได้รับการสอนอบรมโดยมินิคอร์ส
พัฒนาทักษะสูงขึ้น 5 ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 และนักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการ
การอบรมด้วยมินิคอร์สมีความสามารถในการใช้คำเกี่ยวกับการพรรณนาได้สูงขึ้นที่ระดับความ
เชื่อมั่น .05 นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ของ เคอร์ (Kerr. 1975 : 356-7 4)
ที่ศึกษาพฤติกรรมความโน้มคียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งทะเล เบียน เรียนในมินิคอร์ส
และรายวิชาปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนมินิคอร์สมีเจตคติที่ดีต่อครูสูงกว่านักเรียนที่เรียน
ในกลุ่มปกติ และครูที่สอนในมินิคอร์สมีเจตคติต่อนักเรียนและวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มปกติ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

ความหมายของคู่มือครูภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 1) ได้ให้
ความหมายว่า คู่มือครูคือเอกสารสำหรับช่วยครูให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของ
นักเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนทราบแนววิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ

รายละเอียดของคู่มือครูภาษาไทย

สุจิต เพียรชอบ (สุจิต เพียรชอบ 2525 : 58 - 63) ได้อธิบาย

รายละเอียดของคู่มือครูไว้ว่าประกอบด้วย

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้หนังสือในการเรียน
การสอนได้สะดวก โดยชี้แจงและช่วยคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้
เข้าใจแจ่มชัด

3. เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจงในการใช้คู่มือครูในแต่ละบท ซึ่งจะมีโครงร่างเหมือนกันคือประกอบด้วย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบ ข้อเสนอแนะวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล หนังสืออ่านประกอบ และหนังสืออุทิศ

4. วิธีการใช้คู่มือครู ครูควรใช้คู่มือครูประกอบการสอนโดยตลอด จะทำให้ การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

สำหรับคำชี้แจงในการใช้คู่มือครูนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : ก - ข) อธิบายว่า ในตอนต้นของหนังสือคู่มือนี้ สังเกตเนื้อความของหนังสือเรียนทุกบท ผู้ทำสังเขปมุ่งหวังจะให้ผู้ใช้หนังสือเรียนได้เข้าใจ ข้อความที่สำคัญให้ครบถ้วน แต่การทำสังเขปมิได้เรียงไปตามข้อความที่กล่าวตามย่อหน้า ในหนังสือเรียน บางตอนของหนังสือนั้นมีการแยกข้อเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียดอยู่แล้ว ในข้อสังเขปอาจจะรวมข้อย่อย ๆ สองสามข้อเป็นข้อสังเขปข้อเดียว ทั้งนี้เพื่อให้เกิด ความเข้าใจเป็นสำคัญ ผู้สอนจึงควรอ่านข้อสังเขปเนื้อความให้ตลอดเสียก่อน แล้วจึง ทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียนต่อไป

ส่วนคู่มือในการสอนแต่ละบท มักจะมีคำชี้แจง เนื้อหาสำคัญของบทเรียนใน หนังสือเรียนและมีตัวอย่างเพิ่มเติมไว้แล้ว นอกจากนี้จะมีข้อเสนอแนะการสอนประจำบท เพื่อให้ครูอ่านแล้วพิจารณาวิธีสอนที่เหมาะสมกับตัวตนเองตลอดจนปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสม แก่สภาพในโรงเรียนหรือท้องถิ่นได้

จะเห็นได้ว่าการสอนตามคู่มือครูจะเกิดสัมฤทธิ์ผลและเป็นที่น่าสนใจยิ่งขึ้นหากครู ผู้สอนมีความเข้าใจในวิธีการใช้คู่มือครูในการ เรียนการสอนเป็นอย่างดีและจะช่วยให้กิจกรรม การเรียนการสอนแตกต่างกันไปหลายรูปแบบ เช่น การเล่าเรื่อง การทำกิจกรรมท้ายบท สรุปความจากเรื่องที่อ่าน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจ คือความรู้สึกหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ส่วน คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter Good. V. 1973 : 311) ได้ให้ความหมายว่า ความสนใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือคนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีหัวตะโง่งหรืออาจมีถาวร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้อยากเห็นของบุคคลนั้นโดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง นอกจากนี้ โรเบิร์ต ธอร์นไค และเอลิซาเบธ (Robert Thorneike and Elizabeth. 1969 : 24) ให้ความหมายเพิ่มเติมว่า ความสนใจ หมายถึง แนวโน้มที่จะแสวงหาและเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ วนิช บรรจง และคณะ (วนิช บรรจง และคณะ 2516 : 32) ที่กล่าวว่า ความสนใจหมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะความรู้สึกอันนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ทำให้บุคคลมีต่อสิ่งนั้น และน้อมถึ จงพยุหะ (น้อมถึ จงพยุหะ 2519 : 258) ให้ความคิดเห็นว่า ความสนใจเป็นอาการซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น ๆ

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสนใจ คือความรู้สึกเอาใจใส่ ความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงออกโดยการชวนชวน เข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมต่าง ๆ และยอมรับในกลุ่มค่าของสิ่งนั้น ๆ

จากลักษณะของความสนใจ โพลเวลล์ (Powell. 1963 : 330) กล่าวว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียน จะมีความตั้งใจเรียนด้วย และ...

และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้นด้วย ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2524 : 7) กล่าวว่า นอกจากจะมี จุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้วยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียน มีความสนใจในการเรียนวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะความสนใจมีความสำคัญเป็นสิ่งที่จะทำให้ ผู้เรียนตั้งใจเรียน ทุ่มเทในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียน มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนต่อวิชาที่เรียนก็จะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย

การวัดความสนใจ

ในการวัดความสนใจ เราสามารถวัดได้หลายวิธี เช่น ใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามความสนใจ (Hurlock. 1955 : 160 - 161, Powell. 1963 : 238)

นอกจากนี้ เดวิส (Davis. 1964 : 105) ได้เสนอแนะเทคนิคสำหรับวัด ความสนใจเอาไว้โดยให้คนหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ถ้าเขา ยอมสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อทำสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ก็แสดงว่าเขาสนใจสิ่งนั้นและถ้าเขามี ความรู้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่าเขาสนใจในเรื่องนั้น ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับหลักความจริง ที่ว่า คนเรายอมจำสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่สนใจ หรืออาจจะให้แต่ละบุคคลแสดง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความที่กำหนดให้

วิธีการวัดความสนใจที่กล่าวมา สามารถใช้วัดความสนใจของบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใครในสถานการณ์แบบใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบุคคลนำไปใช้เอง และจากการวัดความสนใจโดยวิธีต่าง ๆ ได้มีการพิสูจน์แล้วว่า การวัดความสนใจโดยวิธี ใช้แบบสำรวจความสนใจเป็นวิธีที่ได้ผลดีที่สุด เราความสนใจที่สุด และเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้ (Mehrens and Lehmann. 1969 : 218)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในวิชาภาษาไทย

รัชนี ตระณารมย์ (รัชนี ตระณารมย์ 2520 : 45 - 48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง โดยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในวิชาภาษาไทย และความรับผิดชอบในวิชาภาษาไทย ใ้กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2520 ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในวรรณคดีไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ช่อแก้ว โภคย์สุพัตร์ (ช่อแก้ว โภคย์สุพัตร์ 2525 : 55) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเองระหว่างก่อนและหลังการเรียน มีความสนใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จรรยา เอี่ยมสะอาด (จรรยา เอี่ยมสะอาด 2527 : 65 - 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบรรยายมีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาถึงค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบวัดความสนใจแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว จะพบว่าการสอนกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยต่ำกว่ากลุ่มควบคุม แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทย

หลังการสอนสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม อาจเนื่องมาจากผลที่ได้รับจากการเรียนโดยใช้ชุดการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ก็ได้

สมมุติฐานในการศึกษากันว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกัน
3. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีดำเนินการทดลอง
 - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง
 - 2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การรวบรวมข้อมูล
 - 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 3.2 วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
 - 3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
 - 4.1.1 สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 4.1.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและทดลองคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนที่ 1 (วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่ม จากนั้นสุ่มนักเรียนทั้ง 60 คน เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แล้วกำหนดกลุ่มทั้งสองเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสุ่มอีกครั้ง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ เนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุด
วรรณวิจิตรเล่ม 2 และทักษะพัฒนาเล่ม 2 (ท 503 ท 504) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยผู้วิจัยแบ่ง
เนื้อหาออกเป็น 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 วรรณวิจิตร เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร
ทักษะพัฒนา เรื่อง การใช้วิจารณ์ภายในการฟัง การใช้
ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ การเขียนแสดงความรู้ลึกและจินตนาการ

ชุดที่ 2 วรรณวิจิตร เรื่อง นิทานเวตาล
ทักษะพัฒนา เรื่อง ความคิดกับภาษา การอ่านวิเคราะห์ และ
วิจารณ์ คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร

เนื้อหาในแต่ละชุด ผู้วิจัยทดลองสอนให้สัมพันธ์กันทั้งวรรณวิจิตรและ
ทักษะพัฒนาตามหลักสูตรวิชาภาษาไทยบังคับซึ่งเน้นเรื่องบูรณาการในทักษะสัมพันธ์
ทั้ง 4 (ฟัง พูด อ่าน เขียน)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนภาษาไทย จำนวน 2 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหา
ที่ใช้ในการทดลองโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน วิเคราะห์เนื้อหา และ
วัตถุประสงค์ของวิชาภาษาไทย (ท 503 ท 504) จากหนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาแนวการสอนภาษาไทยจากคู่มือครูภาษาไทย ชุด
วรรณวิจิตรเล่ม 2 และทักษะพัฒนาเล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลองและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโดยยึดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลเป็นสำคัญ แล้วนำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความสอดคล้องของกิจกรรม เนื้อหา และการประเมินผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.4 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์

2. ชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทย จำนวน 2 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับแผนการสอนของกลุ่มควบคุม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างชุดการสอนมินิคอร์ส จากเอกสารและจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างชุดการเรียนการสอนมินิคอร์ส

2.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ

2.3 วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ (จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม) จากพฤติกรรมที่ต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการกิจกรรมการเรียน การสอน และการประเมินผลของเนื้อหาที่ใช้ในชุดมินิคอร์ส

2.4 สร้างชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทย โดยคำนึงตามหลักการ และขั้นตอนของอาเพค (APEID. 1982 : 9 - 13) และกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป. : 5) ซึ่งมีส่วนประกอบ 6 ส่วนคือ

2.4.1 หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง

แผนการสอน

2.4.2 กิจกรรมผู้เรียน

2.4.3 กิจกรรมครู

2.4.4 การประเมินผล

2.4.5 เนื้อหาเสริม

2.4.6 เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ที่ครูใช้ประกอบ

การสอน

2.5 นำชุดการสอนมินิคอร์สภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
คุณลักษณะ โครงสร้าง ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล

2.6 นำชุดการสอนมินิคอร์สที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ
ชุดการสอนมินิคอร์ส

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก
กัณฑ์กุมาร การใช้วิจารณ์งานในการฟัง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ การใช้
ถ้อยคำสำนวนให้ประสิทธิผล นิทานเวตาล การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์สาร ความคิดกับภาษา
คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร จำนวน 50 ข้อ

2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้าง

ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบจากตำราและเอกสารจากหนังสือเทคนิค

การเขียนข้อสอบของชวาล แพทย์กุล (ชวาล แพทย์กุล 2522 : 99 - 402)

1.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้วิจัยร่วมกับนิสิตปริญญาโท วิชาเอก การมัธยมศึกษา กลุ่มการสอนภาษาไทย จำนวน 7 คน ทำการวิเคราะห์หลักสูตรจาก เนื้อหาที่นำมาทดลองสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมในการสอนและสร้าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 นำตารางวิเคราะห์หลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตาม ความเหมาะสมในเนื้อหา

1.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยจากเนื้อหาที่ใช้ ในการทดลอง เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยยึดตาราง วิเคราะห์หลักสูตรเป็นหลัก จัดตัวอย่าง เช่น

๐. เพราะเหตุใดชุกจึงไม่เข้าไปขอพระกัณหาและพระจาลีนขณะที่นางมัทรีอยู่

ก. เกรงใจนางมัทรี

ข. กลัวนางมัทรีจะทำร้ายตน

ค. เข้าใจในความรักที่แม่มีต่อลูก

ง. กลัวนางมัทรีจะขอดิถีตามไปด้วย

จ. เกรงนางมัทรีจะขอคำตอบแทน

2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย

มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 129 - 137) การวัดผลทางจิตวิทยาของ บุญส่ง นิลแก้ว (บุญส่ง นิลแก้ว 2519 : 240)

การวางแผนสอบถามและ ABC ในการวิจัยของ จุมพล สวัสดิ์ยากร (จุมพล สวัสดิ์ยากร ม.ป.ป. : 21 - 81)

2.2 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบ 5 ระดับ ตามหลักการของไลเคิร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ดังตัวอย่างแบบสอบถามต่อไปนี้

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐	คำถามและตอบคำถามในชั่วโมงวิชาภาษาไทย					
๐๐	ท่าแบบฝึกหัดภาษาไทยเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูให้ทำในชั้นเรียน					
๐๐๐	ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย					
	ฯลฯ					

เมื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

1.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเคยเรียนเนื้อหาที่จะทดลองสอนมาแล้ว จำนวน 100 คน

1.2 นำกระดาษคำตอบที่ได้มาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้
1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0

1.3 นำคะแนนมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนก (Discrimination) และความยากง่าย (Difficulty) เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เทห์ ฟาน (Chung - Teh Fan, 1952 : 16 - 32) แล้วคัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบโดยเลือกค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

1.4 นำข้อทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ซึ่งมีเนื้อหาและพฤติกรรมยังคงเป็นไปตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR - 20 (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 133) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ .7973

2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย

2.1 นำแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 100 คน

2.2 ตรวจแบบสอบถามที่นักเรียนทำแล้ว โดยให้คะแนนดังนี้
ข้อความที่มีความหมายในเชิงนิมิต (Positive)

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายในเชิงลบ (Negative)

มากที่สุด	ให้	1	คะแนน
มาก	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

2.3 หากค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดลงมา 25 % และผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดขึ้นไป 25 % ของผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มาวิเคราะห์โดยถือเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ใช้สถิติ t - test ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำเป็นรายข้อ แล้วเลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงคือ ค่า t มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75

2.4 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ลวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171 - 173) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .9287

3. การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design (อนันต์ ศรีโสภา 2521 : 152) ซึ่งมีลักษณะการทดลองดังตาราง 1

ตาราง 1 แผนการทดลอง

Random assigned	Pretest	Treatment	Posttest
R Experimental Group	O_{E_1}	X	O_{E_2}
R Control Group	O_{C_1}	$\sim X$	O_{C_2}

เมื่อ R	คือ	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
Experimental Group	คือ	กลุ่มทดลอง
Control Group	คือ	กลุ่มควบคุม
O_{E_1}, O_{E_2}	คือ	ผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองตามลำดับ
O_{C_1}, O_{C_2}	คือ	ผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมตามลำดับ
X	คือ	การสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
$\sim X$	คือ	การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
เมื่อกำหนดแบบแผนการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดลองตามลำดับขั้นดังนี้		
1. ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วย		

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งผ่านการตรวจและหาคุณภาพแล้ว

1.2 แบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการตรวจและหาคุณภาพแล้ว

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเองในเนื้อหาเดียวกัน แบ่งเป็น

2.1 เนื้อหาชุดที่ 1 เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัมมกัณฑ์ การใช้วิจารณ์ภายในการฟัง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารที่ประณีต ใช้เวลาในการสอน 8 คาบ

2.2 เนื้อหาชุดที่ 2 เรื่อง นิทานเวตาล การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ความคิดกับภาษา คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร ใช้เวลาในการสอน 6 คาบ

2.3 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส

2.4 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

2.5 ใช้เวลาในการทดลอง กลุ่มละ 14 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ เท่ากัน

3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทยฉบับเดียวกันกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent Samples ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และ 3 และใช้ $t - test$ แบบ Independent Samples ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 และ 4

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาไทย คัดจากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 133) โดยวิธี KR - 20

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	คือ	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	คือ	จำนวนข้อสอบทั้งหมดของแบบทดสอบ
	p	คือ	สัดส่วนของผู้ที่ได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	คือ	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ คือ $1 - p$
	s_t^2	คือ	ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างหลังการทดลองกับก่อน
การทดลอง ภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 133)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจ
ในวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สูตร t - test ในรูปผลต่างของ
คะแนน (Difference - Scores) (Edward. 1954 : 256)

$$t = \frac{\bar{X}_{D1} - \bar{X}_{D2}}{\sqrt{\frac{S_{D1}^2}{N_1} + \frac{S_{D2}^2}{N_2}}}, \quad df = \frac{\left(\frac{S_{D1}^2}{N_1} + \frac{S_{D2}^2}{N_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_{D1}^2}{N_1} \right)^2}{N_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_{D2}^2}{N_2} \right)^2}{N_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	$\bar{X}_{D1}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_{D2}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของกลุ่มควบคุม

s_{D1}^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง การทดสอบหลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของ กลุ่มทดลอง
s_{D2}^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง การทดสอบหลังการ เรียนกับก่อนการ เรียนของ กลุ่มควบคุม
N_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
N_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\bar{X}_{t_1}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{X}_{t_2}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
$\bar{X}_D$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
s_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติ t ใน t - Distribution
df	แทน	ระดับแห่งความเป็นอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลตามลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
3. การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในวิชาภาษาไทยก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
4. การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เพื่อทดสอบความก้าวหน้าของผลการเรียน ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม โดยใช้ t-test ได้ผลดังแสดงไว้ใน

ตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_{t_1}$	$S_{t_1}^2$	$\bar{X}_{t_2}$	$S_{t_2}^2$	$\bar{X}_D$	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	15.97	20.17	29.90	15.96	13.93	10.96	23.05**
กลุ่มควบคุม	30	13.70	8.22	24.53	16.31	10.93	20.89	13.10**

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สและที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ สูงขึ้นจากการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

หลังการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำผลต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t -test ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}_{t_1}$	$\bar{X}_{t_2}$	$\bar{X}_D$	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	15.97	29.90	13.93	10.96	2.912 **
กลุ่มควบคุม	30	13.70	24.53	10.93	20.89	

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า การสอนภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการสอนภาษาไทยตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

3. การเปรียบเทียบคะแนนความสนใจในวิชาภาษาไทยก่อนการทดลองกับ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เพื่อทดสอบผลความก้าวหน้าของความสนใจในวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยนำ
คะแนนเฉลี่ยของความสนใจในวิชาภาษาไทยหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม โดยใช้ t - test ได้ผล
ดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยก่อน
การทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_{t_1}$	$S_{t_1}^2$	$\bar{X}_{t_2}$	$S_{t_2}^2$	$\bar{X}_D$	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	49.87	93.64	57.17	111.18	7.30	21.46	8.63**
กลุ่มควบคุม	30	51.73	118.20	57.8	102.58	6.07	38.06	5.39**

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความสนใจใน
วิชาภาษาไทยก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังการเรียนวิชาภาษาไทยโดย
ชุดการสอนมินิคอร์สและโดยการสนทนาคู่มีครูภาษาไทย กรมวิชาการ นักเรียนทั้งสองกลุ่ม
มีความสนใจในวิชาภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4. การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม

หลังการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อวัดความสนใจในวิชาภาษาไทยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้วนำผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t -test ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_{t_1}$	$\bar{X}_{t_2}$	$\bar{X}_D$	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	49.87	57.17	7.30	21.46	.37
กลุ่มควบคุม	30	51.73	57.8	6.07	38.06	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติสรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนมีอิทธิพลต่อการสอนตามคู่มือวิชาภาษาไทย กรมวิชาการ มีความสนใจในวิชาภาษาไทยใกล้เคียงกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความสนใจ
ในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียน
โดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ซึ่งสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียน
โดยชุดการสอนมินิคอร์สและโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลัง
การทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียน
โดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุด
การสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอน
มินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
และโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกัน

3. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

4. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และโดยการสอนตามคู่มือภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการทดลองครั้งนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนที่ 1 (วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่ม จากนั้นสุมนักเรียนทั้ง 60 คน เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แล้วกำหนดกลุ่มทั้งสอง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีการสุ่มอีกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสอนในคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ จำนวน 2 ชุด คือมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร กับนิทานเวตาล

2. ชุดการสอนมินิคอร์ส วิชาภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ชุด โดยใช้นักศึกษาเดียวกันกับแผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัมพูการ กับ นิทานเวตาล โดยเป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยวิธี KR 20 ได้ .7973
2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการของไลเคอร์ท (Likert type Scale) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาได้ .9287

การดำเนินการทดลอง

1. ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสนใจในวิชาภาษาไทยกับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการทดลองสอนนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส และนักเรียนกลุ่มควบคุมใช้การสอนตามแนวทางในคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยทดลองสอนเองทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 14 คาบ คาบละ 50 นาที ทดลองสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ รวมเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์
3. ทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและแบบสอบถามความสนใจในวิชาภาษาไทยชุดเดิม เมื่อสิ้นสุดการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการทดลองครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t - test แบบ Dependent Samples ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และ 3 และใช้ t - test แบบ Independent Samples ในการทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 และ 4

สรุปผลการทดลอง

1. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองจากเนื้อเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัมพูชาвар กับ นิทานเวตาล ผลการทดลองอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการทดลองครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง อย่างไรก็ตามกลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการสอนมินิคอร์สมีการจัดระบบการเรียนการสอนโดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อ กิจกรรม และการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้กลุ่มที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย หนูแดง (อุทัย หนูแดง 2526 : 107) ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สเปรียบเทียบกับที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ 4 เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุวดี แก้วรักษา (ยุวดี แก้วรักษา 2527 : 71) ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยชุดการสอนจุลบท (ชุดการสอนมินิคอร์ส) วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 7 เรื่อง อารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์

ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้
ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตน์ ยุทธเสรี (สุรัตน์ ยุทธเสรี 2527 : 55)
ที่พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และที่เรียนโดย
การสอนตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษแบบ ที่ใช้เวลาของการเรียนเท่ากัน มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยของ
นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยการสอน
ตามคู่มือครูการสอนภาษาอังกฤษแบบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าชุดการสอนมินิคอร์สสามารถสร้างประสิทธิภาพ
ในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จาก
การเรียนรู้เป็นกลุ่ม มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีโอกาสฝึก
ทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน และฝึกการใช้ความคิดภายในกลุ่มผู้เรียนโดยตรง

จากการนำชุดการสอนมินิคอร์สวิชาภาษาไทย เรื่อง มหาเวศสันดรชาดก
กัณท์กุมาร กับนิทานเวลา มาใช้ในการทดลองสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของ
ผู้เรียนขณะที่เรียนพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนหลายรูปแบบ เช่น
การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นกลุ่มใหญ่ การแยกฝึกระดมความคิดเห็นเป็นกลุ่มย่อย
การเรียงภาพตามลำดับเนื้อเรื่อง ตลอดจน เกม และกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน
กับการเรียนเป็นกลุ่ม เพราะเปิดโอกาสให้ฝึกคิด ฝึกทักษะทางภาษา ทำให้กล้าแสดงออก
และมีโอกาสได้สนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความรู้กัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดแตกฉาน
มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ในระยะ
เวลาสั้นทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนยิ่งขึ้น เพราะสามารถทราบผลการ
ย้อนกลับ (Feedback) ได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สมีลำดับการสร้างตาม
วัฏจักราระยะระบบ โดยแต่ละกิจกรรมของการเรียนจัดเป็นวงจรคือ ปัจจัยป้อน (Input) →
กระบวนการ (Process) → ผลผลิต (Output) ซึ่งต่างจากวิธีสอนอื่น ๆ คือแยกเป็น
วงจรสั้น ๆ และมองเห็นได้ชัดเจน จึงทำให้ผู้เรียนเอาใจใส่และกระตือรือร้นกับการเรียน
ที่จัดไว้ อย่างมีระบบดังกล่าว

ผลจากการทดลองครั้งนี้ สรุปได้ว่า ในการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้
ชุดการสอนมินิคอร์ส เป็นการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้สูงกว่าการสอน
ตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

2. ความสนใจในวิชาภาษาไทย

2.1 การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลัง
การทดลอง

ผลการทดลองครั้งนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความสนใจในวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู
ภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01
นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลัง
การทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยก่อนการทดลอง

ในการทดลองสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยได้ทดลองสอน
ตามแผนการสอน 2 ชุดคือ แผนการสอนชุดมินิคอร์ส และแผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
กรมวิชาการ ซึ่งแผนการสอนดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและหาคุณภาพ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนแล้ว จึงทำการทดลองสอนครั้งนี้เป็นไปตามหลักของการ
สอนภาษา คือ ให้นักเรียน ฟัง พูด อ่าน เขียน คิด เพื่อให้เกิดความชำนาญ
ในการใช้ภาษามากกว่าที่จะไปให้จดจำเนื้อหาในบทเรียน และส่งผลให้นักเรียนพึงพอใจใน
บทเรียน แสดงว่าตำราเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทักษะโดยจัดระบบและสร้างขั้นตอนใน
การสอนที่ดีและชัดเจนจะทำให้ให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาภาษาไทยดีขึ้น

2.2 การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลอง
กับกลุ่มควบคุม

ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่าความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

การที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสนใจในวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกันนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนที่ 1 (วิทย์ - คณิต) เหมือนกัน อาจจะมี ความสนใจในวิชาภาษาไทยในระดับเดียวกัน และส่วนใหญ่แล้วนักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนที่ 1 (วิทย์ - คณิต) มักไม่ค่อยสนใจในวิชาทางด้านภาษา การที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเรียนภาษาไทยแก่ผู้เรียนอาจจะต้องใช้เวลาในการทดลองนานกว่า 14 คาบ นอกจากนี้ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นจะสามารถทำให้ให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์สเห็นประโยชน์ของการเรียนโดยวิธีนี้ยิ่งขึ้น เพราะเป็นชุดการสอนที่เลือกอ่านวัยให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งจะทำให้มองเห็นความแตกต่างในด้านความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ดังนั้นการสร้างและนำชุดการสอนมินิคอร์สมาใช้ในการเรียนวิชาภาษาไทยจึงเป็นแนวทางหนึ่ง ที่ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กนักเรียนมี ประสิทธิภาพทางการเรียนเพิ่มขึ้น
2. เนื่องจากชุดการสอนมินิคอร์สประกอบไปด้วยสื่อการสอนหลายชนิดซึ่งผ่านการสร้างโดยวิธีวิเคราะห์ระบบมาแล้ว หากได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนหรือนักการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ คัดเลือกสื่อที่ดีและสร้างต่อยอดจากชุดการสอนมินิคอร์สมาผลิตและพัฒนาเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามปกติก็จะ เป็นผลทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น รูปภาพ แผนภูมิ เอกสารอ่านประกอบ เอกสารประเมินผลตนเอง สำหรับผู้เรียน
3. ควรมีการเผยแพร่วิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สให้ครูผู้สอนได้เข้าใจเพื่อให้สามารถนำวิธีสอนดังกล่าวไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สในวิชาเลือกอื่น ๆ และวิชาหลักภาษาไทย ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรพิจารณาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ความรับผิดชอบ ในกิจกรรมกลุ่ม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์วิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส และตัวแปรในเรื่องเพศ เช่น นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มซึ่งเป็นเพศเดียวกันกับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มซึ่งมี เพศตรงกันรวมอยู่ด้วย กลุ่มใดจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน มากกว่ากัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน มินิคอร์ส ม.ป.ป., 127 หน้า

กรรณิการ์ เข้มเพชร การสร้างมินิคอร์ส 2525, 8 หน้า เอกสารโรเนียว

จรรยา เอี่ยมสะอาด การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ปรินฎานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2527, 209 หน้า อักสำเนา

จันทิมา พรหมโชติกุล "การวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย" พัฒนาวัดผล 14 สำนักงาน

ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2521, 30 หน้า

จุฬพล สวัสดิ์ยากร การวางแผนสอบตามและ ABC ในการวิจัย โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ

ม.ป.ป., 193 หน้า

จุฑาฉัตร โกศลนันท์ การสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ในโรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2515, 99 หน้า อักสำเนา

ชวาล แพร่ดีกุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ วิทยะอักษร 2522., 407 หน้า

ช่อแก้ว โภคย์สุพัทร์ การศึกษาลักษณะสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ความสนใจวิชาหลักภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียน

สอนกันเอง ปรินฎานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
122 หน้า อักสำเนา

ชูศรี วงศ์จันทร์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย เจริญผล 2525, 252 หน้า

นวลทิพย์ รักษาทรัพย์ การศึกษากาเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้หนังสือภาษาไทย

ชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษา 9 โรงเรียน วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522,

244 หน้า อักสำเนา

น้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ คู่มือการศึกษาจิตวิทยาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
2519, 220 หน้า

นิสิตปริญญโท สาขาการสอนภาษาไทย แผนกวิชามัธยมศึกษา "จุดเด่นของการเรียนการสอน
ภาษาไทย" วารสารครูศาสตร์ 3 (มิถุนายน - กรกฎาคม 2517)

บุญส่ง นิลแก้ว การวิจัยทางจิตวิทยา แพทย์วิทยา 2519, 245 หน้า

บุญเหลือ เพ็ญสุวรรณ์ ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม บรรณกิจ 2523, 113 หน้า

เพ็ญนิภา เขาเทียน การศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยด้านการจูงใจของครูที่สอน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526, 220 หน้า อักสำเนา

ยุวดี แก้วรักษา การทดลองใช้ชุดการสอนจุลบท (minicourse) วิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต 7 ในชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 ปรินซ์ตัน
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 266 หน้า อักสำเนา

รัตน์ ตฤณารมย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง ปรินซ์ตัน กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 59 หน้า อักสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวิกิจ 2524, 286 หน้า

วนิช บรรจง และคณะ จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2516, 195 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรือนอักษร
2523, 153 หน้า

วิมลศิริ ร่มสุข การสอนภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2522, 127 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับ
ใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พระนกร : ศูนย์พัฒนากรมวิชาการ 2520, หน้า 1 - 2

ศึกษาศึกษา, กระทรวง คู่มือครูภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 (ท 503 ท 504)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) โรงพิมพ์คุรุสภา 2525, 123 หน้า

_____ คู่มือครูภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2 (ท 503 ท 504) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
(ม.5) โรงพิมพ์คุรุสภา 2525, 77 หน้า

_____ หนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 (ท.503 ท 504) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 (ม.5) โรงพิมพ์คุรุสภา 2525, 200 หน้า

_____ หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2 (ท 505 ท 504) ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 (ม.5) โรงพิมพ์คุรุสภา 2525, 238 หน้า

_____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โรงพิมพ์คุรุสภา 2524,
217 หน้า

สมถวิล วิเศษสมบัติ วิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 2525, 326 หน้า

สมพร มั่นตะสูตร สัมมนาการใ้ภาษาไทยไ้ปัจจุบัน พิธีทัศน์า 2525, 183 หน้า

สำเริง บุญเรืองรัตน์ "การวัดทัศนคติและความสนใจ" วารสารวัดผลการศึกษา 3(2)

7 - 13 กันยายน - ธันวาคม 2524

สุจริต เพียรชอบ "การใช้หลักสูตรและวัสดุหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษา"

การสอนภาษาไทย มสธ. หน่วย 1 - 8 2525, 557 หน้า

สุระ ความพวงษ์ การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 227 หน้า

อัครสำเนา

สุรัตน์ ยุทธเสรี การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 โดยการสอนจากชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครูสอนภาษาอังกฤษ เอส

ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 168 หน้า อัครสำเนา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 "การศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลายต่อวิชาภาษาไทยบังคับเรียนภายในเขตการศึกษา 4" รายงานการวิจัยฉบับที่ 3

2520,

อนันต์ ศรีโสม หลักการวิจัยเบื้องต้น วัฒนาพานิช 2521, 430 หน้า
 อุทัย หนูแกง การทดลองชุดการเรียนรู้การสอนมินิคอร์สของนักศึกษาผู้ใหญ่เบื้องต้น
ระดับที่ 3 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 4 ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 250 หน้า อักสำเนา

Allen, David E. and Rebecca M. Valette. Classroom Techniques: Foreign Language and English as a Second Language. New York, Harcourt Brace Jovarrich Inc., 1977. 418 p.

Anderson, Jack Ronald. "The Development and Affective Evaluation of Minicourse Structure for General Education Earth Science," Dissertation International Abstract. Vol. 35, No. 11, December 1973. 4021-AP.

APEID. The Minicourse Approach: What It Is and How It Works. Bangkok, Unesco Regional Office, 1982. 55 p.

Center for Advancement of Teaching. How to Get the Most out of This Minicourse. Sydney, Macquarie University, 1981. Unpaged.

Davis, Frederick B. Educational Measurement and Their Interpretation. New York, Wadsworth Publishing Company, 1964. 422 p.

Dewey, John. Dictionary of Education. New York, Philosophical Library, 1959. 150 p.

Edwards, Allen L. Statistical Methods for the Behavioral Sciences. New York, Holt and Rinehart Inc., 1954. 542 p.

Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey, Educational Testing Services, 1952. 32 p.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1973. 422 p.

Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York, McGraw-Hill Book Company, 1955. 590 p.

Kate, Ellen Owyne. "Validation of Minicourse 2 with Pre-Service Teachers of Primary and Intermediate Education for Mentally Retarded Children," Dissertation International Abstract. Vol. 36, No. 1, July 1975. 218-AP.

- Kerr, William Kordon. "A Study of Designated Affective Behaviors of Highschool Students Enrolled in Minicourses and Traditional Courses," Dissertation International Abstract. Vol. 36, No. 6, December 1975. 3356-7-AP.
- Melzow, Jacqueline Ann. "A Study of Students and Teacher Reaction to the Minicourse Programme of 1973-74 at Kennedy Junior High School, Pontiac, Michigan," Dissertation International Abstracts. Vol. 36, No. 11, May 1976. 7165-AP.
- Merhrens, William A. and Irvin J. Lohmann. Standardized Test in Education New York, Holt and Rinehart Inc., 1969. 323 p.
- Meyer, G. R. C.E.P. Minicourse Manual M 34 Designing Learning Modules for Inservice Teacher Education. Sydney, Macquarie University, 1978. Unpaged.
- _____. The Minicourse as a Model for the Continuing Education of Teachers. Sydney, Macquarie University, 1978. 27 p.
- Nonformal Education Department, Ministry of Education. The Thai Approach and How It Works. Bangkok, Ministry of Education, 1983. 138 p.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York, The Bobbs Merrill Company, 1963. 552 p.
- Thorndike, Robert L. and Elizabeth Hagen. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. 2nd, New York, Joh Willey, 1969. 705 p.
- Weiss, Seymour. "A Comparison of the Attitudes towards Blocks of White High School Students in an Elective Mini-Course in Block History with Those of White High School Students Electing Another Mini-Course in United States History," Dissertation International Abstracts. Vol. 36, No. 4, October 1975. 25005-AP.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แผนการสอนในชุดการสอนมินิคอร์ส
2. แผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

โครงสร้างนิคอร์ส

วิชาภาษาไทย เรื่อง महाเวสตันครชาดก กัมพุทพาร
การใช้วิจารณ์กฎในการฟัง การใช้ถ้อยคำสำนวนให้ประสิทธิผล
การเขียนแสดงความรู้ลึกและจินตนาการ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 8 คาบ

หลักการและเหตุผล

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบัน จุดประสงค์ของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและสาระสำคัญของวรรณกรรมไทย ครูจึงควรจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และมีความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ ให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้สื่อหลายประเภทและกิจกรรมหลายรูปแบบที่การจัดระบบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและฝึกทักษะรวมทั้งการช่วยเหลือการเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ดังนั้นการนำบทเรียนเรื่อง มหาเวสตันครชาดก กัมพุทพาร มาจัดกิจกรรมโดยอาศัยสื่อและกระบวนการที่จัดระบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรดังกล่าว ก็จะสามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนตามกระบวนการเรียนการสอนในระบบนิคอร์ส

เป้าหมาย

ชุดการสอนนิคอร์สนี้ สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับครูภาษาไทยนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิชาภาษาไทยเรื่อง มหาเวสตันครชาดก กัมพุทพาร โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งจะสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้นจากกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียน

1. มีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และลักษณะการแต่งมหาเวสสันดรชาดก
2. ถายทอดเรื่องที่อ่านหรือฟังได้คร่าว ๆ มีวิจารณ์ และสามารถโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล
3. มีความรู้ในเรื่องการร้อยคำและสำนวนโวหารต่าง ๆ
4. ศึกษาลักษณะนิสัยของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ
5. เกิดทักษะในการ ฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. เขียนเรื่องย่อประวัติพระเวสสันดรชาดกได้
2. บอกลักษณะคำประพันธ์ร้อยคำและสำนวนโวหารได้
3. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครได้
4. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความดีและบทบาทของพระนางมัทรีได้อย่างมีเหตุผล
5. ยกตัวอย่างความมีคุณธรรมของพระเวสสันดรได้อย่างมีเหตุผล
6. บอกลักษณะและอุปนิสัยของกัณหาชาติได้
7. ยกตัวอย่างสำนวนโวหารในกัณหาชาลีพร้อมทั้งอธิบายความหมายได้ถูกต้อง
8. เขียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเป็นกวีในมหาเวสสันดรชาดก กัณหาชาลีได้

แบบการสอบ

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
ตอนที่ 1	ฝึกการวิเคราะห์ภายในการตั้งเรื่อง ประเพณีเทศน์มหาชาติ	
50 นาที		
10 นาที	1. บรรยายหลักการวิเคราะห์ภายในการตั้งเรื่องที่ให้ความรู้	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. พิจารณารายจากฉบับเด็กเสียงเรื่อง ประเพณีเทศน์มหาชาติ	กลุ่มใหญ่
20 นาที	3. อภิปรายถึงความถูกต้องเห็นจากข้อมูลที่ฟังเรื่อง ประเพณีเทศน์มหาชาติ	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. ประเมินผลการฟัง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ	รายบุคคล
ตอนที่ 2	ฝึกอ่านรายยาวหาเวลาวิเคราะห์	
50 นาที		
5 นาที	1. พิจารณาเรื่องราวจากฉบับเด็กเสียง	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. พิจารณารายการของรายยาวประกอบแผนผัง	กลุ่มใหญ่
15 นาที	3. การพิจารณาของรายยาวจากฉบับเด็กเสียง	กลุ่มย่อย
20 นาที	4. รายงานผลการฝึกอ่านรายยาว	กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
ตอนที่ 3	การวิเคราะห์พฤติกรรมของชู้ชก	
50 นาที		
10 นาที	1. ศึกษาเอกสาร เรื่องชู้ชก	กลุ่มใหญ่
15 นาที	2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของชู้ชก	กลุ่มย่อย
15 นาที	3. เสนอผลการอภิปราย	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. วิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของชู้ชกในกัมพูชามาร	รายบุคคล
ตอนที่ 4	การวิเคราะห์ความดีและบาปของพระนาง ขัมพรี	
50 นาที		
10 นาที	1. พิจารณารายบบามเตาเวสตันครชาตก กัมพูชามาร ตอนพระนาง ขัมพรีขึ้น	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. ศึกษาเอกสารประกอบ เรื่อง พระนาง ขัมพรี	กลุ่มย่อย
20 นาที	3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความดีและ บาปของพระนาง ขัมพรี	กลุ่มย่อย
10 นาที	4. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความดีและ บาปของพระนาง ขัมพรี	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
ตอนที่ 5	ศึกษาภาพของพระเวสสันดร ในกัณฑ์กุมาร	
50 นาที		
10 นาที	1. ศึกษาเอกสารเรื่อง พระเวสสันดรในกัณฑ์กุมาร	กลุ่มใหญ่
20 นาที	2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของพระเวสสันดรกับคุณธรรมของพระองค์ในกัณฑ์กุมาร	กลุ่มย่อย
20 นาที	3. รายงานผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์การกระทำของพระเวสสันดรกับความเป็นคุณธรรมของพระองค์	กลุ่มย่อย
ตอนที่ 6	การเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับบทบาทของกัณฑ์ชาติ	
50 นาที		
5 นาที	1. ศึกษาเอกสารเรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ	กลุ่มใหญ่
10 นาที	2. ท้าทายระดมเรื่อง กัณฑ์ชาติในกัณฑ์กุมาร	กลุ่มใหญ่
10 นาที	3. แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ครูกำหนดให้	กลุ่มย่อย
20 นาที	4. รายงานผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็น	กลุ่มย่อย
5 นาที	5. เขียนแสดงความรู้สึก โดยสมมุติตนเองเป็นกัณฑ์ชาติ	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
<u>ตอนที่ 7</u> 50 นาที 15 นาที 10 นาที 20 นาที 5 นาที	ศึกษาการใช้จำนวนไวหรรในแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ 1. ศึกษาเอกสารเรื่อง การใช้ร้อยคำจำนวน ไว้ใช้ประโยชน์ 2. พหุคูณจำนวน คูณบิต จากภาพที่กำหนดให้ 3. รวบรวมข้อมูลค่าและจำนวนไวหรรในภาพเวดส์เตอร์- รอสค กัมพูชา และเสนอผลการศึกษาค้นคว้า 4. ประเมินตนเอง	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย รายบุคคล
<u>ตอนที่ 8</u> 50 นาที 20 นาที 20 นาที 10 นาที	แสดงความคิดเห็นในเชิงประเมินค่าในเรื่อง ภาพเวดส์เตอร์รอสค กัมพูชา 1. ดูสื่อเรื่อง ภาพเวดส์เตอร์รอสค กัมพูชา ประกอบด้วยภาพบรรยาย 2. ประเมินคุณค่าของสื่อที่ได้อ่าน จากเรื่อง ภาพเวดส์เตอร์รอสค กัมพูชา 3. สรุปและนำเสนอผลการประเมิน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโครัส	มหาเวสสันดรชาดก ทัศนีพร
ตอนที่ 1	ฝึกการใช้วิจารณญาณในการฟัง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ
50 นาที	

กิจกรรมที่ 1	บรรยายหลักการใช้วิจารณญาณในการฟังสาระที่ให้ความรู้
10 นาที	
ขั้นตอน	ครูบรรยาย หลักการใช้วิจารณญาณในการฟังสาระที่ให้ความรู้
สื่อ	เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องหลักการใช้วิจารณญาณในการฟังสาระที่ให้ความรู้ (เอกสารหมายเลข 1)

เอกสารสำหรับครูบรรยาย

(เอกสารหมายเลข 1)

การใช้วิจารณญาณในการฟังสารที่ให้ความรู้

ในการฟังสารที่ให้ความรู้ขึ้น สารบางเรื่องก็ไม่เป็นสารที่สลับซับซ้อน เข้าใจได้ง่าย ไม่ถึงกับต้องใช้วิจารณญาณในการฟัง แต่สารบางเรื่องก็จำเป็นจะต้องใช้วิจารณญาณในการฟัง และขอเสนอแนะในการฟังสารที่ให้ความรู้โดยใช้วิจารณญาณ มีหลักการดังต่อไปนี้

1. เมื่อได้ฟังสารที่ให้ความรู้เรื่องใด ต้องกำหนดใจให้ได้ว่า เรื่องนั้นควรเชื่อการฟังโดยใช้วิจารณญาณหรือไม่
2. ถ้าเรื่องที่ฟังจำเป็นจะต้องใช้วิจารณญาณ ต้องฟังด้วยความตั้งใจยิ่งขึ้น จับประเด็นสำคัญให้ได้ไม่ว่าเรื่องนั้นจะเป็นข่าว มหากาพย์ หรือข้อความรู้อื่นใดก็ตาม ควรพิจารณาตามไปด้วยทุกระยะ ในระหว่างฟังวิเคราะห์ความระมัดระวัง (วิเคราะห์ คือ ที่ความให้ได้ว่า ความหมายที่แท้จริงที่ผู้ส่งสารพยายามจะสื่อมาถึงผู้ฟังคืออะไร) ถ้ามีโอกาสควรตรวจสอบความสามารถในการวิเคราะห์ของตัวเราโดยอาศัยเห็นเกี่ยวกับคนอื่น ๆ ที่ได้รับฟังมาเหมือนกัน กับเรา ว่าวิเคราะห์ได้ตรงกันหรือไม่ หรือแตกต่างกันอย่างไร ผู้ใดได้รับสารลึกลับซึ่งกว่ากัน และถ้าพบว่าคุณเองยังฟังอย่างผิวเผินบางอย่างไป ก็พยายามฝึกฝนตนเองในการจับประเด็นและวิเคราะห์ให้ละเอียดถี่ถ้วนยิ่งขึ้น
3. แยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น พิจารณาทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องที่พูดและฝึกพิจารณาทัศนคติในข่าวสารที่ได้อ่านนั้นควรเชื่อถือได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
4. ขณะที่กำลังควรบันทึกประเด็นสำคัญไว้เพื่อเตือนความจำ และถ้าบันทึกคำถามหรือประเด็นที่ควรอภิปรายใจด้วยก็มิใช่เป็นการดี
5. ประเมินการสื่อสารที่ให้ความรู้เห็นว่าสำคัญหรือเป็นประโยชน์เพียงใด มีแง่คิดที่ผู้พูดจะอะไรบ้าง
6. พิจารณาว่าผู้พูดได้ใช้วิธีการในการเสนอความรู้ให้เหมาะสมกับทัศนคติของบางรายหรือไม่ ผู้พูดได้ตอบคำถามเฉพาะที่ถูกต้องของคำถามของการสื่อสารหรือไม่เพียงใด.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	เนื้อหาเวทสันตราชกก กัณฑ์ขุน
ตอนที่ 1 50 นาที	ฝึกการใช้วิจารณญาณในการฟัง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ

กิจกรรมที่ 2 10 นาที	ฟังคำบรรยายจากแอนิเมชันที่เคลื่อนไหว เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ
ขั้นตอน	1. ครูเปิดแอนิเมชันที่เคลื่อนไหวคำบรรยาย เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติให้นักเรียนฟัง โดยแนะนำให้นักเรียนฟังอย่างมีวิจารณญาณ 2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แล้วเตรียมเวทีปลายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
สื่อ	1. แอนิเมชันที่เคลื่อนไหวคำบรรยาย เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ (หนังสือนิทาน 1 หน้า 1) 2. เครื่องเล่นที่เคลื่อนไหว

คำบรรยายจากแผนที่โลกได้ยง

เรื่อง ประเพณีเทศน์มหาชาติ

ประเพณีเทศน์มหาชาติ มีหลักฐานปรากฏมานานนับแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในปัจจุบันนี้ก็ยังนิยมจัดเทศน์กันอยู่ทั่วทุกภาค มักนิยมจัดในเทศกาลออกพรรษาแล้วในเดือน สิบเอ็ดข้างแรมหรือข้างขึ้นเดือนสิบสอง เพราะเป็นฤดูที่คนทำไร่ไถนาเตรียมเก็บข้าวกล้า พิธีอันธำนิษฐานแล้วถือโอกาสบำเพ็ญบุญกุศล

สาเหตุที่พุทธศาสนิกชนนิยมฟังเทศน์มหาชาติ

1. ถือว่าเวดสันครษาคถเป็นพระชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะจุติมาเป็นเจ้าชาย สิทธัตถะและตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
2. เชื่อกันว่าเป็นพระพุทธรูปของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสประทานแก่พระภิกษุ เมื่อ ผู้ใดได้สดับฟังก็ย่อมเกิดสิริมงคลในเวลาเป็นบุญกุศล
3. เชื่อกันว่าหากฟังเทศน์มหาชาติให้จบภายในหนึ่งวัน จะได้ไปเกิดในยุครพระศรีอาริย์
4. ผู้ที่ทำหน้าที่เทศน์มหาชาติ จะได้รับเป็นทำนองไพเราะตลอดจนมีลูกเล่นต่าง ๆ ทำให้ ผู้ฟังอยากฟัง

การเทศน์มหาชาติหรือการเทศน์คาถาพัน มักจะแบ่งเป็น 3 วัน คือวันแรกเทศน์คาถาพัน ล้วน ๆ วันที่สองเทศน์มหาชาติ วันที่สามเทศน์พระปริยัติ 4 ถือกันว่าเป็นกัณฑ์แถม โดยจะเริ่ม ตั้งแต่เช้ารุ่งและเทศน์ไปตามลำดับกัณฑ์ต่าง ๆ เวลาที่เลิกเทศน์กำหนดนอนไม่ได้ แต่ไม่เร็วกว่า 5 โมง แคว้นที่อาจเลยไปถึงสองยามก็มี เวลาพระเทศน์มหาชาติก็จะว่าทำนองแหล เพื่อให้ผู้ฟังได้รรรสรสยิ่งขึ้น เมื่อเทศน์จบแล้วก็จะมีการขับร้องเพลง เพลงหน้าพาทย์ต่าง ๆ เช่น สาธุการ ฃญาเดิน ฃญาโศก

เมื่อกำหนดเทศน์ว่าจะมีงานเทศน์มหาชาติที่วัดใดแล้ว ก็แจกใบกันแต่เนิ่น ๆ เพื่อให้ ผู้รับกัณฑ์เทศน์ได้ตระเตรียมข้าวของทำบุญ เรื่องรับกัณฑ์เทศน์นั้นแบ่งกันไปตามชาวบ้าน ใครรับ กัณฑ์ใดก็ได้นามว่าเป็นเจ้าของกัณฑ์นั้น ก่อนจะมีการเทศน์ต้องมีการจัดตกแต่งสถานที่ด้วยต้นกล้วย ต้นอ้อย เพื่อให้ดูเหมือนป่าสมเ็นทวีเวลาธรรมของพระเวสสันดรในเขาวงกต ทนุธรรมมาสน์ ตั้งสาครขนาดใหญ่ตกแต่งไว้สำหรับให้นั่งนันท ถือว่าเป็นของสวัสดิมงคลอย่างหนึ่งและที่ขาดไม่ได้

คือฉากรูปภาพประจำวันที่ส่งเข้ามาแล้ว มันจะติดไว้นาน ๆ บริเวณที่ใช้แทนตนเอง

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องชุกชุมที่ ซึ่งใครก็รู้เรื่องบริวารและจุดปัจจัยต่าง ๆ
การจัดเครื่องกันทองจึกให้เข้ากับกันที่แทนของคนด้วย เช่น กันหมั้วหรือ กันทุมมาร
มักจะจะมีมะพร้าวตอน ถวาย ถวาย และของชุกชุมที่ถือว่าขาดไม่ได้คือเทียนดอกประจำวันที่
เช่น พานกันที่ 209 กต ก็วางไว้เทียนประจำกต 209 ดอก เทียนเหล่านี้ใช้จุดเวลาที่
พระเทศนาภาต เรียกว่า " เติมนกต " .

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	มหาเวศสันครชาดก กิ่งกุ่มาร
ตอนที่ 1 50 นาที	ฝึกการใช้วิจารณญาณในการฟัง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ

กิจกรรมที่ 3 20 นาที	อธิบายแสดงความคิดเห็นจากบทความที่ได้ฟัง
ขั้นก่อน	1. ครูบรรยายว่า หลังจากฟังบทความเรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติแล้ว ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังอย่าง วิจารณญาณ 2. นักเรียนทุกคนเขียนแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการฟัง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ 3. ตัวเลขคะแนนเขียนบันทึกความรู้ที่ได้จากการอธิบายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ฟัง
สื่อ	-

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโครัส	มหาวิทยาลัยนครราชสีมา กับชุมชน
ตอนที่ 1 50 นาที	ฝึกการใช้วิทยาศาสตร์ในการตั้ง เรื่องประเพณีเทศน์มหาชาติ

กิจกรรมที่ 4 10 นาที	ประเมินผลการตั้งเรื่อง ประเพณีเทศน์มหาชาติ
ขั้นสอน	1. ครูชี้แจงว่า การประเมินตนเองมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้เราทราบว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใด 2. ให้เด็กเขียนสรุปผลสำนวนฝึกหัดเพื่อประเมินตนเอง 3. เฉลยแบบฝึกหัด
สื่อ	ใบเรียนแบบฝึกหัด

ใบเฉลยแบบฝึกหัด

1. สารสำคัญจากบทความนี้คือ ความเห็นมาและประเด็นเทศน์มหาชาติ
2. ความรู้ที่ได้รับจากบทความเรื่องนี้คือ
 - 2.1 สาเหตุที่เรานิยมฟังเทศน์มหาชาติ
 - 2.2 คุณค่าในการฟังเทศน์มหาชาติ
 - 2.3 เวลาที่ใช้ในการจัดเทศน์มหาชาติ
 - 2.4 การจัดเตรียมงาน
 - 2.5 สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการจัดเทศน์มหาชาติ
3. กลวิธีในการนำเสนอเรื่องมีลักษณะการเขียนเป็นความเรียงเชิงอธิบาย
4. บทความนี้มีความสำคัญคือ ได้กล่าวถึงความเห็นมาของการจัดเทศน์มหาชาติซึ่งมีการจัดสืบทอดประเพณีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทำให้ผู้ฟังได้รับความรู้เกี่ยวกับประเพณีทางศาสนาและความไว้อากัฏฐ์ ในทางพุทธศาสนา
5. บทความนี้ให้แง่คิดต่าง ๆ ดังนี้
 - 5.1 การแสดงออกถึงความศรัทธาในพุทธศาสนา
 - 5.2 การให้ความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกิดความศรัทธาในพุทธศาสนา
 - 5.3 เห็นวิธีการที่จะรักษาไว้ประเพณีเก่าแก่ทางพุทธศาสนาโดยอาศัยวิธีดัดแปลงการเทศน์ในอีกรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเทศน์ แห่ตุง ซึ่งประเพณีดั้งเดิมจึงคงถูกความสนใจจากศรัทธาให้บังเอิญสนุกสนาน

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสนทนากลุ่ม	เนื้อหาประเด็นหลัก กิจกรรม
ตอนที่ 2 50 นาที	ฝึกอ่านรายการข่าวทางจอสีด้านตรงกลาง

กิจกรรมที่ 1 5 นาที	ตั้งคำถามยาวจากแถบขึ้นฝึกเสียง
ขั้นตอน	- แจกเอกสารตัวอย่างคำประพันธ์ให้นักเรียน - ครูเปิดแถบฝึกเสียงการอ่านรายการข่าวให้นักเรียนฟัง พร้อมกับการแจกเอกสารใบแจกให้
สื่อ	- เอกสารประกอบ ตัวอย่างคำประพันธ์รายการข่าว (เอกสารประกอบเลข 2) - แถบฝึกเสียง " การอ่านรายการข่าวเพิ่มเติมทางทีวี " (ฉบับที่ 1 หน้า 1) - เครื่องฝึกเสียง

เอกสารสำหรับครูแจกนักเรียน

(เอกสารหมายเลข 2)

ตัวอย่างทำประโยชน์รายยาว

คำ ปณ รกฺขิต ในเมื่อราชพิธีขึ้นบนเหนือสิ่งขรรชนเขตพระอารวาส ส่วนสมเด็จพระนาง
นางอุทัย เสด็จบรรพตในท้องพระอาศรมบรมมหาราช ยังขึ้นที่จะนิทราจะขับพ้อด้วยพระเนตร
ก็อาเพศเป็นดวงหลาก ยามเมื่อจะจำจากพระคู่รักทั้งสองศรี พระอินทร์ก็เช็ดส้นระวีรัก
สีกิ่งพระองค์พลัดกิ่งไทรบดักให้เสียแหล่ง เสียว ๆ สยบแสงยบเยือกเย็น ว่าอะไรจะเป็นพิสด
ฉันทใด หรือว่าภัยจะบังเกิดเป็นอันใดไม่ใคร่ลงสู่ที่นิทรารมย์รวมไสยาสน์ พระนางให้หาวค ๆ
จนเวลาปัจจุสมัยจึงมองมองด้วยสนิท เหวยพระสุบินนิมิตนิทราประหลาดตามกล่าว เอโก ปุริโส
ยังมีบุญผู้หนึ่งเห็นใจโศกคำฉันท์นี้เสีย นิทราอย่าเป็นอันหลับอีกตั้งมหาเมฆ ภูมิโลกเกลือก
ฉกาจ บริพริตติว่า นุ่งผ้าขาวผาดกาดกาดำลักระอันพันเป็นเกลียวเหนียวเหนียวรั้ง ขึ้นหนึ่งคาค
พุ่งพุ่งทั้งจั้งทั้งหมัดทะแม่ง บิดบิดีตุว่า ถักคอกไม้แดงทั้งสองหูสูง ๆ อากุขเพฺยโธ มีพิศมัยเมืองชาว
นั้นถือคาน ขมเขี้ยวเป็นมันปลายอะเลื้อยแสง แกว่งกวัดวัดเฉวียนวิ่งวูฐเข้ามาถึงนิมิตทวารทั้ง
หลายลง ตชฺชฺเนโต กระโปงเท้าตะกอกคำรามสำราญ ฉวยชฎานางกระพาดคู้ให้หลุดปลัด
รวมพระกรกระหวัดทั้งซ้ายขวาในพระนางอุทานภาส พาดด้วยคานแล้วก็เหวี่ยงลงตรงพระบาท
สองซ้ายขวาจากเป็นดิน พระกรกระเหินดินอยู่เกลียด แล้วมีพิน้ำชำระกวาดกวักพระขนิมเนตร
ทั้งสองปลิ้นให้ขึ้นหว่า อูรี วิปริตติว่า เขาคานจะเชือดพระทรวงดวงชำแหละแหะแหะหาพระหฤทัย
พระนางนั้น ตสฺสสา วิปริตติว่า ไฉนจะเชือด พระนางเช็ดมือไฉนจะเชือด แกร่ง ๆ จนสุดสิ้น
พระสุรเสียงสำเนียงกระเรียวถี่ ๆ เกรียววอนขออภินิหาร ภายหลังกริ้วโกรธได้คางหทัย
พระโลหิตไหลละลุ่มลง นางก็สะกึ่งสะก้องล่ออกพระโขนง โดดลอบพลอยดาวพื้นพื้นขึ้นทันได้
ในปัจฉิมราตรี นั้นละ .

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโคตรัส	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार
ตอนที่ 2 50 นาที	นิโคตรัสจากมหาเวสสันดรชาดก
กิจกรรมที่ 2 10 นาที ขั้นก่อน สื่อ	พึ่งกำหนดรายการแสดงรายการประกอบแผนที่ ครอบคลุมลักษณะคำประพันธ์ประกอบแผนที่ แผนที่ประกอบกำหนดนิยามลักษณะคำประพันธ์รายการจำนวน 2 ชุด
กิจกรรมที่ 3 10 นาที ขั้นก่อน สื่อ	นิโคตรัสจากมหาเวสสันดรชาดก 1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มนิโคตรัสรายการจากมหาเวสสันดรชาดกและตัวบทคำประพันธ์ 1. แผนที่แสดงการอ่านรายการมหาเวสสันดรชาดก (ตอนที่ 1 หน้า 1) 2. ตัวบทคำประพันธ์รายการ (เอกสารหมายเลข 4)

คำบรรยายประกอบแผนที่

(เอกสารหมายเลข 3)

ลักษณะคำประพันธ์ประเภทยาว

คำประพันธ์ในท้าวเวสสุวรรณภาคเป็นรายยาวทั้งหมด เป็นท้าวเวสสุวรรณภาคสั้น ๆ
สั้น (คำท้าวเวสสุวรรณภาคเป็นรายยาวทั้งหมดเป็นท้าวเวสสุวรรณภาคสั้น ๆ เราเรียกว่าท้าวเวสสุวรรณ)
ซึ่งเป็นลักษณะการประพันธ์สำหรับท้าวเวสสุวรรณภาคสั้น ๆ ไม่

ลักษณะของรายยาว

สำหรับแบบแผนของรายยาว ไม่ถือเป็นระเบียบเคร่งครัด ด้วยเหตุที่ว่าเดิมทีคนโบราณ
ใช้รายยาวในการขับร้องโดยแต่งเป็นทำนองสวดเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาอ่านหรือขับร้องสู่กัน
ฟังในงานนักขัตฤกษ์ จุดประสงค์ก็เพื่อเล่าเรื่อง จึงไม่ค่อยคำนึงถึงหลักเกณฑ์แบบแผนมากนัก
เท่าใดนัก

วรรค ในบทหนึ่งที่มีวรรคก็ใช้โดยกะเกณฑ์ทั่ว แลส่วนมากไม่น้อยกว่า 5 วรรค

คำ จำนวนคำในวรรคต่าง ๆ ก็ไม่กำหนดแน่นอนเหมือนกันจะมีคำกี่คำก็ได้แล้วแต่เห็นว่าเหมาะสม
ส่วนมากจะอยู่ในระหว่าง 7 - 15 คำ

สัมผัส คำสุดท้ายของวรรคหนึ่งสัมผัสไปยังวรรคต่อไปและจะส่งสัมผัสไปยังคำที่เท่าใดก็ได้
ยกเว้นคำสุดท้ายและคำแรกก็ใช้สัมผัสสัมผัส นอกจากนั้นยังมีสัมผัสเกี่ยวกับวรรคอีกด้วย
คือ ถ้าส่งสัมผัสวรรคแรกก็รับด้วยวรรคแรก ถ้าส่งสัมผัสด้วยวรรคสุดท้ายก็รับด้วย
วรรคสุดท้าย แต่ไม่ถือเป็นระเบียบเคร่งครัดนัก ดังนั้นเราจะหารายยาวที่ถูกต้องตามแบบแผน
ที่เดียวไม่ได้ นอกจากสัมผัสส่งและสัมผัสรับซึ่งเป็นสัมผัสบังคับแล้วยังมีสัมผัสในซึ่งรายยาวนิยม
มาก ทั้งเป็นการออกเสียงของคำด้วย สัมผัสในนั้นนิยมทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ

ถ้าจะเขียนแบบอย่างของรายยาวพอจะเขียนได้ดังนี้

๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐
๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐

คำสร้อย คำประพันธ์ประเภทรายยาวมักนิยมลงท้ายด้วยคำว่า นั้นเกิด นี้เกิด นี้แล .

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสนทนากลุ่ม	มหาเวศสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार
ตอนที่ 2	ฝึกการอ่านรวมมหาเวศสันดรชาดก
50 นาที	

กิจกรรมที่ 4	รายงานผลการฝึกอ่านรายยาว
20 นาที	
ขั้นตอน	1. ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตการอ่านรายยาวพร้อมกัน กลุ่มละ 4 นาที 2. ครูให้การถามคำถามประติม์รายยาว โดยให้นักเรียนทั้งจากแถบบันทึกเสียงเสียงวีดิทัศน์ฟัง
สื่อ	1. แถบบันทึกเสียงการอ่านทำเองเสนอรายยาว (ฉบับที่ 1 หน้า 1) 2. เครื่องบันทึกเสียง

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมีโมดูล	มหาวิทยาลัยนครพนม วิทยาลัยการ
ตอนที่ 3 50 นาที	การวิเคราะห์กิจกรรมของชุมชน
กิจกรรมที่ 1 10 นาที ขั้นตอน สื่อ	ศึกษาเอกสารเรื่อง ชุมชน 1. ครูแจกเอกสารเรื่องชุมชนให้นักเรียนศึกษา เอกสารเรื่อง ชุมชน (เอกสารหมายเลข 5)
กิจกรรมที่ 2 15 นาที ขั้นตอน สื่อ	การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของชุมชน 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 2. ครูมอบใบงานและประเด็นอภิปรายให้ตัวแทนทุกกลุ่ม 3. นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปราย ตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผล ใบงานและประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของชุมชน(เอกสารหมายเลข 6)

เมื่อพระเวสสันดรทรงทราบพระราชาที่ระกัณฑ์ให้รู้ชกแล้ว แปรปรากฏว่าสองกุมารกุมารี
หนีไปซ่อนอยู่ในสระบัว ชูชกจึงชี้ที่หอ พระเวสสันดรว่า "...เขาขึ้นเรือลือขจรว่าในบุญบริสุทธ์
แต่เดิมที่ผู้จริงใจที่กระทำไม่ว่าขอ เราเลยฝากขอทำเดี๋ยวก็ให้ลูก ถูกกับทำเขาชื่อเลวว่าเด็ก
กษัตริย์ บัดเดี๋ยวนี้ผู้จะเอาเราพระเวสสันดร ครั้นว่าเรานี้มีบุญอยู่ กลับจะให้พาไปสู่สำนักพระเจ้า
กรุงสุโขทัย ครั้นว่าเราเขาไปก็เอาใจคิดกับจิตหนึ่งนั่งทำหน้าเฉย ขยับทักหาเรื่องเลยตอบแกล
ลอสอดตบท้ายหน้าให้ลูกหนี...เราว่าเขานี้คนกลอุบาย เป็นโง่ที่นี้จะเจอจากขมได้ยากสกสก ๆ ร้อน ๆ
เหมือนเจ้าพระยาเวสสันดรนี่ไร เน้นว่าหนีได้ไปแล้ว..."

หลังจากที่พระเวสสันดรทราบพระราชาที่ระกัณฑ์ให้แล้ว ชูชกกับชูชกาทั้งสองกุมาร
ถึงนี้ "...เขาใจแค้นที่ลูกจากกระจากสองกุมารมา ถูกกับพระพี่นางสองกระสันเข้าไปมันกับมือ
ปลายเชือกข้างหนึ่งนั้นถือคามที่ก่อนสองยังอมมาต่อหน้าสมเด็จพระนิตาไม่ปราณี...ครั้นเมื่อเท
สะकु้งหลุดออกจากของพระกร สองยังอกรก็วิ่งมาสู่สำนักพระนิตา เขาทราบด้วยได้เร็วมาไม่ได้นับพัน
ลูกจากกระจากวันคล้ายไฟโศก เข่นใจหนึ่งจะเชือดเนื้อหนึ่งกินเสียทั้งเพิ่มเห็นเวทนา เขาอุคครา
พาลากสำรากชู วาญดูเล็กน้อย ๆ ทั้งชูชกชูชกาจะหนี ครั้นเขารวมถึงสี่ว่าทราบหนักราย เอ็งสิ
มารายไปก่อนพรานเข่นนั้นไม่ว่า คนแก่ก็เข่นยามาที่พระราชาเข้าตำทาง แล้วก็ได้ยามาที่นางกัณฑ์
ให้ซ่อนอยู่กรีกกรีกหัวท้าวท้าวเวทนา..."

ใบงานและประเด็นอภิปราย

(เอกสารหมายเลข 6)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดครูควรทิ้งเงินเดือนสองกบว
2. รัฐควรให้การสรรเสริญพระเวศต้นครั้น ถ้าวัดกันว่าเป็นการถือเอาแม่น้ำทั้งห้า
เทมาลือ ทบเอาใจชาวบางไร จะก่อให้เกิดผลอย่างไรกับการกระทำครั้งนี้
3. รัฐควรมีผู้สองขุนการไปถืองการอะไร

คำตอบ

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนใบที่ 3	มหาวิทยาลัยนครพนม กิ่งกุมาร
ตอนที่ 3 50 นาที	การวิเคราะห์กิจกรรมของครู

กิจกรรมที่ 3 15 นาที	เสนอผลการอภิปรายและสรุปความคิดเห็น
ขั้นตอน	1. ครูแจกเอกสารเรื่อง ลักษณะบุรุษไทย 18 ประการของครูให้นักเรียนอ่าน 2. นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมาบรรยายงานผลการอภิปราย กลุ่มละ 3 นาที 3. เมื่อรายงานผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปอีกครั้งหนึ่ง
สื่อ	เอกสารประกอบการเรียนรู้เรื่องลักษณะบุรุษไทย 18 ประการ (เอกสารหมายเลข 7)

เอกสารประกอบความรู้สำหรับนักเรียน

กิจกรรมฐานใหม่ 18 ประการ

ลักษณะฐานใหม่ 18 ประการ ที่ปรากฏอยู่ในตัวชุด

1. ฝ่าเท้าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
2. เข่าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
3. ปีกองกระดูกของขาในแนวระนาบ
4. ฝ่าเท้าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
5. น้ำลายในช่องปากไหลลงคอทั้งสองข้าง
6. เข่าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
7. ข้อมือทั้งสองข้างในแนวระนาบ
8. ท้องทั้งสองข้างในแนวระนาบ
9. สันหลังในแนวระนาบ
10. ท้องทั้งสองข้างในแนวระนาบ
11. ท้องทั้งสองข้างในแนวระนาบ
12. เข่าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
13. ข้อมือทั้งสองข้างในแนวระนาบ
14. มีลักษณะของเท้าและกระดูกทั้งขาทั้งสองข้าง
15. ท้องทั้งสองข้างในแนวระนาบ
16. ร่างกายทั้งสองข้างในแนวระนาบ
17. เข่าทั้งสองข้างในแนวระนาบ
18. ข้อมือทั้งสองข้างในแนวระนาบ

(เอกสารหมายเลข 7)

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมีนิโครัส	มหาเวศสันครบาลก กัณฑ์ทุณา
ตอนที่ 3 50 นาที	การวิเคราะห์พฤติกรรมของครู

กิจกรรมที่ 4 10 นาที	เขียนแสดงความรู้ที่ตอบคำถามของครู
ขั้นตอน	1. ครูบรรยายว่า โดยมากแล้วทุกคนที่อ่านหรือฟังเรื่องมหาเวศสันครบาลก ก็จะมองครูในทางลบเสมอ หากจะมองในแง่ที่ทางออกไป นักเรียนคิดว่าลักษณะเด่นและดีของครูควรจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้ที่คิดเห็นต่อครูด้วยสำนวนของตนเอง ภายในเวลา 7 นาที 2. เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้ว ครูสุ่มอีกครั้งจากเอกสารประกอบความรู้
สื่อ	เอกสารสำหรับบรรยายเรื่อง บทบาทในแง่ดีของครู (เอกสารหมายเลข 7)

เอกสารประกอบสำหรับครูและนักเรียน

(เอกสารหมายเลข 7)

บทสัมภาษณ์ของครู ก

แม้ว่าครู ก จะเป็นผู้คนที่ใช้วิธีไวโตน้อยมากในสายทางของบุคคลทั่วไปก็ตาม แต่ก็มีคุณสมบัติประการหนึ่งที่น่าสนใจ นั่นคือว่าครู ก ประกอบด้วยความเป็นผู้มีจิตวิทยาที่ดีดังนี้คือ

ครู ก เป็นผู้คนที่เข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นได้ โดย ประโยชน์ของบท ยักยัดอย่างเช่น

1. การหยุดพักไว้ที่ระหว่างไว้ใช้คือออกปากถาม เพราะเข้าใจว่าธรรมชาติวิสัยของมนุษย์รักและเป็นห่วงลูก ไม่เคยให้อภัยจากตนเองเป็นอันขาด ดังนั้นหากครู ก เข้าไปขอสงวนอารมณ์ระหว่างที่รักลูกจะลูกก็สบายใจเป็นแน่

2. เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นว่าจะเป็นผู้ขัดขวางการทำทานของสามี เนื่องจากมีความรู้สึกตระหนี่เป็นอันมากโดยใจจะอย่างถึงไปถึงสิ่งทีตนรักและห่วงแหน

3. เลือกใช้ภาษาอ่อนหวานสรรเสริญคุณความดีของพระเวสสันดรให้ได้ดังที่ต้องการ เพราะตระหนักดีว่า เป็นวิธีของมนุษย์ที่มักจะภาคภูมิใจในตนเองไม่ได้เมื่อมีผู้มาชมของสรร เสริญ

4. รู้จักใช้วาทะที่ชวนให้มีความหมายให้ผู้ฟังเกิดความระอวยใจได้ เช่น กล่าวท้าวพระเวสสันดรว่า "...เจ้ามาเยี่ยมคนอยู่ไกลเลยในโลกนี้ที่เจเรจากตามเลี้ยวตลอด ๆ ร้อน ๆ เหมือนเจ้าจะมาเวสสันดรนี่ไซ้ เป็นว่าหามิได้อแล้ว..."

5. ใช้วาทะขมขื่นและทำการเป็นทีสองกุมาร เพื่อให้อสองกุมารหากกลัวจะได้ไม่คิดหลบหนีและแสดงกริยาอาการการกระทำของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้สองกุมารได้ใจง่ายขึ้น

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมีกี่ชุด	มหาเวสสันดรชาดก กัมพูชา
ตอนที่ 4 50 นาที	การวิจารณ์ความดีและบทบาทของพระนางมัทรี

กิจกรรมที่ 1 10 นาที	ฟังการอ่านบรรยายกัมพูชา ตอนพระนางมัทรีขึ้น
ขั้นตอน	1. ครูบรรยายความรู้เกี่ยวกับลักษณะของความดี 2. ครูเปิดเทปบันทึกเสียง การอ่านบรรยายมหาเวสสันดรชาดก กัมพูชา ตอนพระนางมัทรีขึ้นนักเรียนฟัง
สื่อ	1. เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของความดี (เอกสารหมายเลข 9) 2. เทปบันทึกเสียง การอ่านบรรยายมหาเวสสันดรชาดก ตอนพระนางมัทรีขึ้น (กasset 1 หน้า 2) 3. เครื่องบันทึกเสียง

เอกสารสำหรับบรรยาย

(เอกสารหมายเลข 8)

ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของความเป็น

ลักษณะของความเป็น มีค่า 4 ประการคือ

1. บุพนิมิต เกิดจากแสงออกแต่ดวงหน้า
2. จิตนิมิต เกิดจากอารมณ์นิ่งเคยส่ายแล้วในกาลก่อน คือจิตคิดกังวลไม่เป็นสุข
3. เทพสังหรณ์ เกิดจากเทพศาสดาแจ้งหรือเทวดาคดใจ
4. ธาตุโชก เกิดจากธาตุอาหารไม่ปกติ คือความกำเริบแห่งธาตุทั้ง 4 ในร่างกาย เช่น อิ่มมาก หิวมาก หนาวร้อนนอนไปต่าง ๆ นานา .

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	เนื้อหาเวทสันครชาดก กัณฑ์พาว
ตอนที่ 4	การวิจารณ์ความดีและบทบาทของพระนางมัทรี
50 นาที	

กิจกรรมที่ 2	ศึกษาเอกสารประกอบ เรื่องพระนางมัทรี
10 นาที	
ขั้นตอน	นักเรียนทุกคนศึกษาเอกสารประกอบเรื่อง เรื่อง พระนางมัทรี
สื่อ	เอกสารประกอบเรื่อง พระนางมัทรี (เอกสารหมายเลข 9)
กิจกรรมที่ 3	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความบกพร่องและบทบาทของพระนางมัทรี
15 นาที	
ขั้นตอน	1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม
	2. ครูมอบใบงานและประเด็นอภิปรายให้ตัวแทนทุกกลุ่มเพื่ออภิปราย
สื่อ	ใบงานและประเด็นอภิปราย (เอกสารหมายเลข 10)

เอกสารสำหรับนักเรียนประถมศึกษา

(เอกสารหมายเลข 9)

เรื่อง พระนางพัทรี

พระนางพัทรีเป็นพระมเหสีของพระเจ้าสุทนต์ มีพระโอรสพระธิดาคือ พระอาทิตย์และ พระกัณหา เมื่อครั้งพระเจ้าสุทนต์ทรงถูกพระเจ้าอสุริย์นครเพกออกจากเมือง พระนางได้ช่วย ตามเสด็จด้วย

ก่อนที่พระเจ้าสุทนต์จะเสด็จมาลงอสูมาร ก็เห็นพระนางพัทรีที่เว้ามีชายคนหนึ่งรูปร่างใหญ่โต นึกว่า นุ่งผ้าข้อมผ้า ผิดตกลงในกองน้ำจึงลงดู เมื่อรู้ว่าผิดตาม จึงประทุรามาทำร้ายเอาดาบฟันแทงทั้งสองข้างขากระดูกแตก ในที่สุดก็ถ่วงเอาตัวลงน้ำตายใจของพระนางไปได้ พระนางผวาตื่นเกิดความวิตกและไม่สบายพระทัย จึงรีบเสด็จไปกราบทูลพระเจ้าสุทนต์ให้ทรงทราบ

เมื่อพระเจ้าสุทนต์ทรงทราบความดังนี้ว่า เกิดจากสาเหตุทั้ง 4 วิปริตและอาจเป็น เพราะพระนางท้อจนมาประณิบัติอยู่ในที่ต่ำมากจึงทำให้เจ็บป่วยไป จึงได้กราบทูลมายังภรรยา มาถึงที่พัก ครั้นรุ่งเช้าก็ถามพระนางว่า จะเล่าเรื่องอย่างไร ก็ได้บอกเรื่องราวที่ของพระมารดาทั้งสองกุมารดังนี้

...พระนางก็ประโลมปลุกพระลูกแก้วทั้งสองกราบถวายว่า ข้าพเจ้าผู้ดวงนั้นเนตร ทั้งคู่ของแม่เป็นตา ที่บรรพบุรุษเกิดมาตามพระพักตร์จะมองศรี เมื่อจึงกุมแก้วกัณหาพ่ออาทิตย์ สู้ต่อสู้กับเอวาวีมาโสรจสง สักอังก้องก็เอื้อมละออง ทรงขโมยฉันทองประเทืองชีวิต ไทของยัด มุนพระเกตุไรรักร้อนสุภาวี มาสอคนพระเกตุตามประสาชาก น้ำพระสนับเ็น เวลากลางกลาง ๑ แล้วปากก็ว่าเอา ว่าโอรสบุตรแก้วของแม่เอ๋ย เมื่อคืนนี้พระชนนีมีนิมิต นิคประหลาด ไปดูตามพระอาทิตย์ที่ดาวเรืองประกายว่ามีเป็นไร มีเก็บไร แต่พระชนนีได้ ยังไม่ไว้พระทัยเลยนะภักดี อดดูจึงระงับเองให้จงดี ขอแม่ที่พันพันแม่ว่า แม่กัณหาเอ๋ย แม่นายหลงละเลิงเลยนะแม่ไม่รักนะแม่ บ่นจนเสียนม ขนาคะดีละลานระอ้าใจไปให้โลกนี้ พอรากดีเสาก็อยาเดินเลอะพระนางได้แต่บ่นจนเคอะจำทั้ง จงฟังคำแม่พราหมณ์พราหมณ์ดังทุกสิ่งอัน เธอก็รับฟังด้วยพระลูกแก้วทั้งสองกราบ มาหาพราหมณ์พราหมณ์มา แม่จะพาไปเข้าปากเสีย ยิ่งแล้วตรัสพลางทางก็กุมแก้วกัณหา พระกรเบื้องขวาของพอรากดี มาสู่สำนักพระราชนิเวศน์

แล้วก็พูดฝากพระเจ้าลูกพี่ลูกน้องทั้งสองว่า ว่าจะพูดเจ้าข้า ได้โปรดทูลบอกกันด้วยช่วย
 เชื้อแม่พระมารีปีปกเทศลูก เภาพระทัยลูกพี่ลูกน้องประมาณเรียกหา ให้เห็นแก่ไกลพระบาท
 ทั้งพี่น้อง เจ้าสิหามกะนองป้องกันพระบาทเสนาบดีลาต เพื่อไปทูลทูลราชอันอนแอ ครั้น
 พัดลมอยู่แต่ลำพังแล้ว ก็จะพากันมาดโมโหโชนตามประสาสัตว์ ไม่รู้ว่ากับหาลบีบิตจะมา
 เบียดเบียนเมื่อปางใด กระแอมคันไม้ใจเหมือนทุกคราวครั้ง พระคุณเอ๋ยได้โปรดด้วย
 ช่วยระวังครั้งนี้ เหมือนหนึ่งเห็นภรรยาพระบาทหิรีเกิดจะว่าเป็นเพื่อนยาก พระนางเธอพูดฝาก
 พระลูกแก้วเสาวฉายังลงมาจัดหาของเสนากระเช้าสาน แดงคันขึ้นใต้พระอังสาเสด็จจร
 นำพระทัยเธอขน ๆ คิกไม่ขาด เสด็จวิจิตรลีลาถึ้นหลัง กลับมาทรงพระกันแสงดังสองข้างอร
 อีกเล่า ว่าพูดเกาของแม่เอ๋ย ของก็อยู่จริงก็เกิดจะเมาก็จะขอตา นางก็ยกตราเข้าสู่พระหง
 เพื่อจะแสวงหาผลาผลไม้ที่ไต่คง มาปฏิบัติกับหิรีทั้งสามพระองค์ นั้นแล.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิพนธ์	มหาวิทยาลัยนครราชสีมา กัลยาณมิตร
ตอนที่ 4	การวิจารณ์ความดีและบทรบของพระนางพรี
50 นาที	

กิจกรรมที่ 4	เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของพระนางพรี
15 นาที	
ขั้นตอน	1. ครูบรรยายนำว่า หลังจากสมาชิกภายในกลุ่มแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดไว้แล้ว ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวด้วยสำนวนของตนเอง 2. ครูเก็บกระดาษคำตอบและสรุปอีกครั้ง
สื่อ	-

แบบประเมินผลตนเอง

(เอกสารหมายเลข 11)

คำสั่ง

ให้เด็กเรียนเขียนสรุปความกึ่งตัวของนักเรียนตามประเด็นต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานนอกเหนือของพระนางมี
ท่านเชื่อหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. วิจัยบทบาทของพระนางในกัมพูการว่ามีความสมจริงหรือไม่
เพียงใด

คำทอญ

[illegible]

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอบนิโครัส	บทเวสสันดร ชากก กัณฑ์ कुमार
ตอนที่ 5	ศึกษาบทบาทของพระเวสสันดร ในกัณฑ์ कुमार
50 นาที	

กิจกรรมที่ 1	ศึกษาเอกสารเรื่อง บทบาทของพระเวสสันดรในกัณฑ์ कुमार
10 นาที	
ขั้นตอน	ครูแจกเอกสารเรื่อง บทบาทของพระเวสสันดรในกัณฑ์ कुमार ให้นักเรียนศึกษา

สื่อ	เอกสารเรื่อง บทบาทของพระเวสสันดร ในกัณฑ์ कुमार (เอกสารฉบับที่ 12)

เอกสารสำหรับนักเรียนอ่าน

(เอกสารหมายเลข 12)

เรื่อง บทบาทพระเวสสันดรในมหาเวสสันดรชาดก กับทศนาร

เมื่อพระเวสสันดรถูกพระเจ้ากรุงสวธัมพรแห่งเนรเทศให้ออกจากเมือง พระองค์จึงเดินทางพร้อมกับพระนางมัทรี พระสีกา และกัณหา ซึ่งขอตามเสด็จไปด้วย พระองค์ทรงนำเพ็ญพรตและประพาศกนิมิตแก่นักบวชอยู่ในพระอารามในเขาวงกตนั้นเอง

เมื่อธรรมาธิราชพาพระองค์มาพบโดยการชักเอาแม่น้ำทั้งห้าเข้ามาล้อม พระองค์ก็
 "...บังเกิดมีน้ำพระทัยเข้ามาเก็บถนอมด้วยกุศลจิตอันดีแท้ อุปมาเหมือนบุรุษอันยากไร้มีผู้นำทรัพย์สินมาให้ถึงมือแล้วเมื่อใด น้ำพระทัยท้าวเวสก็ปราโมทย์เปี่ยมพล้นั้น..."
 และพระองค์ได้ทรงแนะนำว่า...

"...จงทูลสองกุมารเจ้าเข้าไปสู่สำนักพระอัยยิกา ให้ท้าวเวสทราบว่าเป็นพระนัดดา
 ทวงสวนเข้าไปสู่พระราชมารดา ท้าวเวสก็จะได้รับพระราชทานเงินทองของดี ๆ หลากเหลือหลาย
 ทั้งวิลาศยานพาหนะไว้สอยก่อกองการเร่ร่อนขจรไกล ทะแจะจะมีโชคร้ายด้วยเสียอีกนะจ๊ะ..."

ฝ่ายสองกุมารเมื่อทราบว่าจะมาขอพบไปเป็นปกติ ก็ยังเกิดความตกใจกลัว
 จึงหนีไปซ่อนในสระเอาใบไม้บังพระทัยประพาศกนิมิตอยู่ ชั่วครู่จึงไม่เห็นสองกุมารและได้กล่าว
 คำติเตียนพระเวสสันดรว่าทำผิดถูกไม่สองกุมารหนีไป พระองค์ตกพระทัยมากจึงได้เสด็จไป
 ริมสระ และตรัสเรียกสองกุมารให้เข้ามาว่า "...พ่อเอ๋ย เจ้ามาสิทูลธุวิษย์นางเวส เจ้า
 ก็เกิดในมณฑลกรุงสวธัมพร ในที่ใดเมืองอาจขมขื่นต่อทั้งพระบิดา ให้พราหมณ์นั้นจ้วงจาย
 ทรนาค เจ้าก็เห็นขมขื่นแล้วหรือหน้ หรือสายใย เราก็เป็นชาติศิโยมโหดขมขื่นก็วิเศษ
 สุกตฤณครีฑ์ ไม่มีใครที่จะมาพ้นกัณโฑกับนายพระตฤณเอ๋ย เจ้าไม่รู้หรือพระบิดาผู้ทรงรัก
 พระโทธิญาณ หวังจะยังสืบทอดนามนามบรรพตสงสารให้ถึงฟาก เป็นไปอย่างขมขื่นยาก
 ที่จะข้ามได้..." และพระองค์ได้ตรัสเตือนว่าสองกุมารเป็นเสมือนสำเภาทองธรรมชาติ
 ที่จะช่วยพาให้พระองค์ข้ามโศกสงสารเพื่อไปบรรลุนิพพานในกาลข้างหน้าและได้ตรัสว่า
 "...พระตฤณเอ๋ย เจ้าจะนิ่งนอนอยู่ไม่ไปสละทิ้งบิดาและพราหมณ์มาช่วยพระบิดาขบอด
 ปัญหาทรนาคไหม้แต่ในครั้งเดียวก็เกิด..."

เมื่อสองกุมารขึ้นจากสระแล้ว "...ข้าพเจ้าก็ขอพรพระทั้งสามให้ จันทระ
 อัสสุชนันท์ไหลลงวัน ๆ โฉมพระพิศมัย ตกต้องพระปณฺฐานทั้งพระลูกทั้งสอง ถูกแค้นกระดาน
 หอนมารองรับไว้ทั้งคู่..." แล้วทรงยกสองกุมารให้เกยอกพร้อมกับตรัสว่า "...พราหมณ์เอ๋ย
 ลูกทั้งสองของเราที่เรารักยิ่งกว่าใจนิมิตเรอ เห็นว่าเรารักพระโพธิญาณยิ่งกว่าสองกุมาร
 ไคร่อยเพาพันทวี ทานในครั้งจึงสำเร็จแก่พระสวอยสรพรเพณูปุพฺพรัตนธรรมาวญาณในอนาคตกาล
 โน่นเถิด..." แล้วระองค์ทรงยกสองกุมารกุมารไว้เป็นกอดไว้ไว้ในอ้อมอก ก็พระชาติ
 มีค่าพันตำลึง พระกัมปณีลาพันตำลึง รวมทั้ง เงิน ทอง แก้ว อัญมณี โก รต หาสี หาสา
 อย่างละ 100

แต่เมื่อพระเวสธียกรพระหลานสองกุมารให้ดูแล้ว ทศพรเนตรเห็นรูปก็ชื่นชม
 สองกุมารทอหว่าพระพิศมัยก็ "...กษัตริย์โสภณได้ละอายพระทัยแก่เทพยดา เสียดใจ
 ภายในพระบรมมหาราช ขมพระพิศมัยทรงพระกัมปณีลาให้ ว่าโอเจ้าเพื่อนเชื้อใจของพ่อเอ๋ย
 เจ้าเคยกระทำกรรมไว้เมื่อใด จึงมาตกเชื้อใจไร้นักจนมาทำให้พราหมณ์ร่ำร่ำยาก
 ตะแถม่าทำสีหน้าท้อโง่..." ทำให้ยังเกิดวิธยามาหาบุญ และก็จะว่าพราหมณ์เสีย แก้วก็
 สามารถตั้งพระสมาธิระงับกับพระวิโยคได้ ครั้นแล้ว... เมื่อสิ้นพระโสภณแล้ว พระพิศมัย
 ก็มองหน้าแจ่มใจ ลูกของกูไรต้องบ่ กัณฐกอดแก่งหลอเล่ห์มาวางไว้ในพระอาสนม ตั้งแจะ
 เรขมพระวิบุตฺรทานาวาปี บังเอิญพระอินทร์เจ้านั้นแล...

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิพนธ์	มหาเวศสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	ศึกษาภาพของพระเวศสันดร ในกัณฑ์กุมาร

<u>กิจกรรมที่ 2</u> 20 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของพระเวศสันดร กับคุณธรรมของพระองค์ ในกัณฑ์กุมาร
<u>ขั้นตอน</u>	1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 2. กลุ่มย่อยในงานและประเด็นอภิปรายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย
<u>สื่อ</u>	ใบงานและประเด็นอภิปราย (เอกสารหมายเลข 13)

ใบงานและประเด็นการอภิปราย

(เอกสารหมายเลข 13)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1. เหตุใดคนไทยโบราณจึงให้ความสำคัญกับการบูชาภูผามาก และทำได้ยากยิ่งกว่าการบูชาชีวิตและเลือดเนื้อของตนเอง
2. เพราะเหตุใดพระเวสสันดรจึงศรัทธาท้าวพระยิกาและพระโอรสไม่เท่ากัน
3. เมื่ออุชุกกล่าวเขียนจดหมายบอกแก่เขาแม่น้ำทั้ง 5 เข้ามารดอพระเวสสันดร เกิดความรู้สึกอย่างไร
4. จากบทความดังกล่าว มีตอนใดบ้างที่แสดงว่าพระเวสสันดรทรงรักและเป็นห่วงพระโอรสและพระยิกา

ผลการอภิปราย

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิพนธ์	บทเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร
ตอนที่ 5 50 นาที	กิจกรรมของพระเวสสันดรในกัณฑ์กุมาร
กิจกรรมที่ 3 20 นาที <u>ขั้นก่อน</u> <u>สื่อ</u>	รายงานสรุปผลการอภิปรายและวิเคราะห์การกระทำของพระเวสสันดรกับการปกครองธรรมของพระองค์ - ให้นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายประเด็นที่กำหนดไว้ - ให้ตัวแทนกลุ่มรายงานผลการอภิปราย กลุ่มละ 4 นาที - ครูรวมสรุปและแจกเอกสารประกอบเรื่อง การบริจาทนของพระเวสสันดรให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม _____ _____ _____ เอกสารประกอบเรื่อง การบริจาทนของพระเวสสันดร ชาดก (เอกสารหมายเลข 15)

เอกสารประกอบสำหรับฉากนี้ไว้ก่อน

(เอกสารหมายเลข 135)

เรื่อง การบริหารมหาดานของพระเวสสันดร

มักเป็นที่ถกเถียงกันว่า เห็นการเพาะสมถูกทองเพียงไรในการบริหารมหาดาน
ในครั้งนี้ ในหนังสือมหาภารตภาคที่ ๑๓ มีพระเจ้าวรชชเชก กรมหลวงชินวราวุธ
สมเด็จพระสังฆราชเจ้าทรงแปล บทนี้ไว้ว่า จึงมีคำนำหน้าเรื่องมหาเวสสันดรชาดกไว้ดังนี้

"...อันที่จริงข้างนี้ไม่ใช่ของบ้านเมือง เป็นเรื่องเกิดขึ้นด้วยพระบุญญาภาพ
ของพระเวสสันดร เมื่อเป็นแต่มีกษัตริย์เป็นราชสวามีของพระเวสสันดรทางพวก พวก
ชาวเมืองไม่น่าโกรธและพูดให้ระแวงแสบแต่ แต่ในท้องเรื่องว่าเป็นไปดังนี้ เพราะมาร
กลใจให้พวกกันเห็นผิดไป ดังนั้นกล่าวการถือถวายเขลาไม่รู้เท่าถึงการนับเอง

พระเวสสันดรประทานพระโอรสและพระธิดาแก่ผู้ชก ถูกตำหนิว่าไม่รู้จักคนที่ควรจะ
ให้ ก็ถูกอุบาย แลถาโมกไปให้ซึ่ง ผู้รักภรรยาไม่คิดจะอะไรจึงมาขอสองกุมารกุมารีไป
เพื่อได้ไว้สอยกับชื่ออาสเถรที่ละประทานและชื่ออาพรผู้รักภรรยาที่ควรจะให้

เมื่อผู้รักทั้งสองพระกุมารกุมารีแล้วก็เอาเอาด้วยบุญขอพระพิทักษ์เพื่อจะจูงไม่ให้หนี
และทั้งสองกุมารกุมารนั้นและพระธิดาด้วย พระเวสสันดรก็ประทับนั่งนิ่งเฉยอยู่ ทำให้เห็นไปว่า
พระเวสสันดรชาดพระเมตตากฤดาบสองกุมารกุมารีนั้น... เมื่อเกิดให้ซึ่งสำหรับพระทัย
พระเวสสันดรก็เห็นว่าเกินไปกับพระเมตตากฤดาบ พระธิดาจะทรงเห็นเราสองพระกุมารกุมารีนั้น
เป็นสิทธิ์ของเขากแล้ว... อันที่จริงเมตตากฤดาบทั้งสองพระธิดาหารนี้ ทานว่าให้ไปอย่างใดก็เสีย
ก็ต้องแม่ไปไม่ว่าคนที่รักที่ชก เพราะฉะนั้นควรที่จะทรงคุณนิภาพอนั้น เป็นการที่ทรงแม่พระ
เมตตากฤดาบด้วยดีแล้วไม่ชื่อว่าจากเมตตากฤดาบ... เมื่อจะกล่าวโดยอุปการคุณที่ละโทษในวิเศษ
พานนั้นเป็นอุบายนำชักโอรสธิดาหรืออะไรมางมาเป็นเรื่องผูกไมตรีในสัตว์และผูกไมตรีให้
ว่าพาน และเป็นการเจตนาดีไปแก่สัตว์ที่รักตนมาก ควรจะการุณและอุปการะเกื้อหนุน
แก่ผู้ปฏิบัติชอบให้ใจดียิ่งขึ้นและมีความสุข บำเพ็ญดีมาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น...

อาจารย์ผู้เขียน ปุณฺณนุภาส ได้เคยแต่งปาฐกถาเรื่อง " พระเวสสันดรทำไมถูก
จริงหรือ ? " ขอถึงทางคุณมาไว้ดังนี้

"...ปัญหาที่ถกเถียงกันมากก็คือว่า การกระทำของพระเวสสันดรเรานั้น ที่สละ
ช้างควานภูเมือง สละราชนคร สละโอรสธิดา และสละแม่กระทั่งแม่เลี้ยงนั้น เป็นการสมควร
แล้วหรือ เป็นคนที่ใคร่ขายหรือต้องการตัวของตนเองอะไรเช่นนั้น ถ้าหากเราพากันใจดีแบบ
พระเวสสันดรเหมือน ๆ กันหมด เข้าใจว่าจะไม่มีแม่ที่ขายจะทันกาย เรื่องนี้จึงมีการเฉลย
อย่างไรให้เห็นว่าการทำความดีของพระเวสสันดรนั้นเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาอย่าง
ทำนองบางกนเข้าใจได้ เพราะถ้าเป็นเรื่องการทำความดีไม่น่าจะนำมาตั้งข้อสงสัยเป็นแบบฉบับ
ของการบริบททางพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องแสดงถึงการสร้างสมบารมีของพระพุทธรูปเจ้าเมื่อยังมี
กิเลสอยู่...การเสียสละของกษัตริย์บางกษัตริย์ทำให้ท่านต้องเสียน้ำตาอย่างมากมาย แต่ท่านก็
ตั้งใจยอมสละไปเพื่อเห็นแก่คุณลึกลับหรือเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บางครั้งท่านต้องใช้สติปัญญา
เพื่อให้โอรสธิดาของท่านได้รับการไกล่เกลี่ยจนพอใจในที่สุด รวมทั้งการใช้สติปัญญาวินิจฉัยเหตุผล
ในการที่ท่านต้องใจเสียสละเรานั้นด้วย..."

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	มหาเวสสันดรชาดก กัมพูตุมาร
ตอนที่ 6 50 นาที	การเขียนแสดงความรู้เกี่ยวกับภาพของกัณหาชโล

กิจกรรมที่ 1 50 นาที	ศึกษาเอกสารเรื่อง การเขียนแสดงความรู้ดีและจินตนาการ
ขั้นตอน	- ครูแจกเอกสารให้นักเรียนทุกคนศึกษาเรื่อง การเขียนแสดงความรู้ดีและจินตนาการ - นักเรียนศึกษาเอกสารที่ครูแจกให้
สื่อ	เอกสารสำหรับให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนแสดงความรู้ดีและจินตนาการ (เอกสารหมายเลข 14)

เอกสารสำหรับครูแจกนักเรียน

(เอกสารหมายเลข 14)

เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ

การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ เรามักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน ในที่นี้จะแยกออกเป็น 2 หัวข้อ คือ

1. การเขียนแสดงความรู้สึกจากประสบการณ์
2. การเขียนแสดงจินตนาการ

ในการสื่อสารกันทั่วไปได้ เราอาจมีโอกาสนเขียนแสดงความรู้สึกได้ทั้งทาง ๆ กันไปตามอารมณ์และสถานการณ์ เช่น เห็นคนแสดงความรู้สึกอันดีอย่างจริงใจเมื่อได้รับข่าวดีของเพื่อนว่าได้รับทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัย เขียนแสดงความรู้สึกเสียใจเมื่อได้รับข่าวร้ายว่ามารดาของเพื่อนเสียชีวิตจากการเจ็บป่วย ฯลฯ การเขียนแสดงความรู้สึกเหล่านี้อาจใช้ระเบียบรูปแบบของจดหมายหรือบันทึกก็ได้ ผู้ที่ได้รับจดหมายหรือได้อ่านบันทึกจะได้ทราบถึงความรู้สึกของผู้เขียนว่าเป็นไปอย่างไร และอาจมีปฏิกริยาสนองตอบต่อความรู้สึกที่เรานำมาไว้ได้โดยธรรมชาติ เป็นการเขียนที่สภาพหรือลักษณะที่จะเขียนจะก่อให้เกิดขึ้นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากภาพเหตุการณ์ที่ดำเนินไปอย่างมีลำดับต่อเนื่อง หากเป็นการพรรณนาความรู้สึกจะมีความกระตือรือร้นก่อให้เกิดความรู้สึกประทับใจหรือสะเพื่อนใจไปกับเนื้อความที่พรรณนานั้น ๆ ด้อยค่าที่ในส่วนใหญ่มักจะเป็นการนำความรู้สึกโดยตรง และความเข้าใจความหมายเปรียบเทียบ

ส่วนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์จะประกอบไปด้วย เนื้อหา และรูปแบบ เนื้อหาอันอาจได้จากประสบการณ์ในชีวิต และจากความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากประสบการณ์นั้น ๆ ส่วนรูปแบบนั้นก็จะขึ้นอยู่กับความคิดริเริ่มของผู้เขียนว่าจะเลือกเขียนเป็นคำประพันธ์ชนิดใดร้อยแก้วหรือร้อยกรอง การที่จะเขียนแสดงความรู้สึกจากประสบการณ์ใดก็ตาม เราจะต้องฝึกตนเองให้เป็นคนร่างสังเกต คือสังเกตความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกผู้อื่น นอกจากนั้นยังต้องรู้จักสังเกตและสำรวจความหมาย ความรู้สึกนั้น ๆ มีสาเหตุมาจากอะไร เช่น คำพูดที่

ภาคใจของเพื่อนทำให้เรารู้สึกเจ็บใจ ทำถึงรอยแฉะและร่องไห้ของเก็กเคอทำให้เรารู้สึก
สงสาร ทัศนียภาพอันสวยงามตามไกลทำให้กลุ่มเก็กเคอให้เรารู้สึกสงบและสบายใจ ฯลฯ

เมื่อได้สัมผัสทั้งสาม และความรู้สึกอันเกิดตามมาสืบเนื่องจากสาเหตุนั้น ๆ แล้ว
ต่อไปเราก็จะต้องฝึกหัดจนชำนาญเป็นแบบอย่างความรู้ที่แท้ ๆ ให้สมจริงเพื่อทำให้ญาณเกิด
ความรู้ที่แท้ ๆ ให้สมจริง เพื่อทำให้ญาณเกิดความรู้ที่แท้ที่คอยแทนหรือพลอยสะเพื่อนอารมณ์
ไปด้วย

ตัวอย่างการใ้ธมอภิปาหาร เป็นแบบอย่างความรู้ที่แท้และจินตนาการ

1. การใ้ธมอภิปาหารที่ความหมายเป็นแบบ
 - ก. พอได้กับกำหนดแบบจากใจนั้น ๆ หลอมความรู้สึกตัวแบบหรือความรู้สึกจะลอยได้
 - ข. คำพูดของเขาทำให้เรารู้สึกถึงเป็นโลกที่แตกต่าง
 - ค. พอรู้ว่าคุณคือใจได้ และจิตใจเหมือนใจได้
2. การใ้ธมอภิปาหารที่แสดงความรู้ที่แท้โดยตรง
 - ก. ความรู้สึกที่จริงใจ
 - ครูขอขบใจให้ใจตัวเองของพวกเธอที่นำช่อกอกไม้มา ใช้แบบครูตอนที่ครูเจ็บ
คอกไม้ช่อกมาก ปล่อยให้ครูรู้สึกสบายที่มาก
 - ข. ความรู้สึกที่เสียใจ
 - คิดถึงสิ่งใดที่เราเห็นว่าความของของทุกคนที่ประกอบขึ้นทั้งหมดนั้นต้องเสียชีวิต
คิดนั้นมีส่วนรวมในความทุกข์ของทุกคน และขอแสดงความเสียใจในโอกาส
ไปด้วย.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโคร์ด	มหาเวศสันครชาดก กัณฑ์กุมาร
ตอนที่ 6 50 นาที	การเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับบทบาทของกัณหาชาติ

กิจกรรมที่ 2 10 นาที ขั้นตอน	พังการบรรยายเรื่อง กัณหาชาติในกัณฑ์กุมาร นักเรียนฟังและบันทึกเสียง เรื่องกัณหาชาติในกัณฑ์กุมาร สื่อ แถบบันทึกเสียงเรื่อง กัณหาชาติในกัณฑ์กุมาร (ตอนที่ 1 หน้า 2)
------------------------------------	--

กิจกรรมที่ 3 40 นาที ขั้นตอน	แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ครูกำหนดให้ ครูกำหนดประเด็นให้เด็กนักเรียนแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อ มุกดาละมมระชาชีมีจริงหรือไม่ สื่อ ใบงานกำหนดประเด็นให้อภิปราย (เอกสารหมายเลข 16)
------------------------------------	---

เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องแนวคิดเรื่องอำนาจหน้าที่ให้กันไว้

ตอน ทศพรธิดาในท้องพระมาร

พระธิดาในพระทศพรธิดา เป็นพระโอรสและพระธิดาของพระเจ้าเวสสันดรกับพระนางมัทรี
โศกตามเสด็จพระธิดาไปยังเขาวงกตด้วย ในวันที่ถูกเก็บทวงมาเพื่อจะบวชสองกุมารก็ได้
ออกไปต้อนรับตามอัธยาศัย และถูกผู้รับทวงมาทวงถามด้วยคำถามหลาย พระธิดาได้พิจารณา
ลักษณะของบุตรที่จับอยู่ในถุงมือ 18 ประการ จึงนั่งเสีย

เมื่อทราบความจริงก็เสียใจมากจนอดทนกับน้อง พระธิดาและพระทศพรธิดาจึงชวนกันหลบ
พระธิดาโดยหนีไปซ่อนในสระบัวแก้วการ "...เก็บเสียรอยกอบหลังองค์พระธิดา เอาจารีมาบังองค์
เอาในมณฑปงามยิ่งระเกล้า..." แต่ในที่สุดก็เข้าใจในภาพว่าเพื่อกันภัยภัยของพระเจ้าเวสสันดร
และไต่ขอนเป็นพาสของบุตร

ครั้งนั้นได้รับพระราชนิพนธ์สองกุมารแล้ว ก็ทำหารูปโมบายสองกุมารต่อพระทศพร
พระเจ้าเวสสันดรจนโศกโศก โศกโศก... พระธิดายังทรงวางเฉยอยู่ พระธิดาได้ทราบเหตุที่
ต่อว่าพระธิดาว่าไม่ปกป้องบุตรของนางเองถึงที่พระธิดาฝากฝังไว้ และได้ปลอบพระทศพรว่า
"...ก็หาเลยพระนางเอง จะเอาบุตรของนางไปฝากเกล้า จะฟังหาพระธิดาเองก็หาแล้ว
เจ้าประคุณบุตรพระธิดาของนางเอง มิใช่บุตรธิดาเองก็หาเนา จงโปรดเกล้าแต่เจ้าทศพร
พระธิดาของนางยังเยาว์นัก ทรงรับพระธิดาที่ทรงพระธิดาทำนึ่งขึ้น คุนหมั้นกระหนกฝรั่ง
กระหนกแนบมิได้หาใคร คุนหมั้นนางก็ไรว่าทั้งหาพระธิดาเอง... ที่ไหนเลยจะไต่กลับมา
เห็นพระทศพรสมเด็จพระธิดาและนาง... จะทรงพระธิดาหมั้นมอควมด้วยนางธิดาของนาง
นี้แล้ว..."

ก่อนจะถูกผู้รับทวงมาทวงไปจากพระธิดา พระธิดาได้พูดหาพระธิดาด้วยความ
โศกเศร้า ส่วนพระทศพรเห็นเธอก็ทรงแสงเป็นพี่นางเวทนา จึงปลอบนางและปรึกษากับนาง
"...ที่ได้ยินเนื้อความแล้วจึงเห็นว่าหากเราสองประการสืบสันดานโดยประเพณี
กุมารกุมารีใดไร้ไรปราศจากองค์นางผู้เกิดมา ก็ขอขอเสียดายที่นางผู้ซึ่งมีบิดาและ
มารดา ทราบผู้ใดไร้ไรปราศจากองค์นางผู้เกิดมา ก็ขอเสียดายที่นางผู้ซึ่งมีบิดาและ

มารดา ถึงจะประโลมเลี้ยงรักษาเขาก็ได้ถึงใจ ถึงจะทุกข์ภัยถึงถึงตัวก็ไม่ได้
 ไม่น่าหา อันธพาลของพระมารดาท่านบรรจงไว้ว่าเป็นสิ่งดี ถ้าที่มานั้นก็จริงเสมออยู่แล้วนะ
 พระน้องแก้วกัณฑ์...จะอยู่ไปโดยไม่ทุกข์ทรมาน มาโดยความรำคาญเคืองแค้น...มาเถิดนะ
 เจ้ามาเราจะสวมกอดคอกันเข้าไว้ให้ก้อนใจตาย เสียได้หมดเผาแสนร้ายนี้ไว้เถิด.."

ระหว่างการเดินทาง "...ก็ตกตรงพระกันแสงจนเหนื่อยอ่อน เจ้าก็สะดุ้งอีกสะดุ้ง
 อ่อนนอนพระพี่สาวน้องก็หัวลมท้ายถอยถอยวิ่งเวียนเวียนจะล้มเสียจริงแล้ว.." พระชายาจึง
 ปลอบว่า "...อุตสาห์เจ้าใจเถิด! อกรรมพละเพทางนี้ก็ยังไกล ใครจะช่วยเราได้ไม่มีเลย
 เจ้าเพื่อนยากของพี่เลย มาตราวันละบางเจ้าจะวอดวาย ตัวพี่นี่ก็จะขอตายไปตามเจ้า จะอยู่
 ไปโยเจ้าให้ทนทุกข์ทรมาน..." สองกุมารปรึกษากันหาทางแก้ไข ในที่สุดจึงฉวยธนูในหัวนอน
 เพหยศให้ช่วยออกเลขยูล่งพระนางก็เห็นว่า ถูกพระนางฉีก่อนออกประตูไปแล้ว ให้เร่ง
 คิดตามมาให้จงได้ จากนั้นก็เหินห่างออกจากประตูไปแล้ว.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสนทนาครั้งที่ ๕	มหาเวรสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร
ตอนที่ 6 50 นาที	การเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับบทบาทของกัณฑ์ชาลี
กิจกรรมที่ 4 20 นาที <u>ขั้นก่อน</u>	รายงานผลการอภิปรายแสดงความคิดเห็น 1. ครูให้นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายจากประเด็นที่กำหนดให้ 2. เมื่อรายงานการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปและแจกเอกสารประกอบเรื่อง ความจริงของบทบาทกัณฑ์ชาลีในกัณฑ์กุมาร <u>สื่อ</u> เอกสารประกอบเรื่อง ความจริงของบทบาทกัณฑ์ชาลีในกัณฑ์กุมาร (เอกสารหมายเลข 17)

เอกสารประกอบสำหรับครูแจกนักเรียน

(เอกสารหมายเลข 17)

เรื่อง ความจริงของบทบาทพระราชาในสังคม

กัมมา ชาลี เป็นตัวละครในมหากาพย์สงคราม ที่ทำให้ผู้รู้จักเกิดความรู้สึกในบุญ และสงสารที่ต้องกระทำลำบากไปกับพระราชาพระมารดา ก็เป็นวิสัยของเด็กที่จะเลือกตามไป อยู่กับบิดามารดามากกว่าที่จะเลือกอยู่กับคนอื่น ถึงแม้จะเป็นพระมหากษัตริย์ในพระเจ้ากรุงสุโขทัย ก็ตาม

เมื่ออยู่ในพระอาสน์ สองกุมารกุมารก็ยังมีวิสัยที่เป็นเด็กไร้เดียงสาอยู่ เห็นได้จาก คำกราบบังคมทูลของพระนางมัทรีว่า "...ได้โปรดแม่ฉันด้วย ช่วยเตือนพระมารดาให้เลิกเสียดู อาพระทัยผูกพันประสาธน์รักมาก ให้เห็นแก่โทษพระบาททั้งพี่น้อง เจ้าสิริทรมคนองปองแก่ ที่จะเล่นเล่นลีลาศ เหมือนไปคตฤทธาจะอ่อนแอ ครั้นพลัดเมื่อยแต่บัดนี้แล้ว ก็จะทำให้ผดุง โชนเล่นตามประสาสัตว์ ไม่รู้จะมีความวิจิตรมาเป็นคเณย์เมื่อปางใด..."

ครั้นเมื่อรู้ความจริงสองกุมารไปเป็นทาส ถึงแม้ว่าทั้งสองจะไปช่วยพระบิดาอยู่ใน สวรรค์ก็ตาม แต่เมื่อได้ฟังถ้อยคำของพระบิดาที่หวังพระโอรสบุญญาเพื่อช่วยมนุษยชาติในกาลข้างหน้า ก็เข้าใจดี และพร้อมที่จะแสดงความซื่อของตนเพื่อแสดงความกตัญญูต่อพระบิดา โดยใช้ความคิด เบี่ยงผู้ที่จะเกิดเป็นพระโอรสของพระโอรสตัวในพระชาติสุดท้าย คือคิดว่า "...ถึงว่าเจ้าทรสภณ จะศึกษาเสียให้หายก็ตามเถิด..." การลำคัมพญานของพระชาลีนั้นเป็นความคิดของเด็กที่ไม่บุญ- พิเศษ เป็นโอรสของพระโอรสตัวนี้ไป ความคิดของเด็กสามัญทั่ว ๆ ไป การที่จะเปรียบเทียบว่า พระชาลีก็ถูกหลอกลวงโดยอาศัยเกณฑ์วิภาษนิยมของสังคมปัจจุบันย่อมจะกระทำไม่ได้

อย่างไรก็ตาม พระกัณหาและพระชาลีก็ยังแสดงธรรมชาติของความเป็นเด็กออกมาอีก ครั้งเมื่อถูกขูดเขียนที่คตฤทธากระหนาบไปต่อพระพักตร์สมเด็จพระราชาธิบดี นั่นคือ ร้องไห้ขอความช่วยเหลือ ให้พระราชาช่วยเถิด เมื่อพระเวสสันดรไปช่วย ก็กราบทูลคัดพ้อกล่าวอ้าง ๆ นานา ส่วนพระกัณหาในตอนท้ายก็บอกว่า "...เจ้าประคุณของลูกเอ๋ย อย่าว่าลูกนี้ว่ามาตุถูก ที่จะได้กลับมาเป็นพ่อลูกสืบไว้ให้เฒ่าชงสย... โอ้กรรมเอ๋ยเห็นจะสิ้นวาสนาของแก้วกัณหา นี่เสียจริง ๆ พระลูกหญิงขอถวายบังคมลา เป็นไปทมิฬเวรานั้นแล้วละ..."

คำรำพันของพระกัณหาภักดิ์ นักรบมาในอธิบายว่า เหตุใดเมื่อพระสิริหัตถะ
 ไคร้รู้เป็นพระบุตรเจ้าในระบอบผู้กล้า ทั้งเป็นพระโอรสองค์เดียว ไม่มีพระอิก
 คำรำพันของพระกัณหาภักดิ์โอรสองค์เดียวบุญบารมีไม่ถึงจึงไม่รวมด้วยในมหาทานหรืออนุสรทาน
 ที่พระสิริหัตถะทรงบำเพ็ญ.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิเทอร์ส	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์मार
<u>ตอนที่ 6</u> 50 นาที	การเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับบทบาทของกัณฑ์ชาลี
<u>กิจกรรมที่ 5</u> 5 นาที <u>ขั้นตอน</u>	เขียนแสดงความรู้สึกโดยสมมุติตนเองเป็นกัณฑ์ชาลี 1. ครูแจกใบงานและหัวข้อให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึก และจินตนาการของตนเองตามประเด็นที่กำหนดให้ โดยให้เขียนเป็นรายบุคคล
<u>สื่อ</u>	ใบงานประกอบหัวข้อ " กัณฑ์เจ้าเป็นกัณฑ์ชาลี " (เอกสารหมายเลข 18)

เอกสารสำหรับครูแจกให้นักเรียน

(เอกสารหมายเลข 19)

เรื่อง การใช้ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ

ถ้อยคำ หมายถึง คำพูดในขณะใด ๆ ที่สื่อสารกันทั้งในสถานการณ์และในสถานการณ์อื่น ๆ มีรูปแบบแตกต่างกันไป ในการใช้ถ้อยคำนั้นผู้พูดมุ่งหมายสำคัญที่สุดก็คือ เพื่อให้ช่วยให้เราสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเราจำเป็นต้องรู้จักถ้อยคำและเข้าใจความหมายของถ้อยคำให้มากพอ

ประสิทธิภาพ มีความหมายครอบคลุมทั้งความชำนาญและคล่องในการสื่อสารของผู้ส่งสาร และผลที่จะเกิดแก่ผู้รับสารในทางสิ่งประสงค์ ได้แก่ การเข้าใจสารอย่างถูกต้อง ชัดเจน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตรงตามจุดหมายของผู้ส่งสาร เช่น ให้คิดเห็นหรือปฏิบัติตามที่ผู้ส่งสารต้องการอย่างในผลที่พึงพอใจในที่สุด

การใช้ถ้อยคำ

ความหมายของถ้อยคำ อาจแบ่งพิจารณาได้เป็น 2 ประการคือ

1. ความหมายเฉพาะของถ้อยคำ อาจแบ่งพิจารณาได้ 2 ทางคือ

ทางที่ 1

ก. ความหมายตามตัว เป็นความหมายที่เราอาจหาได้จากพจนานุกรม คำบางคำมีความหมายตามตัวความหมาย ซึ่งเราจะทราบความหมายที่แน่นอนของคำ ๆ นั้น ได้ด้วยการดูบริบทหรือคำที่แวดล้อมคำนั้น ๆ ในประโยค ตัวอย่างคำว่า ต้น ที่เป็นนอร์วะในปาก และต้นที่หมายถึง เถาของสีลม เช่น คาน ต้นองุ่น

ข. ความหมายเชิงอุปมา คือความหมายอันเกิดจากการเปรียบเทียบนั่นเอง เป็นการอ้างเอาสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับสิ่งใดอีกแล้ว นั่นเป็นความหมายที่แฝงอยู่อีกชั้นหนึ่ง มิใช่ความหมายตามตัวดังที่ปรากฏในพจนานุกรม ตัวอย่างเช่น

เพชร น. ชื่อแก้ว แฉ่งที่สุด ประณีตกว่าทองคำพลอยอื่น ไรทำเครื่องประดับ
โดยปริยาย หมายความว่า แฉ่งที่สุด เช่น เหล็กเพชร

ก. เพชรเม็ดงามเม็ดเดียว (หมายถึงแก้วที่ใส เป็นความหมายตามตัว)

ข. นักรบบางระดับความเก่งกาจเพชรทั้งนั้น (หมายถึง แฉ่งที่สุด เป็นความหมายเชิงอุปมาว่าใจเด็ดเดี่ยวกล้าหาญ)

ค. เขาเป็นเพชรน้ำหนึ่งของกระทรวงยุติธรรม (หมายถึงบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นเลิศเปรียบได้ดั่งเพชร เป็นความหมายเชิงอุปมา)

ทางที่ 2

ก. ความหมายนัยตรง คือความหมายที่จะปรากฏในพจนานุกรมซึ่งผู้เฝ้าภาษาเข้าใจตรงกัน

ข. ความหมายนัยประหวัด คือ ความหมายที่สัมพันธ์กับความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้รับสาร ก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ กันไป อาจจะเป็นในทางดีหรือไม่ดีก็ได้

ตัวอย่างเช่น

คำว่า เสือ ความหมายนัยตรงก็คือ สัตว์ป่าชนิดหนึ่ง แต่ก็อาจทำให้เกิดความหมายนัยประหวัดได้ เช่น เมื่อใดก็ตาม " คนนั้นเป็นเสือทั้งนั้น " อาจมีความหมายนัยประหวัดไปในทางที่ดี คือ เป็นผู้มีกำลังกล้าหาญ หรือเสียไปในตนเองหรือมีความหมายนัยประหวัดไปในทางไม่ดี คือเป็นอันตรายหรือเป็นผู้อยากอำนาจก็ได้

ความหมายเทียมก็เช่นกัน เราอาจจะนำถ้อยคำในภาษามาเทียมเคียงกันได้ในแง่ต่าง ๆ กัน เช่น

2.1 คำที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น คำที่มีความหมายว่าดอกไม้

มีคำว่า ดอก บานี บุปผา ฯลฯ

2.2 คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน เช่น ดี - ไม่ดี อ้วน - ผอม ดี - ชั่ว

2.3 คำที่มีความหมายรวมเฝือกับ เช่น น้ำดื่ม สงเสริม ขาดแคลน ทั้ครอบ

2.4 คำที่มีความหมายแยกต่างหากกัน เช่น " ญาติ " มีความหมายครอบคลุม

พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย ทั้งทางพ่อและแม่ .

วิธีการใช้ถ้อยคำ

ในการใช้ถ้อยคำให้มีประสิทธิภาพ มีวิธีการสำคัญ ๆ ที่ควรคำนึงถึง 5 วิธี คือ

1. ใช้คำให้ตรงตามความหมาย
2. ใช้คำให้ตรงตามความนิยมของผู้ที่จะใช้ภาษาเดียวกัน
3. ใช้คำให้เหมาะสมกับการเทศน์และบุคคล
4. ใช้คำไม่ซ้ำซาก รู้จักสลับคำ
5. ใช้คำให้ไพเราะ

การใช้สำนวน

โดยทั่วไป สำนวนมีความหมายครอบคลุมไปถึง ภาพิต สุภาพิต และคำพังเพยด้วย คำทั้ง 4 นี้ มักใช้สลับส่นกันอยู่เสมอ สรุปแล้ว สำนวน คำพังเพย ภาพิต สุภาพิต จะแยกจากกันให้เลืกยากไคยมาก

การใช้สำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพ

การใช้สำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพ มีหลักทั่ว ๆ ไปคล้ายกับการใช้ถ้อยคำ คือใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานการณ์ และใช้ให้ตรงตามความหมาย

ตัวอย่างความหมายของสำนวนและวิธีใช้ขอเป็นแนวทางสำหรับให้นักเรียนศึกษาต่อไป

1. กระต่ายตื่นตูม

ความหมาย เมื่อมีเหตุอะไรเกิดขึ้นไม่ทันพิจารณาให้ถี่ถ้วนก็ตกใจเกินกว่าเหตุ

ตัวอย่าง ทำถึงเห็นเงิน กระต่ายตื่นตูม ไม่ได้ เรื่องนิดเดียวเท่านั้น

2. ผนังกันปูน

ความหมาย ชัดแย้งหรือทะเลาะกันเมื่อเข้าใกล้กัน

ตัวอย่าง เกิดสองกรณีเรื่องทะเลาะกันไม่ได้หยุด เป็นผนังกันปูนกันที่เดียว

เท่าที่กล่าวมาเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น นักเรียนควรรู้จักสังเกตและเลือกใช้ให้เหมาะสม

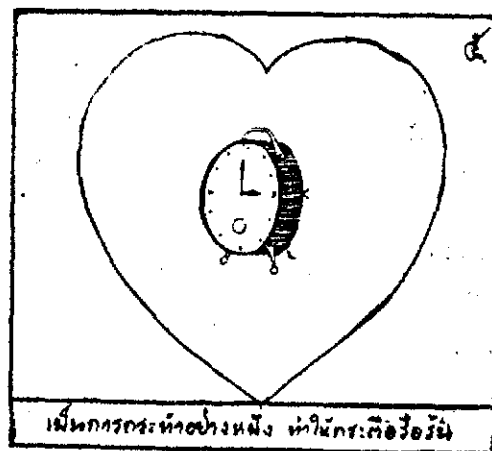
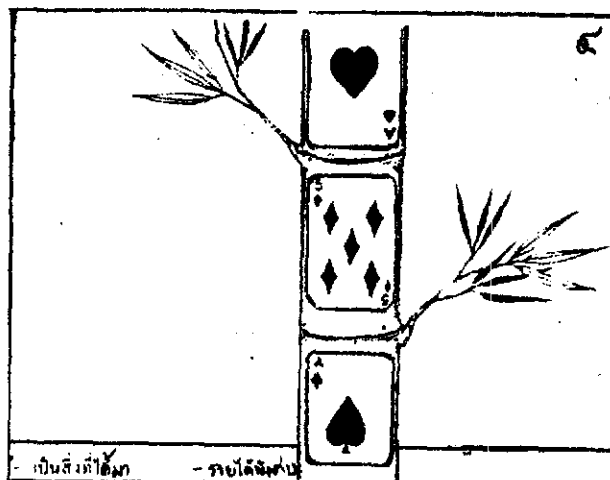
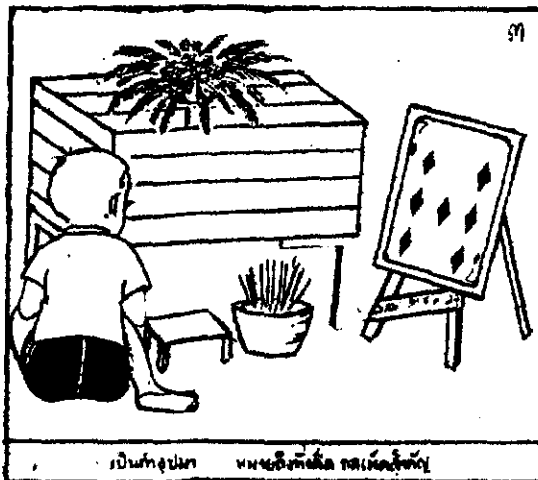
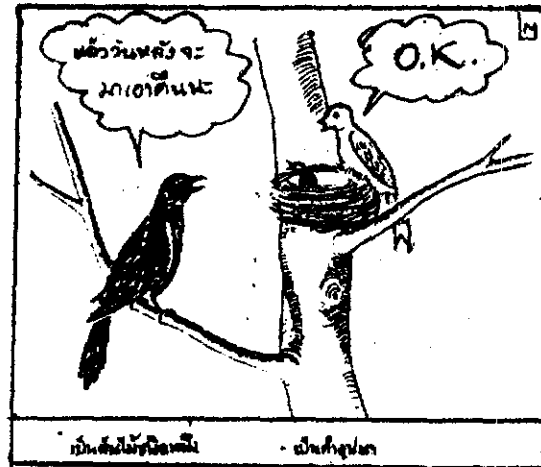
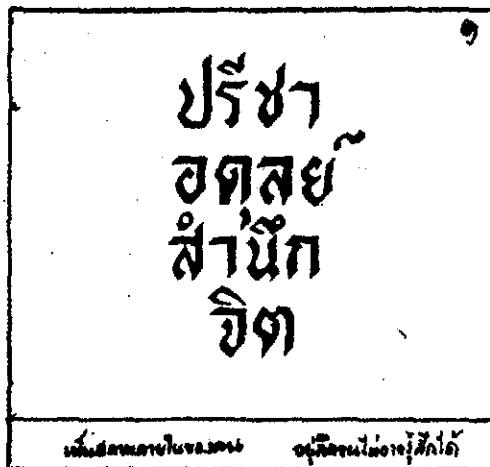
กับโอกาสที่จะเกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและแก่ส่วนรวม เป็นการช่วยอนุรักษ์สมบัติทาง

ภาษาและวัฒนธรรมของไทยไว้ให้สืบเนื่องต่อไป.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	มหาวิทยาลัยนครราชสีมา กิตติคุณาร
ตอนที่ 7 50 นาที	กิจกรรมที่ใช้ส่วนงานวิชาการในกิตติคุณาร
กิจกรรมที่ 2 10 นาที ขั้นก่อน	ทนายส่วนงานวิชาการที่กำหนดให้ 1. กลุ่มแรงกิตติคุณารเล่นเกม โดยให้แต่ละกลุ่มดูภาพที่ครูกำหนดให้ แล้วช่วยกันสรุปว่า ภาพที่ให้นั้นตรงกับส่วนงานวิชาการอย่างไร 2. แจกภาพวาดของแต่ละกลุ่มศึกษา จำนวน 5 ภาพ 3. ตัวแทนกลุ่มขึ้นให้คำทอสงกร 4. ครูเฉลยคำทอบั้งจากที่ทุกกลุ่มส่งคำทอบั้งเรียบร้อยแล้ว สื่อ รูปภาพส่วนงานวิชาการ จำนวน 5 ภาพ คือ จิตใต้สำนึก ภาพวาด ภาพถ่าย ปดุดใจ ลำไ้

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้แล้วช่วยกันสรุปว่า ภาพที่ให้นั้น
ตรงกับสำนวนว่าอย่างไร

คำตอบ ภาพที่ 1 _____ ภาพที่ 2 _____ ภาพที่ 3 _____
ภาพที่ 4 _____ ภาพที่ 5 _____

หมายเหตุ ที่มาของภาพจากหนังสือ การวาดภาพ

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนเสริมในคอร์ส	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार
ตอนที่ 7 50 นาที	ศึกษาการใช้สำนวนโวหารในกัณฑ์ कुमार
กิจกรรมที่ 3 20 นาที ขั้นตอน สื่อ	รวบรวมก่อนำเสนอสำนวนโวหารในมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार 1. ครูแจกใบงานให้เด็กเรียนแต่ละกลุ่มอ่านคำสั่งที่กำหนดให้ 2. ให้เด็กเรียนทุกกลุ่มศึกษาค้นคว้าสำนวนโวหารจากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार จากหนังสือเรียนวรรณคดีภาค แนว 2 หน้า 38 - 58 3. ส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการศึกษาค้นคว้า 4. ครูนำผลการศึกษาค้นคว้าของแต่ละกลุ่มไปติดไว้ที่บอร์ด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป ใบงานกำหนดคำสั่งให้เด็กเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า (เอกสารหมายเลข 20)

ใบงานกำหนดคำสั่งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้ารวบรวม (เอกสารหมายเลข 20)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านคำสั่งที่ครูกำหนดให้ แล้วศึกษาค้นคว้าจากหนังสือวรรณวิทัศน์
เล่ม 2 หน้า 38 - 58 แล้วปฏิบัติตามคำสั่งดังนี้

กลุ่มที่ 1 รวบรวมสำนวนโวหารเปรียบเทียบ (อุปมาอุปไมย) พร้อมทั้งอธิบาย

ความหมาย

กลุ่มที่ 2 รวบรวมข้อความที่บรรยายให้เห็นภาพพจน์

กลุ่มที่ 3 รวบรวมคำที่มีความหมายว่า พระเวสสันดร และ ชุชก

กลุ่มที่ 4 รวบรวมข้อความที่มีสัมผัสสระและสัมผัสอักษร บอกควาไพเราะอย่างไร

กลุ่มที่ 5 รวบรวมข้อความที่ทำให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ และชี้ให้เห็นว่าทำให้
สะเทือนอารมณ์ในทางใด

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิเทอร์ส	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार
<u>ตอนที่ 7</u> 50 นาที	ศึกษาการใช้สำนวนโวหารในกัณฑ์ कुमार
<u>กิจกรรมที่ 4</u> 5 นาที <u>ขั้นก่อน</u>	ประเมินตนเอง 1. ครูให้นักเรียนเขียน บอกตัวอย่างสำนวนโวหารที่นักเรียนเห็นว่า ไพเราะหรือมีคติเตือนใจมากที่สุดจากมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ कुमार แล้วบอกกล่าวไพเราะหรือประทับใจอย่างไร โดยให้เขียนภายใน เวลา 5 นาที 2. ครูสรุปและแจกเอกสารประกอบ _____ _____ _____ <u>สื่อ</u> เอกสารประกอบความรู้เรื่อง สำนวนโวหารในกัณฑ์ कुमार (เอกสารหมายเลข 21)

(เอกสารหมายเลข 21)

กวีโวหารในทศเวสสันดรชาดก กัมพูชา

ตามปกติวิธีของมนุษย์ จะใช้การอุปมาในการพูดและเขียนอยู่เสมอ โดยเฉพาะในวรรณคดีไทย กวีนิยมใช้การอุปมาในการทำให้ความหมายแจ่มแจ้งขึ้น และเพื่อให้เกิดความสะเพื่อนอารมณ์ด้วย

ในวรรณคดีมหาเวสสันดรชาดก เราจะพบการอุปมาเกือบจะทุกหน้า อุปมาโวหารในเรื่องนี้มี 2 ชนิดคือ

ก. ตัวอย่างที่ใช้คำมีความหมายให้ตีความเปรียบเทียบ

" ป่านั้นสมเด็จพรหมเสด็จเสด็จออกเฝ้าหน้าพระอาศรมบท งามปรากฏดูรูปทองทั้งแห่ง
อันมุกดกลดกล่อนแล้วมาตั้งไว้ มีน้ำพระทัยราฟิงดาบจากจะมารับพระราชทาน มีปากพระหนึ่ง นักเลง
สุรามานคอยหาเจ้าเหล่า "

"... ฝูงชนได้เลี้ยงชีพกินกิน ถึงจะวิกรกักตักวางทุกคำสิ้นทิวาวัน ถึงจะพลพระหัดหันเข้าทุ่งนา
ป่าและดง น้ำในสาครจะน้อยลงก็หาไม่ เหมือนหนึ่ง น้ำพระทัยหลั่งระเหิมแผ้ว..."

" มีน้ำพระทัยนั้นบานเบิกบานด้วยกุศลจากอันเลิศฟ้า อุปมาเหมือน บุรุษอันยากไร้มีผู้นำทรัพย์
มาให้พันคำสิ่ง "

" น้ำพระอัสสุชลนั้นไหลลงลงถึง ๆ ตกตองหลังพระบาทพระบรมราชา ถึง กลีบบุษมาลี
ปทุมเมศ มาเคียงสองรองรับน้ำพระชลเนตรพระเจ้าลูกท้าวเธอไว้ "

" ท้าวเธอก็พลอยทรงพระทัยแสงให้จนพระอัสสุชลนั้นไหลลงริน ๆ ไหลพระพักตร์ตกตอง
พระปฐมฐานที่พระฤทธิ์ทั้งสอง ดู แดงกระแสนทองมารองรับไว้ทั้งคู่ "

ข. ตัวอย่างที่ไม่ใช้คำมีความหมายว่าเปรียบเทียบ

" อรรถกวีว่าสถรีนี้เป็นเกาะแก่งก็กระแสนลุด "

" จนตกไร่นิราศรัตนบุรีเรือนจันทร์ " ในบริบทนี้ คำ รัตน และ คำ จันทร์ เป็นคำมีความหมาย
เชิงอุปมา มิได้มีความหมายว่าเรือนทำด้วยแก้ว หรือเรือนทำด้วยไม้จันทร์

" ตั้งแต่จากเมืองมาอยู่ไพร ไขว่ใจไร่นาทรัพย์แสนทวี มาพบขุมทรัพย์ ที่ ธรรมชาติ "

ขุมทรัพย์หมายถึงโอกาสที่จะทรงบำเพ็ญบุญทาน มิได้หมายถึงว่าได้พบขุมทรัพย์เป็นรูปธรรม

" พระทองร้อยซึ่งทั้งคู่ " พระทองร้อยซึ่ง มิได้มีความหมายตรงว่ามีทองคำร้อยซึ่ง แต่เป็นคำที่
มีความหมายอุปมาว่าเป็นที่น่ายกย่องชม แต่ไม่ใช่คำที่มีความหมายเปรียบให้ชัด.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโครัส	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร
ตอนที่ 8 50 นาที	แสดงการเกิดเตมในเชิงประเมินท่า มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร
กิจกรรมที่ 1 20 นาที ขั้นตอน สื่อ	คู่มือเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร ประกอบคำบรรยาย กระจายสไลด์เรื่อง มหาเวสสันดร กัณฑ์ทศพร ประกอบคำบรรยาย 1. สไลด์ชุด มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร จำนวน 15 ภาพ 2. แฉกเก็บใจเรียงคำบรรยายประกอบสไลด์ (ฉบับที่ 2 หน้า 2)
กิจกรรมที่ 2 20 นาที ขั้นตอน สื่อ	ประเมินคุณค่าและข้อคิดที่ได้จาก มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร 1. กรุณาทำให้นักเรียนทุกคนอภิปรายแสดงข้อคิดเห็นและ ประเมินคุณค่าที่ได้จากมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์ทศพร แล้วแทนกลุ่มเขียนสรุปผลส่งครู ใบงานสรุปผลการอภิปราย

บทโลกประกอบเสียง

ภาพ

1

รายงานหาเวสสันดรชาดก
กับทูลมาร

2

ภาพชูชกกำลังเดินหา มาขอสองกุมาร

3

ภาพชูชกกำลังนั่งอยู่ตรงหน้าพระดาศรม
กำลังตัดสินใจว่าจะไปเข้าขอสองกุมาร
ในเวลานั้นหรือไม่

4

ภาพพระนางสีหิรี

เสียง

ดนตรีไทย

บรรยาย

มหาเวสสันดรชาดกนี้ ถือกันว่าเป็นชาดกเรื่องใหญ่
และสำคัญยิ่งกว่าชาดกเรื่องอื่น ๆ เพราะว่าเป็นชาติที่
เล่าเรื่องพระโศภิตในพระชาติสุดท้ายก่อนที่จะบรรจุ
พระโศภิต และเป็นชาติที่พระองค์ได้บำเพ็ญบารมี
ครบถ้วน

2

ชูชกเป็นพราหมณ์เจ้า อาศัยอยู่ในหมู่บ้านทุนเว
แคว้นกิลิงคราษฎร์ เดินหา มาขอสองกุมารเพราะ
นางมิตตคอกอยากได้สองกุมารไปเป็นทาสรับใช้

3

เมื่อชูชกเดินหา มาถึงบริเวณพระดาศรม
ของพระเวสสันดรก็เป็นเวลาเย็น ชูชกได้คิดว่าเวลานี้
พระนางสีหิรีคงจะกลับมาจากหาผลไม้แล้ว ถ้าเข้าไปขอ
สองกุมารในเวลานี้ พระนางสีหิรีคงจะขัดขวางเป็นแน่
จึงตัดสินใจที่จะขอสองกุมารในวันรุ่งขึ้น เมื่อพระนางสีหิรี
ออกไปหาผลไม้แล้ว

4

ในคืนนั้นเอง พระนางสีหิรีฝันไปว่ามีชายคนหนึ่ง
รูปร่างใหญ่โตตัวกำล่ำสัน มือถือคมตรงเข้ามาจะ
ทำร้ายพระนาง

ภาพ

5

ภาพพระนางขัติย์ถูกตำราย

6

ภาพพระนางขัติย์เสด็จไปพระอาศรม

7

ภาพพระเวสสันดรทรงทำนายความฝัน
ให้พระนางขัติย์

8

ภาพพระนางขัติย์แต่งตัวให้พระกัณหา

9

ภาพพระนางขัติย์นำสองกุมารไปฝาก
พระเวสสันดรให้ช่วยดูแลเสียง

5

ภายใต้น้ำที่พระนางขัติย์ทำทางน้ำกล้วย ทัตคอกไม้แดง
ทั้งสองหู ทรงเข้ามาตัดพระกร กรักพระเนตรและพระหทัย
ของพระนางออกมา พระนางเฝ้าขึ้นขึ้นด้วยความตกใจ

6

เมื่อทราบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงความฝัน
พระนางขัติย์จึงเสด็จไปพระอาศรมพระเวสสันดร
เพื่อให้ทำนายความฝันให้

7

พระเวสสันดรทรงทำนายความฝันว่า ขันพริก
จะมีอายุมาขอรับพระราชทานพระโอรสและพระธิดา
จึงทำให้เกิดกลางสังขรณ์แก่พระนางขัติย์ แก่หากทรงทำนาย
ฝันไปตามความเป็นจริงแล้ว พระนางคงจะไม่ยอมให้ยก
สองกุมารแก่ลูกเป็นแน่ ดังนั้นพระองค์จึงตรัสว่า เหตุที่
พระนางฝันเช่นนั้นเกิดขึ้นเพราะมาตุทั้ง 4 วิปริต

8

กัณฐ์เข้าก่อนที่จะเสด็จออกมา พระนางขัติย์
ได้ชำระกายและแต่งตัวให้สองกุมาร พร้อมพราส่งสอน
ไม่ให้ชุกชน แล้วจึงพระกุมารกุมารไปฝากพระเวสสันดร
ช่วยดูแล ไม่ให้ไปเล่นนอกเขตพระอาศรม

9

พระนางพราฝากสองกุมารไว้กับพระเวสสันดร
ด้วยความสังหรณ์ใจว่า " กระผมคงจะไม่ไวใจเหมือนทุก
คราวครั้ง "

ภาพ

10 ภาพชุกเขินทางเข้าเฝ้าพระเวสสันดร
ในพระนคร

11

ภาพสองกุมารหนีลงไพรชนในสระบัว

12

ภาพสำเภาธรรมชาติ

13

ภาพสองกุมาร เจริญขึ้นมาจากสระ

เสียง

10 ครั้นรุ่งเช้า ชุกเขินได้เข้ามาขอสองกุมารกับ
พระเวสสันดร ซึ่งพระองค์ก็ทราบได้ในทันทีว่าจะมาช่วย
ให้พระองค์สำเร็จพระโศภิตาในครั้งนี้ ชุกเขินกล่าว
ยกย่องพระเวสสันดรว่ามีน้ำพระทัยกว้างขวางดุจแม่น้ำ
ทั้ง 5 ซึ่งเป็นที่พึ่งพาอาศัยของเหล่าสัตว์ทั้งหลาย จนใน-
ที่สุดพระเวสสันดรได้ยกสองกุมารให้ชุกเขินไปโดยไม่ทราบว่า
สองกุมารแนบไฉน

11

เมื่อทราบว่าพระบิดาของตนทั้งสองให้ชุกเขิน สองกุมารจึง
หนีไปซ่อนในสระบัว โดยการเดินถอยหลังลงสระ เมื่อชุกเขิน
มองไม่เห็นสองกุมารจึงได้กล่าวทูลว่าพระเวสสันดรว่า
รู้เห็นเป็นใจให้สองกุมารหลบหนีไป

12

พระเวสสันดรทรงฟังชุกเขินกล่าวทูลว่าพระองค์เช่นนั้น
ก็มีความละอายพระทัย และทราบได้ทันทีว่าสองกุมารหลบหนี
ไปซ่อนในสระบัว จึงเสด็จติดตามไปและกล่าวเบี่ยงเทียบ
ว่าสองกุมารคือสำเภาทองอันที่จะช่วยนำพระองค์ให้ข้ามพ้น
โศกสงสาร เพื่อไปสู่พระโศภิตาที่ทรงปรารถนา

13

เมื่อพระชาติได้ฟังพระบิดาตรัสเรียกให้ขึ้นมาเพื่อช่วย
บำเพ็ญทานบารมีครั้งยิ่งใหญ่ ก็เกิดศรัทธาในพระทัย
ที่จะช่วยพระบิดาในการบำเพ็ญทานครั้งนี้ จึงชวนน้องขึ้นมา .

ภาพ

14

ภาพชุกเขียนที่สองกุมาร

15

ภาพพระเวสสันดรบังเกิดโทะ

16

ภาพชุกงสองกุมาร เดินออกประตู

เสียง

14

เมื่อชุกได้รับพระราชทานสองกุมารแล้ว
ก็จัดการฌฐเขียนดีเพื่อให้ชาวกลฉ้วนก่อนหน้าพระพักตร์
พระเวสสันดร

15

พระเวสสันดรทอดพระเนตรเห็นชุกที่สองกุมาร
ก่อนหน้าพระพักตร์ ก็บังเกิดความโกรธขึ้นมาที่ดูค่อนน้ำมือ
อย่างไม่เกรงใจเช่นนั้น ฉวยอาญาได้ก็จะทำร้ายชุก
แต่ในที่สุดก็ทั้งพระฉาฉิระจับกับพระวิโยคได้ เพื่อง
บำเพ็ญพระฉาฉิระต่อไป

16

ชุกฉุคกระษากฉากสองกุมาร ออกเดินทางไป
พร้อมทั้งเขียนดี เพื่อนำไปเป็นพาสฉมตั้งความตั้งใจ .

ใบงานสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

คุณครูและขอคิดให้เข้าใจว่าการวางแผนหาเวลาดีแค่ไหน ก็ยังดูยาว

1

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิโครัส	เนื้อหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร
ตอนที่ 8 50 นาที	แสดงเรื่องราวเกิดใหม่เป็นเงาประเนตตามหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

กิจกรรมที่ 3 10 นาที ขั้นก่อน	สรุปและแจกเอกสารประกอบ ครูสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมารพร้อมทั้งแจกเอกสารประกอบ ให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้กัน _____
สื่อ	เอกสารประกอบความรู้เรื่อง คุณค่าและข้อคิดที่ได้จากมหาเวสสันดร- ชาดก กัณฑ์กุมาร (เอกสารหมายเลข 23)

เอกสารประกอบสำหรับครูผู้สอน (เอกสารหมายเลข 23)

(เอกสารหมายเลข 23)

เรื่อง คุณภาพและข้อดีที่ได้จากบทเวสสันดรชาดก กับคุณธรรม

1. คุณค่าทางศาสนา โดยเริ่มพระโศภนบวชใจใหญ่กลดหลายวัยหายประเภทได้มาร่วมกัน ทั้งพระธรรมเทศนาอันแสดงถึงพระเมตตาของพระโศภนบวช ซึ่งค่อย ๆ สั่งสมมาเป็นเวลานานหลายชาติ เช่น แสดงให้เห็นถึงคุณแห่งการรักษากิเลส ของสัตว์จะ ของสัตว์ธรรม ฯลฯ โดยอาศัยความไพเราะของการเทศน์ให้รู้ถึงความหมายของพระธรรมได้
2. คุณค่าทางวรรณคดี โดยเฉพาะคุณค่าทางวรรณศิลป์ทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำและกวีวิธีในการประพันธ์
3. ข้อคิดในคำนิยามของพุทธเจ้าที่สอนให้คนเป็นดีและไม่เป็นดี คำนิยามของสาวิญญู พระเวสสันดร เป็นผู้ที่มีฐานะความเป็นพระสุทนต์เจ้า (ที่เรียกว่า ปรากรณพุทนต์) ความปรากรณาของพระเวสสันดรย่อมอยู่เหนือคำนิยามของสาวิญญู คือ ปรากรณพุทนต์มีคุณลักษณะที่จะนำไปสู่... ความรู้แจ้งเห็นจริง (สันติโศภน) และความสามารถที่จะสอนเวไนยสัตว์ (คนที่สามารถรับคำสอนได้) ให้มีจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ดังนั้นพระเวสสันดรจึงต้องฆ่าตัวตายอย่างที่ยุติธรรมไม่ฆ่าเพียง คือการสละบุตรและภรรยาให้เป็นอิสระแก่ผู้อื่นแล้วจะคงไปเป็นทาสของคนใจร้ายก็จะได้
4. ประเพณีของสังคมในสมัยพระเวสสันดรที่มีวิวัฒนาการ ไม่เหมือนกับสังคมปัจจุบัน สมัยหนึ่งสังคมมีค่านิยมอย่างหนึ่ง ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงกันหรืออาจตามความนิยมของคนในสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติ ในปัจจุบันนี้ก็ยังเห็นได้ง่าย ๆ ว่า ในประเทศหนึ่งความนิยมเกี่ยวกับคุณความดีอันใดอันหนึ่งไม่เหมือนกับอีกประเทศหนึ่ง เช่น สิทธิของสามีที่จะบริหารจัดการไปเป็นทาส ถ้ามีผู้ปฏิบัติเช่นพระเวสสันดรในสมัยนั้น สังคมก็คงจะไม่ยินยอมแม้ตัวบุคคลที่เป็นภรรยาถึงจะไม่ยินยอมเช่นกัน.

โครงสร้างนิโคร์ต

วิชาภาษาไทย

เรื่อง นิทานเวตาล

ความคิดและภาษา

การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์

คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 6 คาบ

หลักการและเหตุผล

การเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบัน จุดประสงค์ของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารได้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและสาระสำคัญของวรรณกรรมไทย ครูจึงควรจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และมีความคิดเชิงวิจารณ์วิเคราะห์ในเรื่องราวต่าง ๆ ใ้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้การสอนจำเป็นต้องใช้สื่อหลายประเภทและกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อการจัดระบบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมและฝึกทักษะรวมทั้งช่วยเหลือการเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ดังนั้นการนำบทเรียนเรื่องนิทานเวตาลมาจัดกิจกรรมโดยอาศัยสื่อและกระบวนการที่จัดระบบ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรดังกล่าว ก็สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามกระบวนการสอนในระบบนิโคร์ต

เป้าหมาย

จากการสอนนิโคร์ตผู้รู้ สร้างขึ้นเพื่อเรียนรู้เรื่องเพื่อสำหรับครูภาษาไทยนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิชาภาษาไทย เรื่องนิทานเวตาล โดยจัดให้ผู้เรียน ๆ เป็นกลุ่ม ซึ่งจะสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ในระยะเวลาสั้น จากกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะอย่างมีระบบ

จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้นักเรียน

1. เข้าใจวิธีคิดและมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อปัญหา
2. เข้าใจขั้นตอนและวิธีการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์
3. ตระหนักในความสัมพันธ์ของค่านิยมและมารยาทในการสื่อสาร
4. เกิดทักษะในการ ฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อเรียนจบหนังสือแล้ว นักเรียนจะสามารถ

1. เขียนกระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์จากนิทานเวตาลได้ถูกต้องและมีเหตุผล
2. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องไอ้คนขี้เหตุผล
3. มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของนิทานในเรื่องไอ้คนขี้เหตุผล
4. รู้ได้ว่า ตอนใดของนิทานเรื่องที่สามารถปลูกฝังค่านิยมได้
5. เปรียบเทียบคติอันดีกับคติไทยจากนิทานเวตาลได้
6. เขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านนิทานเวตาลได้

แผนการสอน

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
ตอนที่ 1 50 นาที 10 นาที 15 นาที 25 นาที	เขียนกระบวนการด้านวิเคราะห์และวิจารณ์จากนิทาน นิทานเวตาล 1. ฟังคำบรรยายเรื่องกระบวนการด้านวิเคราะห์ และวิจารณ์ 2. ศึกษาเนื้อเรื่อง นิทานเวตาล 3. อภิปรายและสรุปผลการอภิปราย	กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย
ตอนที่ 2 50 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 10 นาที	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง 1. ฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียง เรื่อง การก่อกบฏขึ้นใหญ่ 2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร ตามกระบวนการก่อกบฏขึ้นใหญ่ 3. เสนอผลงานการอภิปราย 4. เขียนสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม ของตัวละครที่ถือว่าเกินที่สุด โดยอาศัย กระบวนการก่อกบฏขึ้นใหญ่	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
<u>ตอนที่ 3</u> 50 นาที 5 นาที 10 นาที 20 นาที 15 นาที	ฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพของกวีโบราณ ในนิทานเวตาล 1. ชี้การอ่านทำนองเสนาะจากนิทานเวตาล 2. ฝึกการอ่านทำนองเสนาะ 3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพ ของกวีโบราณในนิทานเวตาล 4. สรุปผลการอภิปราย	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย
<u>ตอนที่ 4</u> 50 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 10 นาที	วิเคราะห์เรื่องภาษากับการปลูกฝังคุณธรรม 1. อ่านคำบรรยาย เรื่อง ภาษากับการปลูกฝังคุณธรรม 2. วิเคราะห์เนื้อเรื่องนิทานเวตาล ในแง่การปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน 3. สรุปผลการอภิปราย 4. เขียนสรุป นิทานเวตาลกับการปลูกฝังคุณธรรม	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย ระดมความคิด

ระยะเวลา	เนื้อเรื่อง/กิจกรรม	การจัดกลุ่ม
ตอนที่ 5 50 นาที 10 นาที 15 นาที 15 นาที 10 นาที	เปรียบเทียบคติอันเกี่ยวกับกสิไทยจากนิทานเวตาล 1. ศึกษาเอกสารเรื่อง กสิของอินเดียในนิทานเวตาล 2. แสดงความกึกกัมกับเปรียบเทียบคติอันเกี่ยวกับกสิไทย 3. เสนอผลการอภิปราย 4. สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากการฟังอภิปราย	กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย รายบุคคล
ตอนที่ 6 50 นาที 15 นาที 20 นาที 15 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากนิทานเวตาล 1. เรียงลำดับคำกับเหตุการณ์ในนิทานเวตาล 2. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จาก นิทานเวตาล 3. สรุปความรู้ที่ได้จากนิทานเวตาล	กลุ่มย่อย กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิพนธ์	นิพนธ์เวลา
ตอนที่ 1 50 นาที	การเขียนกระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์จากนิพนธ์เวลา

กิจกรรมที่ 1 10 นาที ขั้นตอน	ตั้งคำถาม " กระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ " ครูบรรยาย กระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ให้นักเรียนฟัง _____ _____ _____ สื่อ เอกสารประกอบคำถามบรรยาย เรื่อง กระบวนการวิเคราะห์และวิจารณ์ (เอกสารหมายเลข 1)
กิจกรรมที่ 2 15 นาที ขั้นตอน	ศึกษาเนื้อเรื่องนิพนธ์เวลา นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง นิพนธ์เวลา จากหนังสือวรรณวิภังค์ เล่ม 2 หน้า 65 - 72 _____ _____ สื่อ หนังสือวรรณวิภังค์ เล่ม 2 (น 503 - น 504)

เอกสารประกอบคำบรรยายสำหรับครู

กระบวนการวิเคราะห์และวิจารณ์

1. ความหมายของการวิเคราะห์และวิจารณ์

วิเคราะห์ หมายถึง การแยกแยะเป็นส่วน ๆ เพื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

วิจารณ์ หมายถึง การพิจารณาด้วยความเอาใจใส่ให้ไปตาม

วัตถุประสงค์ของผู้วิจารณ์

2. กระบวนการวิเคราะห์และวิจารณ์

โดยปกติ กระบวนการวิเคราะห์และวิจารณ์เกิดขึ้นในสมองของมนุษย์อย่างรวดเร็ว จนแทบไม่รู้สึกรู้ส แต่ในทางหลักวิชาเราต้องแยกกระบวนการนี้ออกจากกันได้ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจ พฤติกรรมทางความคิดของตัวเองมากขึ้น

การวิเคราะห์ อาจแบ่งได้เป็นได้ ๆ ดังนี้

1. มองดูงานประพันธ์นั้น ๆ ใ้ดูแบบผิวเผิน นิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น

บทความ ฯลฯ

2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ได้เห็นว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

3. แยกพิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. พิจารณาให้เห็นว่า ผู้เขียนได้คิดวิเคราะห์อย่างไรในการนำเสนอเรื่องนั้น ๆ

กระบวนการวิจารณ์ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิเคราะห์ซึ่งมีดังนี้

1. สืบหาว่าเนื้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริงหรือความรู้ ความคิดเห็น ทักษะ

2. สืบหาว่าความรู้ ทักษะ อาวุธหรือความรู้สึกลักษณะ ผู้เขียน ๆ ด้วยเจตนาอะไร หรือ ต้องการให้ผู้อ่านหรือผู้รับสารเกิดความรู้สึกอย่างไรผู้เขียนให้แง่คิดอย่างไร

3. พิจารณาเป็นขั้นสุดท้ายว่า สารสำคัญที่สุดของเรื่องนั้น ๆ คืออะไร สารที่สำคัญรอง ๆ ก็คืออะไร

อย่างไรก็ดีในการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณกรรมทุกชนิด สิ่งที่เราจะเว้นเสียมิได้คือการพิจารณาถ้อยคำสำนวนว่าเหมาะสมกับประเภทของงานเขียนหรือไม่ อย่างไร.

(เอกสารหมายเลข 1)

เอกสารประกอบ (เอกสารหมายเลข 2)

การวิเคราะห์และวิจารณ์นิทานเวตาลเรื่องที่ 6

การวิเคราะห์สาร

นิทานเวตาล มีรูปแบบแปลกลาววรรณกรรมในรูปแบบนิทานสั้น ๆ ในตัวเรื่องที่ว่าเป็นนิทานย่อยหลายเรื่องซ้อนอยู่ในนิทานเรื่องใหญ่เรื่องเดียว นิทานย่อยเหล่านั้นมีเนื้อเรื่องต่างกัน แต่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน ผู้ประพันธ์กำหนดให้เวตาล ฉะนั้นจึงเป็นตัวละครสำคัญในนิทานเรื่องใหญ่เล่านิทานเรื่องย่อยให้พระเจ้าวิกรมมาติศยฟัง

เนื้อเรื่อง

พราหมณ์แก่สละเมื่อเป็นเด็กประพฤติน่าเกลียด ใค้ก่อเหตุร้ายขึ้นคือ ใค้ปล้นสาวระทดเทวรูปปัญจานนท์ ทำให้ผู้คนระแวงภัยโกรธเคืองมาก แต่ไม่ไค้ลงโทษแต่อย่างใดเพราะเชื่อวาพระศิวะจะลงโทษเอง ทำให้แก่สละเลิกความกลัว ไค้กลับตัวเป็นผู้ง่ายและพอกเพียร กอมีครอบครัวและบุตรชื่อ มชฺฌมาลิกีเป็นหญิงใค้ความงามมาก

ครันมา มชฺฌมาลิกีมีอายุสมควรจะแต่งงานก็เกิดเหตุบังเอิญขึ้น คือหังชิกมาพี่ชายต่างก็เคยปากกนางให้ภรรยาผู้ใค้ชื่อนวไฉ ทำให้พราหมณ์แก่สละตัดสินใจขายหน้ทั้งสามทลงบพทานิตจากภริยาโบราณแล้วก็ตามยังตัดสินใจไมไค้ว่าภริยาระหว่างนั้นงูพิษตัวหนึ่งเลื้อยเข้ามากัดกนางมชฺฌมาลิกีตาย

เมื่อไม่สามารถจะแก้ไขให้ภางมชฺฌมาลิกีให้ชีวิตไค้ขายหน้ทั้งสามจะออกเที่ยวค้นคนไป ชายคนที่หนึ่งใค้ยกระดูกของนางไว้ ประพฤติคนเป็นไค้ที่สองทวาคเภาถันที่เผาศพนางไป นำเเช่ของตนเป็นวานปรังค์ ชายคนที่สาม บวตำราขุณตตายไค้เห็นจากโยคีบ้านเียง

เมื่อขายหน้ทั้งสามคนกลับมาพบกันที่เียงนางอีกครั้งหนึ่ง เมื่อไค้พราหมณ์สามารถขุณตตายไค้เห็นได้ อีกสองคนก็ว่ากระดูกและเภาถาเขารวมเป็นทองใค้ยวกัน นางมชฺฌมาลิกีนั้นก็เกิดใค้ยหาว่านางควรเป็นภรรยาของผูใค้ใด เพราะขายทั้งสามคนต่างก็อ้างใค้ตนสมควรไค้นางเป็นภรรยา เวตาลเภาเหตุผลของขายทั้งสามแล้วก็หลยัวให้พระวิกรมมาติศย

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมีนิตอร์ส	นิทานเวตาล
ตอนที่ 2 50 นาที	เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง ตามกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

กิจกรรมที่ 1 10 นาที ขั้นตอน สื่อ	ฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียง เรื่องการคิดอย่างมีเหตุผล ให้นักเรียนฟังคำบรรยายจากแถบบันทึกเสียง เรื่อง การคิดอย่างมีเหตุผล 1. แถบบันทึกเสียงคำบรรยาย เรื่องการคิดอย่างมีเหตุผล (ฉบับที่ 1 หน้า 1) 2. เครื่องบันทึกเสียง
กิจกรรมที่ 2 15 นาที ขั้นตอน สื่อ	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครตามกระบวนการคิด อย่างมีเหตุผล 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แล้วให้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร โดยอาศัยกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล 2. ตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผลการอภิปราย ใบงานกำหนดหัวข้ออภิปราย (เอกสารหมายเลข 3)

คำบรรยายจากฉบับที่แก้ไข

การคิดอย่างมีเหตุผล

ความหมายของการคิดและการวางคิด

การคิด หมายถึง กระบวนการทำงานของจิตใจมนุษย์ ในขณะที่กำลังพยายามหาคำตอบ หรือหาทางออกเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ความคิด หมายถึง ผลของกระบวนการคิด

การคิดอย่างมีเหตุผลและภาษาที่ใช้แสดงเหตุผล

ความคิดของมนุษย์ แบ่งออกได้กว้าง ๆ เป็น 2 ประเภท คือ การคิดอย่างมีเหตุผลประเภทหนึ่ง และการคิดอย่างไม่มีเหตุผลประเภทหนึ่ง การคิดอย่างมีเหตุผลต้องอาศัยหลักการหรือมีข้อเท็จจริงที่ถูกตรวจสอบอย่างแน่นแฟ้นเพียงพอ การคิดเช่นนี้มีโอกาสผิดพลาดน้อย ส่วนการคิดอย่างไม่มีเหตุผลนี้ใช้กันแพร่หลาย กล่าวคือเป็นการคิดที่ขาดข้อสนับสนุนที่น้ำหนักเพียงพอ ผลของการคิดจึงมักจะผิดพลาดหรือเลื่อนลอยไม่เกิดประโยชน์

บุคคลที่ฝึกนิสัยชอบคิดอย่างไม่มีเหตุผลนั้น เมื่อได้รับข้อเท็จจริงบางอย่างก็มักจะสรุปอย่างง่าย ๆ หรือปักใจเชื่ออย่างง่าย ๆ ว่าจะต้องเป็นอย่างนั้น เช่นนี้ ทั้ง ๆ ที่ข้อเท็จจริงนั้นหาได้เป็นหลักฐานที่น้ำหนักแน่นแฟ้นเพียงพอไม่ ตรงกันข้ามกับบุคคลที่ฝึกนิสัยชอบคิดอย่างมีเหตุผล มักจะเป็นคนที่ไม่หลงเชื่ออะไรอย่างง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงก่อน

ตัวอย่างการคิดอย่างมีเหตุผลและการคิดอย่างไม่มีเหตุผล

การคิดอย่างมีเหตุผล

แม่ตัดสินใจให้ลูกสาวไปเล่นสากาชาดไทย
ทั้งนี้เพราะแม่ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม
ผู้ประสบเคราะห์กรรมเห็นว่าแม่จะดีชีวิตไปยาวไกล
ก็ตาม

หมายเหตุ การตัดสินใจให้ลูกสาวไปเล่นสากาชาดไทย
เป็นการทำคุณประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่อย่างแท้จริง

การคิดอย่างไม่มีเหตุผล

แม่ตัดสินใจให้ลูกสาวไปเล่นสากาชาดไทย
สากาชาดไทยเพราะแม่หวังว่าลูกสาวจะไม่
จนตลอดชีวิตของแม่ ๆ จะไม่เป็นโรคตา
เลย

หมายเหตุ การเป็นโรคตาไม่เกี่ยวกับ
การตัดสินใจให้ลูกสาวไปเล่นสากาชาดไทย

ใบงานกำหนดหัวข้ออภิปราย

(เอกสารหมายเลข 3)

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
ที่กำหนดให้ โดยอาศัยกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

กลุ่มที่ 1 พระราชนัดดา

กลุ่มที่ 2 นางสมภาร

กลุ่มที่ 3 ชายผู้เป็นโยคี

กลุ่มที่ 4 พระวิกรมมุนี

กลุ่มที่ 5 เวทล

สรุปผลการอภิปราย

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานเวตาล
ตอนที่ 2 50 นาที	เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง ตามกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล
กิจกรรมที่ 3 15 นาที ขั้นตอน สื่อ	เสนอผลงานการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร โดยอาศัยกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ตัวแทนสมาชิกทุกกลุ่มเสนอผลการอภิปราย ใช้เวลากลุ่มละ 3 นาที _____ _____ -
กิจกรรมที่ 4 10 นาที ขั้นตอน สื่อ	เขียนสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครที่คิดว่าเด่นที่สุด โดยอาศัยกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล 1. นักเรียนทุกคนประเมินผลตนเอง โดยเลือกเขียนสรุปความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครที่คิดว่าเด่นที่สุดอย่างมีเหตุผล 2. ครูสรุปอีกครั้งหนึ่ง _____ _____ -

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานเวตาล
ตอนที่ 3 50 นาที	ฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุภาษิตของกวีโบราณในนิทานเวตาล
กิจกรรมที่ 1 5 นาที ขั้นตอน สื่อ	ฟังการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์ในนิทานเวตาล นักเรียนฟังแบบฝึกหัดเสียง การอ่านทำนองเสนาะในนิทานเวตาล 1. แถบบันทึกเสียง การอ่านทำนองเสนาะในนิทานเวตาล (กล้วยที่ 2 หน้า 1) 2. เครื่องบันทึกเสียง
กิจกรรมที่ 2 10 นาที ขั้นตอน สื่อ	ฝึกการอ่านทำนองเสนาะ 1. ครูแจกเอกสาร คำประพันธ์ในนิทานเวตาลให้นักเรียนอ่าน 2. นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะจากแถบบันทึกเสียง 1. เอกสาร " คำประพันธ์ในนิทานเวตาล " (เอกสารหมายเลข 4) 2. แถบบันทึกเสียงอ่านทำนองเสนาะ (กล้วยที่ 2 หน้า 1)

เอกสารสำหรับแวกนิกเรียน (เอกสารหมายเลข 4)

คำประพันธ์ในนิทานเวกา

ชายชาญเห็นไก่อ้วน

ความซื่อสัตย์ไคยาม

เห็นมิตรรักเห็นความ

เมียบัณฑิตซื่อ

ใครจะไว้วางใจอะไรก็ถามเด็ก

หนึ่งอย่าไว้วางใจทะเลทุกเวลา

สามผู้ถืออาวุธสุดจักรวาล

ทันทักษะที่รับพร จักรชัย

ชายใดไม่เพียวเพียวไป

มีอาทประสมพบสุข

ชายใดคบเห็นนาทุก

ก็ชื่อว่าชั่วช้า

จริงเพียว

พจนไพร

คณพเพิน

แบ่งทุกขเวา

ชายหาญชาญเพียวเพียวไป

นัยบเมาเขาดลาค

เขาเขาคือกิ่งพฤษภาคี

และคกควยคอกออกกระตะ

สงคราม เห็นเนอ

สงฆ์

จริงเมื่อ ทุกข์แ

เมื่อใจไร้สิน

แก่อยาเกิดไว้วางใจในสิ่งท

สองสัตว์เขี้ยวเล็มงาอย่าไว้วางใจ

ผู้หญิงทั้งหลายอย่ากราบไถ่

ถ้าแนใจปรมาทจากกายเลย

ทุกแควนแควนไพร

ไมถนรรณุก

เพียวทไป

โศกะจำเนา

เขินจิตเรา

เขานไว ๆ

สองนาคไป

ขอขมา

ไป^๑เป็น^๒คน^๓ละ
 ร^๔สา^๕ภ^๖ิ^๗ร^๘ส^๙ห^{๑๐}ค^{๑๑}ม^{๑๒}ว^{๑๓}ก
 โ^{๑๔}ห^{๑๕}ห^{๑๖}ล^{๑๗}า^{๑๘}ย^{๑๙}ก^{๒๐}ล^{๒๑}า^{๒๒}น^{๒๓}เ^{๒๔}ก^{๒๕}เ^{๒๖}น^{๒๗}ไ^{๒๘}ป^{๒๙}ร^{๓๐}ว^{๓๑}
 เ^{๓๒}ห^{๓๓}ร^{๓๔}า^{๓๕}เ^{๓๖}ก^{๓๗}เ^{๓๘}ย^{๓๙}เ^{๔๐}ย^{๔๑}เ^{๔๒}ก^{๔๓}
 จ^{๔๔}ร^{๔๕}เ^{๔๖}ย^{๔๗}
 พ^{๔๘}ง^{๔๙}พ^{๕๐}น^{๕๑}ไ^{๕๒}ห^{๕๓}
 ค^{๕๔}ม^{๕๕}บ^{๕๖}พ^{๕๗}ก^{๕๘}ว^{๕๙}
 ไ^{๖๐}ค^{๖๑}ม^{๖๒}เ^{๖๓}ก^{๖๔}
 ไ^{๖๕}ญ^{๖๖}ก^{๖๗}ำ^{๖๘}เ^{๖๙}ย^{๗๐}เ^{๗๑}ก^{๗๒}เ^{๗๓}ก^{๗๔}
 จ^{๗๕}เ^{๗๖}ก^{๗๗}เ^{๗๘}ย^{๗๙}เ^{๘๐}ก^{๘๑}
 เ^{๘๒}ก^{๘๓}เ^{๘๔}ย^{๘๕}เ^{๘๖}ก^{๘๗}เ^{๘๘}ย^{๘๙}เ^{๙๐}ก^{๙๑}
 เ^{๙๒}ก^{๙๓}เ^{๙๔}ย^{๙๕}เ^{๙๖}ก^{๙๗}เ^{๙๘}ย^{๙๙}เ^{๑๐๐}ก^{๑๐๑}
 จ^{๑๐๒}ร^{๑๐๓}เ^{๑๐๔}ย^{๑๐๕}
 ก^{๑๐๖}เ^{๑๐๗}ย^{๑๐๘}เ^{๑๐๙}ก^{๑๑๐}
 ก^{๑๑๑}เ^{๑๑๒}ย^{๑๑๓}เ^{๑๑๔}ก^{๑๑๕}
 ก^{๑๑๖}เ^{๑๑๗}ย^{๑๑๘}เ^{๑๑๙}ก^{๑๒๐}
 ส^{๑๒๑}เ^{๑๒๒}ย^{๑๒๓}เ^{๑๒๔}ก^{๑๒๕}
 ส^{๑๒๖}เ^{๑๒๗}ย^{๑๒๘}เ^{๑๒๙}ก^{๑๓๐}

โ^{๑๓๑}โ^{๑๓๒}โ^{๑๓๓}เ^{๑๓๔}ก^{๑๓๕}

เ^{๑๓๖}ก^{๑๓๗}เ^{๑๓๘}ย^{๑๓๙}เ^{๑๔๐}ก^{๑๔๑}

เ^{๑๔๒}ก^{๑๔๓}เ^{๑๔๔}ย^{๑๔๕}

ไ^{๑๔๖}ค^{๑๔๗}เ^{๑๔๘}ก^{๑๔๙}

อ^{๑๕๐}ว^{๑๕๑}เ^{๑๕๒}ก^{๑๕๓}เ^{๑๕๔}ย^{๑๕๕}

เ^{๑๕๖}ก^{๑๕๗}เ^{๑๕๘}ย^{๑๕๙}

ก^{๑๖๐}เ^{๑๖๑}ย^{๑๖๒}เ^{๑๖๓}ก^{๑๖๔}

พ^{๑๖๕}เ^{๑๖๖}ก^{๑๖๗}เ^{๑๖๘}ย^{๑๖๙}เ^{๑๗๐}ก^{๑๗๑}

เ^{๑๗๒}ก^{๑๗๓}เ^{๑๗๔}ย^{๑๗๕}

ไ^{๑๗๖}ห^{๑๗๗}เ^{๑๗๘}ก^{๑๗๙}

จ^{๑๗๓}ร^{๑๗๔}เ^{๑๗๕}ย^{๑๗๖}

ท^{๑๗๗}ก^{๑๗๘}เ^{๑๗๙}ย^{๑๘๐}

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนอิเล็กทรอนิกส์	นิทานเวตาล
ตอนที่ 3 50 นาที	ฝึกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุภาษิตของกวีโบราณในนิทานเวตาล
กิจกรรมที่ 3 20 นาที ขั้นตอน สื่อ	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุภาษิตของกวีโบราณในนิทานเวตาล 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 2. นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุภาษิตของกวีโบราณจากเอกสารคำประพันธ์ที่แจกให้ โดยอาศัยกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ให้ตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผลการอภิปราย _____ _____ -
กิจกรรมที่ 4 15 นาที ขั้นตอน สื่อ	สรุปผลการอภิปราย 1. ตัวแทนกลุ่มอภิปรายผลการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม 2. ครูสรุปจากเอกสารประกอบอีกครั้ง _____ _____ เอกสารประกอบ (เอกสารหมายเลข 5)

เอกสารสำหรับครูสรุป (เอกสารหมายเลข 5)

แนวคิดทางประการ เกี่ยวกับสภาวะของกวีโบราณ

คำประพันธ์ที่ยกมาในนิทานเวตาล เมื่อพิจารณาให้ดีแล้วจะพบว่า คติของจีนเคีย ยังให้ความสำคัญแก่ผู้ชานามากกว่าผู้หญิง เช่น การยกย่องสรร เสริญผู้ชายเมื่อทำสงคราม การสนับสนุนให้ผู้ชายออกเที่ยวและจะเต็มไปด้วยเรื่องโจ่งเลามากสำหรับผู้ชายที่ชานอยู่มากกว่าการเที่ยวหาความสนุกเพลิดเพลินของนารี

ที่น่าสนใจก็คือ บุคคลที่กวียอมรับว่าไม่น่าไว้วางใจ คือ พระมหากษัตริย์กับผู้หญิง โดยเน้นให้เห็นว่าผู้หญิงก็ไม่มีคุณสมบัติ จะเห็นได้ชัดก็ในยามสามมีเจ็บป่วยเท่านั้น ส่วนพระมหากษัตริย์นั้นก็เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจคือ " ถิ่นแม่โอรสประมาทจากตายเอย " ความคิดว่าการอยู่ใกล้พระมหากษัตริย์เป็นอันตรายนั้น ได้มาจากอำนาจสิทธิ์ขาดของพระมหากษัตริย์สมัยโบราณ การอยู่ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดอาจบันดาลให้คนเป็นตายได้นั้นย่อมเป็นอันตราย เพราะผู้มีอำนาจเป็นมนุษย์ธรรมดา ไม่ไม่เที่ยงและให้อำนาจพระอริยะเจ้า อาจแสดงสติใช้อารมณ์โกรธหรือความหลงขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ การอยู่ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจเป็นเวลานาน ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนั้นก็อาจพลั้งเผลอหรือทำอะไรผิดพลาดได้ ผลก็คืออาจถูกสั่งฆ่าได้ง่าย ๆ ความคิดเช่นนี้กล่าวไว้ในปัจจุบันมิได้ยืดยาวกันอีกต่อไป เพราะพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันมิได้ทรงอำนาจสิทธิ์ขาด และพระมหากษัตริย์ไทยก็ถือกันเป็นประเพณีว่าไม่รับสิ่งให้ประหารชีวิตผู้ใดโดยไม่ผ่านขุนนางศาลยุติธรรม และพระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตยก็ไม่ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะประหารชีวิตผู้ใด.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานเวตาล
ตอนที่ 4 50 นาที	วิเคราะห์เรื่อง ภาษากับการปลุกฝังคุณธรรม
กิจกรรมที่ 1 10 นาที ขั้นตอน	อ่านคำบรรยายเรื่อง ภาษากับการปลุกฝังคุณธรรม นักเรียนศึกษา " ภาษากับการปลุกฝังคุณธรรม " จากเอกสารที่ครูแจกให้ สื่อ เอกสารเรื่อง ภาษากับการปลุกฝังคุณธรรม (เอกสารหมายเลข 6)
กิจกรรมที่ 2 15 นาที ขั้นตอน	วิเคราะห์เนื้อเรื่องนิทานเวตาล ในแง่การปลุกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน - นักเรียนอ่าน " ภาษาและเนื้อหานิทานเวตาลกับการปลุกฝังคุณธรรม " จากหนังสือวรรณวิทัศน์ เล่ม 2 หน้า 65 - 72 - ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเนื้อเรื่องนิทานเวตาล ในแง่การปลุกฝังคุณธรรม ตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผลการอภิปราย สื่อ -

เอกสารสำหรับแจกนักเรียน (เอกสารหมายเลข 6)

ภาษากับการปลูกฝังคุณธรรม

คุณธรรมคือ ความดีงามอันดีอยู่ในตัวบุคคล คุณธรรมเกิดมาจากการปลูกฝัง การที่ได้เห็นได้ยินและได้อ่าน ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่า เรื่องข้อในการสืบทอดคุณธรรมนั้น จะอยู่ในรูปภาษาต่าง ๆ ซึ่งมีมากมาย ทั้งที่เห็นภพภพที่ใช้ในวรรณคดี และภพภพที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในนิทาน เรื่องเล่าหรือตำนาน รวมทั้งอยู่ในวรรณคดีต่าง ๆ ด้วย ในการฟัง หรืออ่านเราจะต้องใช้ความถี่ถ้วนพิจารณาว่า ควรเชื่อได้เพียงใดนำมาใช้ได้เพียงใด

ภพภพ ภพภพไม่ใช่เรื่องราวของระชาศกตามไป แต่เป็นคำที่ผู้ฉลาดผู้รู้ขึ้นเพื่อ ประโยชน์เฉพาะกาล เฉพาะโอกาส บางภพภพก็ดูเห็นขัดแย้งกัน ตัวอย่างเช่น ภพภพ " น้ำขึ้นให้รีบตัก " กับ " ช้า ๆ ไล่หมาสองเล่มงาม " ภพภพแรกหมายถึงเมื่อจะทำ กิจธุระต่าง ๆ ให้ดูว่างไปรวดเร็ว ต้องล่าช้าความฉับไว ไม่ให้เสียโอกาส เพราะความ เฉยเมยจึงจะทำให้กิจการใดประโยชน์ทางใดควรได้เต็มที่ อีกภพภพหนึ่งสอนไม่ให้เสียสมาธิให้ใช้ สติใคร่ครวญ ในหฐาธรรมรชาธิของบางภพภพนั้นแรงไม่ได้ ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับผู้ใช้ภพภพเหล่านี้ ว่าต้องการให้สนับสนุนภพภพใด เพราะเหตุใด

นิทาน นานหลายชาติในนิทานเห็นเรื่องปลูกฝังคุณธรรม แม้แต่คนไทยเราเอง ดังนั้นการฟังนิทานเราก็จะต้องใช้การใคร่ครวญเช่นเดียวกับฟังเรื่องทั้งหลาย นิทานที่แนะนำให้ เข้าใจชีวิตและให้เห็นคุณค่าของความจริงนั้นมาก เช่น นิทานชาดกสอนธรรมะในพระพุทธศาสนา นิทานชาดกบ้าน เช่น ขยายกะตาสอนให้เห็นคุณค่าของสัตว์เล็ก ๆ ซึ่งคนอาจมองข้ามไป

ตำนาน มักสอนให้รู้เรื่องบุคคลสำคัญและให้เห็นคุณค่าของบุคคลนั้น ๆ เช่น เรื่อง พระร่วงสวรรคโลก ประทัยใจคนไทยมาช้านานเกี่ยวกับความรักระหว่างพระยาอภัยทนต์กับนางอุทัย ตำนานท้องถิ่นก็ทำให้คนเรารักท้องถิ่นของตนเช่นเดียวกับนิทาน

วรรณคดี การศึกษาวรรณคดีก็ถือการเร้าชีวิตส่วนลึกของมนุษย์โดยอาศัยวรรณคดีสปี นั้นเอง ดังนั้นจึงจะเห็นได้ในการใคร่ครวญให้ถึงความสมควรแก่ผู้ใช้ปัญญา.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนนิทรรศน์	นิทานเวลา
ตอนที่ 4 50 นาที	วิเคราะห์เรื่อง ภาษากับการปลุกฝังคุณธรรม
กิจกรรมที่ 3 15 นาที ขั้นตอน	สรุปผลการอภิปราย ตัวแทนกลุ่มรายงานถึงผลการอภิปราย สื่อ -
กิจกรรมที่ 4 10 นาที ขั้นตอน	เขียนสรุป นิทานเวลาเกี่ยวกับการปลุกฝังคุณธรรม 1. นักเรียนทุกคนเขียนสรุปในหัวข้อ นิทานเวลาเกี่ยวกับการปลุกฝังคุณธรรม 2. ครูสรุปและแจกเอกสารเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากนิทานเวลา สื่อ เอกสารประกอบเรื่อง ข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานเวลา (เอกสารหมายเลข 7)

เอกสารสำหรับแจกนักเรียน (เอกสารหมายเลข 7)

ข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานเวตาล

1. พระวิกรมมหาราช นอกจากจะเรียนรู้มากแล้ว ยังเป็นผู้มีความกล้าหาญ มีวาจาสิทธิ์
ควรแก่การเคารพยกย่อง
2. ความเชื่อถือโง่กลางชนเผ่าอยู่ในหมู่ชนทุกชาติ แตกต่างกันไปในเรื่องละเอียดต่าง ๆ
มนุษย์ที่มีความกล้าหาญต่อสู้ประจัญหน้ากับสิ่งลี้ลับของผีจริง ๆ ก็มี และผู้ขวนขวายหาสิ่งพิ
วาทย์พิฤทธิอำนาจเวทมนต์คาถาและของมึนเมาและเวทคาถาให้ช่วยเหลือก็มี
3. ประเพณีบางอย่างของฮินดู (ซึ่งเรานักเรียนก็ว่า แทกอินเดียน) นั้นคล้ายคลึงกับ
ของไทย เช่น การต้อนรับผู้มาถึงบ้านต่างเรือนของตน นิยมให้การเจี๊ยงคู่ที่ตีที่ลูก
4. ประเพณีเกี่ยวกับผู้หญิง เช่น การหูกหูทองใส่ลูกสาว แตกต่างกับมากระหว่างฮินดู
กับไทย คนไทยจะไม่บอกขกูกสาวให้ไปโลงาย ๆ จะต้องรอได้ฝ่ายชายเต็มใจและความ
ปรารถนาในตัวลูกสาวอย่างจริงจัง ผู้ปกครองฝ่ายหญิงจึงจะยกให้
5. การที่บิดามารดาไม่ไ้มีความรักในเรื่งการที่ลูกของลูกสาว แล้วห่างตนทางที่
ขกูกสาวให้ชายที่ตนเห็นสมควร บอกให้เลิกคบกับชายคนนั้นภายหลัง
6. คนฮินดูนิยมออกบวชควยวิการทาง ๆ ตามประเพณีของเขา แต่คนไทยไม่นิยมออกบวช
เช่นนั้น คนไทยจะบวชเป็นสามเณรหรือพระภิกษุในพุทธศาสนา เป็นอุบาสกหรืออุบาสิกาถือศีล
อยู่ในวัด การท่องเที่ยวไปในต่างถิ่นต่าง ๆ เป็นความนิยมของฮินดูมาหลายร้อยปีแล้วปัจจุบันนี้
ก็ยังนิยมทำกันอยู่.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานเวตาล
ตอนที่ 5 50 นาที	การเปรียบเทียบคติอินเดียกับคติไทยจากนิทานเวตาล
กิจกรรมที่ 1 10 นาที ขั้นตอน สื่อ	ศึกษาเอกสาร เรื่อง คติของอินเดียในนิทานเวตาล ครูแจกเอกสารเรื่อง คติของอินเดียในนิทานเวตาลให้นักเรียนอ่าน เอกสารเรื่อง คติของอินเดียในนิทานเวตาล (เอกสารหมายเลข 8)
กิจกรรมที่ 2 15 นาที ขั้นตอน สื่อ	แสดงความกึกก้องเปรียบเทียบคติอินเดียกับคติไทย - นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน - แสดงความกึกก้องเปรียบเทียบคติอินเดียกับคติไทย พร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบ - ตัวแทนกลุ่มเขียนสรุปผลการอภิปราย

เอกสารสำหรับให้นักเรียนอ่าน (เอกสารหมายเลข ๘)

คติของอินเคียในนิทานเวตาล

1. ความเลื่อมใสในศาสนา ชาวอินเคียหรือชาวฮินดูตามันถือพระผู้เป็นเจ้ายิ่งกว่าสิ่ง
สิ่งอื่นใด เห็นได้จากการบูชาเทพและสัตว์มากชนิด เช่น เทวรูปปัญจานนท์ (เทวรูป
พระอิศวร 5 พักตร์) เจ้าแม่อากี เกกโกรอมอยู่ภูเขินเทษเจ้าเซนต์พราหมณ์เกศวะ
ถาปัสสวาระกเทวรูปปัญจานนท์ จะถูกชาวเมืองมองว่าเป็นมุกคดที่กระทำมกอย่างใหญ่หลวง
หากที่มีใครลงโทษได้ นอกจากให้พระผู้เป็นเจ้าลงโทษเอง
2. ชาวฮินดูถือว่า ลูกหญิงซึ่งอายุครบสิบขวบแล้วไม่มีคู่ เป็นอัมพาต ถือว่าเป็นหน้าที่ผู้ปกครอง
ในครอบครัวต้องจัดหาคู่ให้
3. ชายที่ลงวัยหนุ่มแล้ว การออกไปทำบุญกรรมในป่าหรือท่องเที่ยวไป ความรู้ดังกล่าว
ทำให้เข้าใจได้ว่าเหตุใดชายสามคนจึงต้องลงบวชเมื่อนางขมวดศิตาย
4. ชื่อนะให้ชายจดจำไว้เป็นประเพณีว่า ผู้หญิงก็ไม่ค่อยใช้เหตุผล ดังนั้นผู้ใดจะยกเอาเหตุ
ซึ่งจะทำให้เกิดผลอันไม่มากล่าวแก่หญิง หญิงก็จะไม่รู้สึกล้อและไม่เชื่อฟัง ดังนั้นต้องสรุปว่า
การบังคับหญิงนั้นทำได้ บางครั้งจึงเห็นว่าการอินเคียเหยียดหยามสตรี
5. เห็นว่าผู้หญิงที่ไม่เชื่อฟังบิดามารดา ถือเอาใจตนเป็นใหญ่ยอมออกเที่ยววันเวียงและ
ปลดเปลื้องผ้าคลุมหน้าทอหนามาย ห่มผ้าไหมขาว ง่วงเหงาหาวนอนอยู่เป็นนิจ และไม่ยากอยู่
ใกล้ชีวิตสามี ผู้หญิงในลักษณะนี้ถือได้ว่าเป็นคนโง่เขลาปราศจากคุณธรรม.

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนมินิคอร์ส	นิทานเวลา
<u>ตอนที่ 5</u> 50 นาที	การเปรียบเทียบคติอื่นเกี่ยวกับคติไทยจากนิทานเวลา
<u>กิจกรรมที่ 3</u> 15 นาที <u>ขั้นตอน</u> <u>สื่อ</u>	เสนอผลการอภิปราย ตัวแทนกลุ่ม เสนอผลการอภิปรายเปรียบเทียบคติอื่นเกี่ยวกับคติไทย _____ _____ -
<u>กิจกรรมที่ 4</u> 10 นาที <u>ขั้นตอน</u> <u>สื่อ</u>	สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากการฟังอภิปราย 1. นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากการฟังอภิปราย 2. ครูสรุปประเด็นสำคัญ _____ _____ เอกสารประกอบสำหรับครูสรุป (เอกสารหมายเลข 9)

เอกสารสำหรับครูบรรยาย (เอกสารหมายเลข 9)

ข้อคิดเกี่ยวกับภิกขุธรรม ชื่อของชาวอินเดีย

จากการอ่านนิทานเรื่องเวทาส ทำให้ข้อคิดหลายประการอาทิเช่น ทำไมจึงกล่าวว่า
ลูกหญิงอายุสมควรจะมีคู่แล้วยังไม่มี เห็นเธอหัว ประเพณีไทยเราไม่มีค่านิยมแบบนั้น เราถือว่า
การมีคู่เป็น เรื่องที่เกี่ยวกับความเหมาะสม โอกาสและบุคคลหรือบุพการณ แก่ในความคิด
ของชาวอินทึมีความเชื่อและถือค่านิยมในเรื่องนี้มาก อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมเรื่องนี้จะจะเป็น
เพราะผู้ชายคิดและส่งเสริมเพื่อจะได้หาภรรยาได้ง่าย ไม่ถูกฝ่ายหญิงเรียกครองทรัพย์หรือ
ขอประกันสัญญาต่าง ๆ เทียบกับประเพณีของเราดังที่เป็นอยู่

นอกจากนี้ การเชื่อถือของโศกโศกมีรอรอมากเกิดไป คงจะมีชีวิตอยู่ในโลกสมัยใหม่
ไคยาก แก้วธรรมของไทยของเราช่วยให้เราปรับตัวกับชีวิตตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายกว่า
คือไม่ยึดมั่นถือมั่นในเรื่องเพศเจ้าโรคลงมากก็ แก้วธรรมสนับสนุนให้รู้จักมองโลกอย่างมีเหตุผล
โดยอาศัยธรรมะประกอบ.

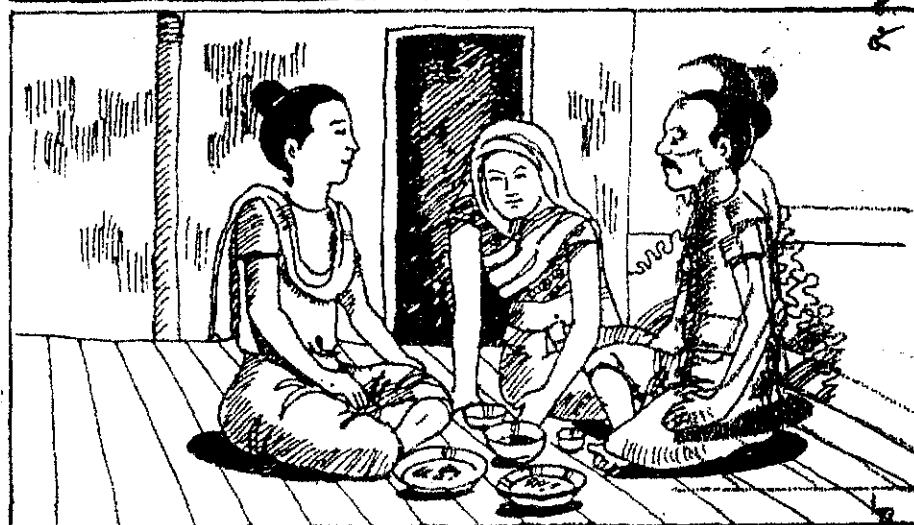
กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการเรียนรู้ในคอร์ส	นิทานเวลา
ตอนที่ 6 50 นาที	สรุปความรู้และข้อคิดเห็นที่ได้จากนิทานเวลา

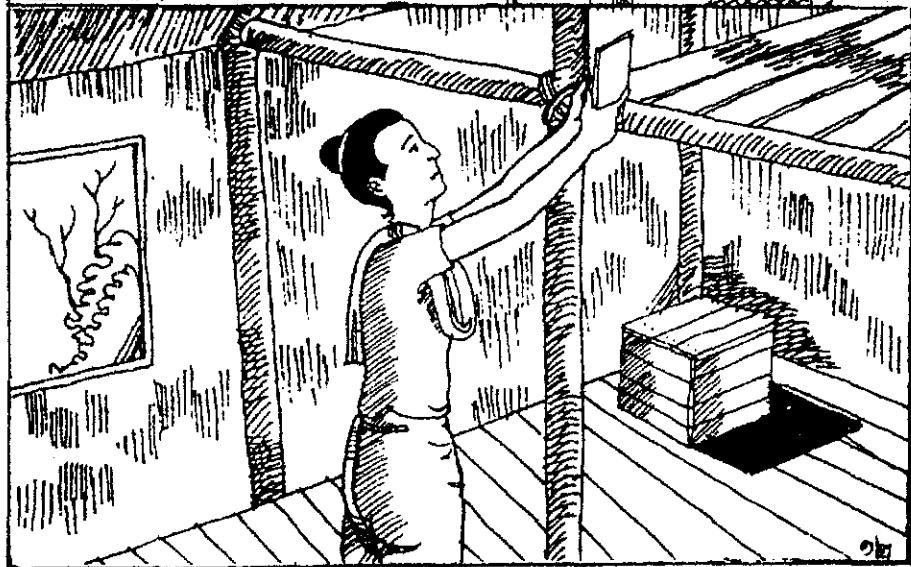
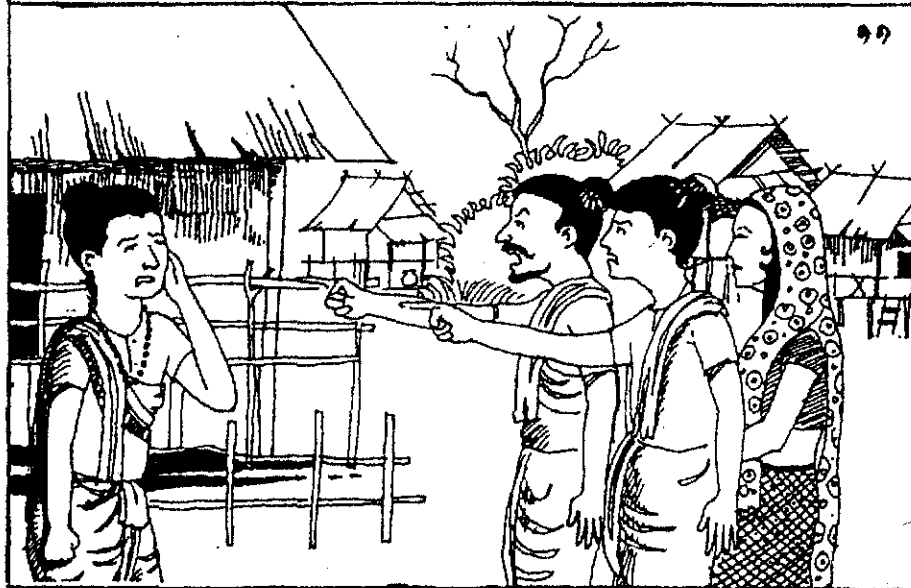
กิจกรรมที่ 1 15 นาที	เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ในนิทานเวลา
ขั้นตอน	1. กระจายภาพแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงภาพลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้องแล้วนำภาพมาแสดง 3. ครูเฉลยการเรียงภาพที่ถูกต้อง
สื่อ	รูปภาพแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในนิทานเวลา จำนวนกลุ่มละ 12 ภาพ พร้อมทั้งใบตรวจการเรียงภาพที่ถูกต้อง
กิจกรรมที่ 2 20 นาที	อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากนิทานเวลา
ขั้นตอน	1. ครูกำหนัดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อคิดเห็นและความรู้ที่ได้จากนิทานเวลา
สื่อ	-

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันเรียงภาพที่กำหนดให้ตามลำดับเหตุการณ์ในนิทานเวตาล
ให้ถูกต้อง

กิจกรรม/ครู/นักเรียน

ชุดการสอนเสริมใจครั้งที่ ๘	นิทานเวลา
50 นาที	
ตอนที่ 6	สรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากนิทานเวลา

กิจกรรมที่ 3	เสนอผลงาน
15 นาที	
ขั้นตอน	1. ทำแบบกลุ่มและกลุ่มออกมาเสนอผลงานการอธิบาย 2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระที่ได้อีกครั้ง

สื่อ	-

เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัมม์กฐณการ

การใช้วิจารณ์ในการจัด การให้อรรถาธิบายให้มีประสิทธิภาพ การเขียนแสดง
ความรู้สึกและจินตนาการ

คาบที่ 1

50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเพณี ความเป็นมาและลักษณะการแต่งมหา
เวสสันดรชาดก

จุดประสงค์นำทาง เมื่อเรียนจบจากบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. เขียนเรื่องย่อประเพณีการเทศน์มหาชาติได้
2. เขียนอธิบายลักษณะคำประพันธ์ยาวได้

เนื้อหา

- ประเพณีการเทศน์มหาชาติ
- ลักษณะคำประพันธ์ยาว

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูนำภาพประเพณีการเทศน์มหาชาติมาให้ นักเรียนดู แล้วให้นักเรียน
คนใดคนหนึ่งออกมาเกี่ยวกับประเพณีการเทศน์มหาชาติจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่องประเพณีการเทศน์มหาชาติ จบแล้ว
ครูซักถามเปรียบเทียบกับความรู้เดิมของนักเรียน

2.2 ครูนำแบบภูมิคำประพันธ์ยาวมาให้ให้นักเรียนดูบนกระดานแล้ว

อธิบายลักษณะการแต่งคำประพันธ์นั้น ๆ

๒.๖ ครูนำแถบบันทึกเสียงอ่านทำนองเสนาะจากรายยาวมหาเวสสันดรชาดกให้นักเรียนฟังและฝึกอ่านในลักษณะร้อยแก้วและร้อยกรอง แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าคำประพันธ์ที่อ่านมีลักษณะคล้องจองกันอย่างไร

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันเขียนบันทึกบนกระดานว่าหากจะจัดการเทศน์มหาชาติแล้วจะต้องเตรียมอะไรบ้างครูจับคู่ช่วยความนักเรียนบอกลงบนกระดาน
2. ครูให้นักเรียนเขียนแผนผังรายยาว ตามที่สังเกตได้จากที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการสอน

1. ภาพประกอบเรื่องการเทศน์มหาชาติ
2. แถบบันทึกเสียงอ่านทำนองเสนาะจากรายยาวมหาเวสสันดรชาดก
3. เครื่องบันทึกเสียง

การวัดและประเมินผล

1. การซักถามความรู้ที่นักเรียน
2. ให้เขียนแผนผังรายยาว

ตอนที่ 2

50 นาที

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนถ่ายทอดเรื่องได้อ่านหรือฟังอย่างวิจารณ์อย่างและสามารถโต้ตอบ

โต้ตอบมีเหตุผล

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนอธิบายลักษณะของนิทานชาดกได้
2. เล่าประวัติความเป็นมาของมหาเวสสันดรชาดกได้

เนื้อหา

บทนำเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร หน้า 33-35

วิธีสอนแบบกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการรู้เรื่องชาดก พระโพธิสัตว์ ถาตัพพัน ตามที่

นักเรียนเคยได้ยินหรือเคยประสบมา

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอธิบาย เกี่ยวกับลักษณะของนิทานชาดกและพระชาติต่าง ๆ ของพระพุทธเจ้า

2.2 ให้นักเรียนอ่านบทนำเรื่อง และเรื่องย่อมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

หน้า 33-35

2.3 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูซักถามความรู้และชี้ให้เห็นว่า มหาชาติคำหลวง

ภาพมหาชาติ มหาชาติกลอนเทศน์ มหาเวสสันดรชาดกจะมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร

2.4 ครูซักถามเกี่ยวกับประวัติผู้แต่งและผลงานวรรณคดีเรื่องอื่นๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนสรุปความหมายคำว่า จาคก พร้อมทั้งยกตัวอย่างงานชาตก
ที่เคยได้ยินได้ฟังมาประกอบ

4. สื่อการสอน

4.1 ภาพเกี่ยวกับชาตกต่าง ๆ

4.2 ภาพการเทศน์มหาชาติ

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและเล่าเรื่อง

คาบที่ 3

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนถ่ายทอดเรื่องที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณและสามารถโต้ตอบได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อครูให้อ่านและศึกษาเนื้อเรื่องจากตอนที่กำหนดให้ นักเรียนสามารถเล่าสรุปเรื่องย่อได้
2. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดและกิจกรรมในเรื่องที่อ่านได้ตามหัวข้อที่กำหนด

เนื้อหา

เนื้อเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิภังค์ เล่ม 2 หน้า 38-58

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูนำเสนอโดยเล่าให้นักเรียนฟังว่า คนในสมัยก่อนมักกล่าวว่า "ใจดีเหมือนพระเวสสันดร" ครูให้นักเรียนอธิบายความหมายและตีความ แล้วนำภาพมหาเวสสันดรชาดกทั้ง 13 กัณฑ์ให้นักเรียนดูพร้อมกับนำเสนอ

2. ขั้นตอน

- 2.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ละ 5 คน
- 2.2 กำหนดเนื้อหาให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้า

กลุ่มที่ 1	จากเนื้อหาหน้า	38-41
กลุ่มที่ 2	จากเนื้อหาหน้า	41-45
กลุ่มที่ 3	จากเนื้อหาหน้า	45-50

กลุ่มที่ 4 จากเนื้อหาหน้า 50-52

กลุ่มที่ 5 จากเนื้อหาหน้า 52-55

กลุ่มที่ 3 จากเนื้อหาหน้า 55-58

2.3 กรุ๊ปให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามบรรยายผลการอภิปราย ตามหัวข้อดังนี้

- สรุปเรื่องย่อ
- ขอบเขตและพฤติกรรมที่ได้
- แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขอบเขตและพฤติกรรมที่ได้จากเนื้อหาทั้งหมด

สื่อการสอน

ภาพเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยเวสสันดรชาดกทั้ง 13 กัณฑ์

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม การตอบคำถามและเล่าเรื่อง

ตอนที่ 4

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ในเรื่องการใช้ถ้อยคำสำนวนและโวหารต่าง ๆ

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถแต่งประโยคสั้น ๆ โดยใช้คำที่ครูกำหนดให้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างสำนวนโวหารต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

จากหนังสือเรียนทักษะพัฒนาเล่ม 2 เรื่องการใช้ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ และจากหนังสือเรียนวรรณวิภังค์เล่ม 2 เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร หน้า

38-58

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนฟังการอ่านมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร ท่านองเทศน์ มหาวาติ แล้วซักถามนักเรียนว่า ลักษณะการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ได้ฟังแตกต่างจากภาษาที่เราใช้พูดจากันอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ครูให้นักเรียนฝึกอ่านท่านองเทศน์รายยามมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร จากแถบบันทึกเสียง

2.2 กำหนดให้นักเรียนอ่านเนื้อหา การใช้ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ จากหนังสือทักษะพัฒนาเล่ม 2

2.3 ครูอธิบายและให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบด้วยคำจำนวนที่กำหนดให้ ครูอธิบายประกอบแผนภูมิ

2.4 ให้นักเรียนศึกษาวิธีใช้ถ้อยคำพิเศษที่ใช้ในการพรรณนาข้อความในมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

2.5 ครูยกตัวอย่างการใช้ถ้อยคำและจำนวนให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนแต่งประโยคจากถ้อยคำและจำนวนที่กำหนดขึ้นเอง ครูจับบันทึกตัวอย่างถ้อยคำจำนวนบนกระดานดำ

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและความรู้ที่ได้จากการเรียนในคาบเรียนนี้

สื่อการสอน

แถบบันทึกเสียงการอ่านชาดก เสนาเร ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

แผนภูมิแสดงความหมายของถ้อยคำจำนวนและชนิดของถ้อยคำจำนวนประเภทต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม

ให้ศึกษากันกว่า

ให้ยกตัวอย่างเพื่อวัดความเข้าใจ

คาบที่ 5

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนถ่ายทอดเรื่องที่ฟังได้อย่างมีวิจารณญาณ

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถตั้งเกณฑ์ในการฟังอย่างมีวิจารณญาณได้พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. บอกได้ว่าเรื่องที่ฟังมีเหตุผลน่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด

เนื้อหา

- จากหนังสือเรียนทักษะพัฒนาเล่ม 2 เรื่อง การใช้วิจารณญาณในการฟัง
- มหาเวศสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า "โกสินทร์มานาย ก. ไปซื้อ 3 ฟอง หากให้ท่านเป็นผู้ตัดสิน ท่านคิดว่าใครมีสิทธิ์เป็นเจ้าของ ครูให้นักเรียนช่วยกันคิด แล้วครูเฉลยในตอนท้าย พร้อมทั้งสรุปการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิการฟังอย่างมีวิจารณญาณ จากหนังสือทักษะพัฒนาเล่ม 2 หน้า 107 แล้วครูอธิบายประกอบ
2. ให้นักเรียนฟังบทความเรื่อง "บันทึกผู้ฝึกตน" จากฉบับบันทึกเสียง โดยเปิดให้ฟัง 2 เที้ยว ค่อยๆ นั้นให้ช่วยกันวิจารณ์ตามแนวต่อไปนี้
จุดมุ่งหมายของผู้อ่าน สารที่สำคัญของบทความนี้ แก่นักที่ใด

3. ให้นักเรียนทำการบรรยายความฝันของพระมัทรีจากแถบบันทึกเสียง แล้วให้เธอสรุปด้วยคำพูดของตนเอง ว่าเป็นเรื่องที่มีเหตุผลหรือไม่ เชื่อถือได้เพียงใด

4. ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเกณฑ์ในการฟังอย่างมีวิจารณญาณ แล้วจากบันทึกไว้

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นที่ได้จากการฟัง และจดบันทึกเกณฑ์การฟังอย่างมีวิจารณญาณ

สื่อการสอน

- แถบบันทึกเสียงประกอบบทความเรื่อง บันทึกผู้ฝึกตน
- แถบบันทึกเสียง การบรรยายความฝันของพระนางมัทรี

การวัดและประเมินผล

ซักถาม ให้อธิบาย อภิปรายแสดงความคิดเห็น และเขียนสรุปความคิดเห็นด้วยถ้อยคำของตนเอง

บทความประกอบการเรียน

กินจิโร นิโนมียา

บันทึกผู้รักคน

เมื่อประมาณเกือบ 200 ปีมาแล้ว มีเด็กชายชาวญี่ปุ่นคนหนึ่งรักเรียน เป็นชีวิตจิตใจ เขาใช้เวลาจากหน้าที่ว่างจากการทำงานหนักในทุ่งนาไปหาอ่านหนังสือทุกเล่มที่เขาหามาได้ เด็กคนนั้นชื่อว่า กินจิโร นิโนมียา ทั้งพ่อและแม่เสียชีวิตหมดเมื่อเขาอายุ 16 ปี จึงต้องมาอยู่กับลุงที่เป็นคนคักฟืนจน ๆ

ตลอดทั้งวัน กินจิโร จะออกไปส่งฟืนตามบ้านต่าง ๆ ให้ลุง เขาแบกฟืนอยู่บนหลัง ในมือก็ถือหนังสืออ่านไปตลอดทางที่เขาเดินผ่านภูเขา ความจริงเขาอยากจะอ่านหนังสือตอนกลางคืนหลังจากเสร็จงาน แต่ลุงไม่อนุญาตเพราะว่าน้ำมันตะเกียงมีราคาแพงในสมัยนั้น ด้วยเหตุนี้กินจิโรจึงต้องหาวิธีอ่านหนังสือในตอนกลางวัน ใกร ๆ จึงเห็นเขาแบกฟืนและเดินอ่านหนังสือตระเวนไปในหมู่บ้าน

วันหนึ่งในฤดูใบไม้ผลิ ขณะที่กินจิโร เดินไปส่งฟืนให้ลูกค้าประจำของลุงเขาบังเอิญมาพบที่คิโนกรางไปช่วยหญ้า เขารู้ว่าที่คิโนนั้นยังไม่มีใครจับจองเป็นเจ้าของ เขาคิดใจมากรีบวิ่งกลับบ้านไปบอกข่าวดีแก่ลุง และบอกด้วยว่าเขาอยากจะทำฟืนที่สกัดน้ำมันบนที่คิโนแห่งนี้

หลังจากได้รับอนุญาตจากลุงกินจิโรไม่รอช้ารีบฉกหญ้าจนที่คิโนโล่งเตียนแล้วจึงหว่านเมล็ดฟืนลงไปพร้อมน้ำและคอยเอาใจใส่ดูแลต้นไม้ของเขาอยู่เสมอ ตลอดฤดูร้อนเขาเฝ้าดูการเติบโตของต้นไม้ด้วยความดีอกดีใจ เขาเห็นตั้งแต่มันงอกขึ้นมาจากดินจนกระทั่งเจริญเติบโตให้ดอกออกผลมากมาย ลุงก็ชื่นชมในความสามารถของเขากล่าวว่า "ลุงจะช่วยเจ้าเก็บเมล็ดฟืนและกินจิโร แล้วเอาไปสกัดน้ำมันที่นี่เจ้าก็จะมีน้ำมันตะเกียงสมใจ เจ้าจะได้เรียนหนังสือตอนกลางคืนไปตลอดหน้าหนาวเลยทีเดียว"

คินจิโร่เน้นชีวิตด้วยการหมั่นศึกษาหาความรู้ ประหยัดในการใช้จ่ายและทำงานหนักจนกระทั่งได้เป็นรายนามที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เขามีที่นาของตัวเองและมีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วถึงขนาดที่ว่า ผู้คนจากเมืองต่างไกลก็ยังเดินทางมาขอคำแนะนำจากเขา สิ่งหนึ่งที่คินจิโร่พร่ำบอกใคร ๆ อยู่เสมอคือ "จงขยันหมั่นเพียรเพื่อบรรลุความสำเร็จในหน้าที่การงานทั้งในโลกนี้และในสวรรค์"

ความรักเรียนของคินจิโร่ทำให้เขาได้รับความสนใจจากตระกูลขุนนางผู้ร่ำรวย ครอบครัวนั้นมองเห็นคุณค่าของเขาและไว้วางใจให้เขามาเป็นครูดูแลทรัพย์สินเงินทองของครอบครัว แม้ว่าคินจิโร่จะผ่านอุปสรรคในชีวิตอย่างยากลำบาก แต่ในที่สุดเขาก็ประสบความสำเร็จโดยที่เขาได้เป็นบัณฑิตผู้ร่ำรู้ และความสำเร็จของเขาก็มีผลประโยชน์แผ่ไปยังคนอื่นด้วย

"กลางดึกตอนกลางคืน หัวรองเท้าวางในกองกลางคืน พร้อมกับศึกษาเล่าเรียนอยู่เสมอ" นี่เป็นประโยคที่คินจิโร่พูดติดปาก และข้อความนี้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในญี่ปุ่น ปัจจุบันเด็กนักเรียนที่ขยันมาแต่งเป็นเพลงร้องกันทั่วไป

อนุสาวรีย์เล็ก ๆ สะท้อนด้วยหิน เป็นลายของคินจิโร่แบกหินอยู่บนหลังในมือถือหนังสือเป็นเครื่องหมายให้เราตระหนักว่า ถึงเราจะเกิดมาเป็นคนจนก็ไม่สำคัญ หากขยันหมั่นเพียรในการทำงาน และการศึกษาเล่าเรียนอย่างจริงจัง จังเหมือนคินจิโร่เราก็จะประสบความสำเร็จในขั้นปลาย

ภาพที่ 6

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาลักษณะของตัวละครในแง่มุมต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่กำหนดให้

2. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะนิสัยของตัวละครในมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมารได้

เนื้อหา

จากหนังสือพิชัยนาเรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร จากหนังสือเรียนวรรณวิจิตร เล่ม 2

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนเนื้อหาเดิมอีกครั้งหนึ่ง แล้วตั้งคำถามว่า บุคคลที่ช่วยให้พระเวสสันดรบรรลุพระโพธิญาณได้คือใคร ให้นักเรียนช่วยกันคิด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กำหนดให้แต่ละกลุ่มเป็นตัวแทนของตัวละครต่อไปนี้กลุ่มละ 1 ตัวละคร คือ พระเวสสันดร นางมัทรี ชาลี-กัณหา ชูชก แล้วศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครที่ตนได้รับมอบหมายอย่างละเอียด

2.2 ในแต่ละกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ครูให้นักเรียนที่ส่งการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามข้อสงสัยได้

2.4 กรุณากล่าวหัวข้อให้นักเรียน เขียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ
ต่อไปนี้ก่อน

- การกล่าวคำถวายพระพร-กัณฑ์-กัณฑ์
- การบวชเรียนของพระภิกษุสงฆ์

2.5 กรุณาคัดถามและสรุปอีกครั้ง

3. วันสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นและสรุปอีกครั้งในหัวข้อที่กำหนดให้
สื่อการสอน

ภาพพระภิกษุสงฆ์ พระนางมัทรี พระเจ้า-กัณฑ์ ชูชก

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลจากการอภิปรายกลุ่ม การตอบคำถาม และเขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่กำหนดให้

ภาพที่ 7

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียนได้บอกจำนวนและอาหารต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบคนเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถเขียนข้อความแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนได้
2. นอกจากทักษะและอุปนิสัยของลักษณะที่ดีได้

เนื้อหา

จากหนังสือวรรณคดี เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการ

หน้า 213-216

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ครูให้นักเรียนดูภาพ แล้วให้นักเรียน 2-3 คน แสดงความคิดเห็นที่ตนมีต่อภาพนั้น

1.2 ครูสรุปให้ฟังว่า การที่เราดูภาพแล้วเกิดความรู้สึกต่าง ๆ กันนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความรู้สึกเหล่านี้สัมพันธ์กับสาเหตุหรือสิ่งเร้าทำให้เกิดความรู้สึกนั้น ๆ และสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการแสดงออกเป็นกิริยาอาการซึ่งแตกต่างกันไป

2. ขั้นสอน

2.1 ให้นักเรียนอ่าน "การเขียนแสดงความรู้สึกจากประสบการณ์"

หน้า 213-217

2.2 ครูซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.3 กำหนดให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกและจินตนาการโดยสมมุติตนเองว่า "หากข้าพเจ้าเป็นพระราชา-กษัตริย์ ข้าพเจ้าจะทำอย่างไรเมื่อทุกข์มาขอ"

กำหนดความยาวไม่เกิน 10 บรรทัด กรุณาส่งงานของนักเรียนมาอ่านเป็นตัวอย่าง
หน้าชั้น พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันวิจารณ์ส่วนการใช้ภาษาว่าใช้ภาษาและถ้อยคำ
เป็นอย่างไร

3. ขั้นสรุป

ครูสรุปความรู้ที่ได้จากชั่วโมงนี้ รวมทั้งให้ข้อคิดเกี่ยวกับงานเขียน
จะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้ถ้อยคำ การใช้ภาษา การใช้คำ การบรรยายให้เกิด
ภาพพจน์ ฯลฯ ดังนั้นนักเรียนจะต้องฝึกฝนอยู่เสมอ

สื่อการสอน

ภาพแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ โฉมแก้ว ภาพสงคราม ภาพแสดงถึงความอบอุ่น
ในครอบครัว

การวัดและประเมินผล

จากการซักถาม ให้อภิปรายแสดงความคิดเห็น อธิบาย และเขียนสรุป
ความคิดด้วยจำนวนของตนเอง

ภาพที่ 8

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนสรุปความรู้ความเข้าใจเห็นประเด็นค่าความรู้ที่ได้จากการอ่าน
มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถบอกคุณธรรมที่แทรกอยู่ใน
เรื่องได้อย่างน้อย 3 ประการ

2. ยกตัวอย่างกัณฑ์และสำนวนโวหารที่ไพเราะที่เด่นในมหาเวสสันดร
กัณฑ์กุมารได้อย่างน้อย 2 สำนวน พร้อมทั้งบอกเหตุผล

เนื้อหา

จากมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร ในหนังสือวรรณวิจิตรเล่ม 2

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนเรื่องการบริหารจัดการของพระเวสสันดรโดยซักถามนักเรียน
ว่าพระองค์ได้บริหารจัดการสิ่งใดบ้าง ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้เรื่อง ปัญหา
บริหารจัดการ

2. ขั้นสอน

1. ครูทบทวนเนื้อเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร โดยให้
นักเรียนเล่าด้วยวาจาเรียงตามลำดับกัณฑ์ 1 ข้อความจนจบเนื้อเรื่อง

2. ครูอธิบายความหมายของคำว่า คุณธรรม ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้ง
ยกตัวอย่างประกอบ

3. ให้นักเรียนช่วยกันหยิบยกคุณธรรมของตัวละครที่แทรกอยู่ในเรื่อง

อย่างน้อย 3 ประการ พร้อมกับให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมที่ยกมา เช่น ความเสียสละ ความอดทน ความกตัญญู ความรักของแม่ ฯลฯ

4. ให้นักเรียนศึกษาส่วนนวนโวหารและถ้อยคำที่เห็นว่าไพเราะประทับใจ และยกตัวอย่างพร้อมทั้งให้เหตุผลด้วยว่าไพเราะและดีเด่นในด้านใด

5. ครูอธิบายความคิดเห็นเพิ่มเติมและสรุป

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคุณธรรมและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง และครูสรุปหลักการพิจารณาถ้อยคำและส่วนนวนโวหารที่ไพเราะและดีเด่นในท้ายคาบเรียน

สื่อการสอน

การวัดและประเมินผล

วัดและประเมินผลจากการซักถาม ให้อธิบาย ยกตัวอย่าง อภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

เรื่อง นิทานเวตาล

ความคิดกับภาษา การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ การชมเชยและมารยาทใน
การสื่อสาร

ภาพที่ 1

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจวิธีคิดและมีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายรูปแบบวรรณกรรม
ประเภทนิทานได้
2. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินเรื่องในนิทานเวตาล
ได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

- นิทานเวตาลเรื่องที่ 6 จากหนังสือเรียนวรรณวิจิตร เล่ม 2 หน้า 63-72
- ความคิดกับภาษา จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูซักถามความหมายของคำว่า นิทาน และรูปแบบของนิทานให้นักเรียน
อธิบายความหมายและยกตัวอย่างนิทานบางเรื่อง เช่น นิทานอีสป นิทานสุภาษิต แล้ว
ครูแนะนำนิทานเวตาลฉบับสมบูรณ์

2. ขั้นสอน

2.1 ให้นักเรียนอ่านในใจ ประวัติดั้งเดิมและบทนำเรื่องนิทานเวตาล
อ่านจบแล้วครูให้เล่าทบทวน

2.2 ครูอธิบายว่า การที่จะอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ให้เข้าใจได้นั้น สิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ ความตั้งใจในการอ่าน และมีความรู้ทางภาษาเพื่อช่วยในการคิดและทำความเข้าใจ ดังนั้นเราจำเป็นต้องศึกษากระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหา ความลึกกับภาษา จากหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2 หน้า 39-14

2.3 ครูให้นักเรียน 2-3 คน สรุปความเข้าใจจากการอ่านให้เพื่อนฟัง

2.4 กำหนดให้นักเรียนอ่านในใจ เรื่องนิทานเวตาลเรื่องที่ 6

2.5 ครูซักถามความรู้ที่ได้จากรูปแบบการแต่งและการดำเนินเรื่อง

ในนิทานเวตาล

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าสรุปรูปแบบประเภทนิทานให้ยกตัวอย่าง จากนิทานเวตาลว่ามีรูปแบบอย่างไร ให้นักเรียนออกไปเขียนสรุปบนกระดานคำ

3.2 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นในการแต่งและการดำเนิน เรื่องนิทานเวตาลให้ช่วยกันระดมความคิดเห็นและอภิปราย ครูสรุปความรู้ที่ได้อีกครั้ง

สื่อการสอน

หนังสือนิทานเวตาลฉบับสมบูรณ์

การวัดและประเมินผล

จากการซักถาม ให้อธิบาย อภิปรายแสดงความคิดเห็น

วัดผลความรู้จากการเขียนบันทึกบนกระดาน

คาบที่ 2

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจขั้นตอนและวิธีการอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบคาบเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนของวิธีการอ่านอย่างวิเคราะห์และวิจารณ์ได้อย่างถูกต้อง

2. เขียนกระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์จากนิทานเวตาลได้ถูกต้อง และมีเหตุผล

เนื้อหา

- การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2 หน้า 136-140
- นิทานเวตาลเรื่องที่ 6

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูทบทวนความรู้จากชั่วโมงที่แล้วโดยซักถามความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและการดำเนินเรื่องในนิทานเวตาล

2. ขั้นสอน

2.1 ครูซักถามนักเรียน 2-3 คน ให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากนิทานเวตาลพอสังเขป

2.2 ครูอธิบายว่าการจะแสดงความคิดเห็นให้ถูกต้องตามหลักการนั้น จะต้องรู้หลักของการแสดงความคิดเห็นว่า จารึก วิเคราะห์ ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่องการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ หน้า 136-140

2.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์จากนิทานเวตาลพร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนในการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ประกอบ

2.4 ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปกระบวนการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์
จากนิทานเวตาล

2.5 ารุสรุปอีกครั้ง

3. ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันแสดงความถึ่ใจเห็นและสรุปอีกครั้ง

สื่อการสอน

ภาพเวตาล

การวัดและประเมินผล

จากการซักถาม ให้อธิบาย อภิปรายแสดงความถึ่ใจเห็น

ภาพที่ 3

จุดประสงค์ปลายทาง

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจชีวิตและมีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์นำทาง

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของความคิดและกระบวนการคิดได้อย่างถูกต้อง
2. ยกตัวอย่างพฤติกรรมของตัวละครในนิทานเวตาลซึ่งแสดงให้เห็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และไม่มีเหตุผลได้

เนื้อหา

- นิทานเวตาล
- ความลึกกับภาษา

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 กรุณาอ่าน "สองคนมอง กณหนึ่งมองเห็นโคจนม อีกคนหนึ่งตาแหลมคม มองเห็นดาวอยู่ระจาวราย" ให้นักเรียนอ่านแล้วช่วยกันตีความหมาย

1.2 กรุณาค้นเรื่อง ความลึกกับภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและไม่มีเหตุผลในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดย เอาจ๊ะและบันทึกข้อความบนกระดาน

2. ขั้นสอน

2.1 กรุณาให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในบทเรียนเรื่อง ความหมายของกระบวนการคิดและความคิดจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนาเล่ม 2 หน้า 38-40 จบแล้วครูซักถามความรู้ที่ได้

2.2 กรุณานักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตจริงหรือความคิด
ของคนไทยที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล แล้วครูซักถามความเห็นจากสมาชิกในห้องว่า
เห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 กรุณารายชื่อว่า จากถาวรอ่านนิทานเวตาลมีตัวละครใดบ้าง
ที่แสดงพฤติกรรมของการคิดโดยไม่มีเหตุผล ให้นักเรียนยกตัวอย่าง ๔-๕ คน

2.4 กรุณสรุปว่า การตัดสินใจกระทำใด ๆ จะถูกต้องหรือไม่ ต้อง
ใช้หลักการและเหตุผลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

3. ขั้นสรุป

- นักเรียนอภิปรายสรุปข้อคิดเห็น
- ครูสรุป

สื่อการสอน

ภาพเวตาล

การวัดและประเมินผล

ซักถาม ให้แสดงความจำเริญ ยกตัวอย่าง

คาบที่ 4

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาและรูปแบบคำประพันธ์ในนิทานเวตาล
2. เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและวิธีการอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถบอกรูปแบบคำประพันธ์ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องได้
2. เปรียบเทียบคติของอินกับคตินงไทยได้

เนื้อหา

- การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์
- นิทานเวตาล

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ครูซักถามนักเรียนโดยการทบทวนความรู้เดิมที่เรียนมา

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเปิดแถบบันทึกเสียงให้นักเรียนฟังการอ่านทำนองเสนาะจากเนื้อเรื่องนิทานเวตาล

2.2 ซักถามนักเรียนว่าคำประพันธ์ที่นักเรียนได้ยินเป็นคำประพันธ์ชนิดใด

2.3 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะแผนผังคำประพันธ์แล้วนำแผนภูมิคำประพันธ์ภาพที่ 16 และมาฆกถัมภ์ 8 ถัดบนกระดานคำ พร้อมทั้งอธิบายลักษณะการแต่ง

2.4 ให้นักเรียนฝึกอ่านคำบงจากแถบบันทึกเสียง 2 เที้ยว

2.5 ครูและนักเรียนช่วยกันถอดคำประพันธ์ และซักถามนักเรียนว่า เนื้อหาคงกล่าวนี้อยู่ตอนใดของเรื่อง มีความหมายและให้ข้อคิดอย่างไร

2.6 แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย ให้แต่ละฝ่ายอ้างเหตุผล เปรียบเทียบพฤติกรรมของอินเคียกับคคิของไทยจากเนื้อหาในทานเวตาล รวมทั้งวิจารณ์ ว่ามีผลดีผลเสียอย่างไรโดยยกเหตุผลประกอบ

2.7 ครูบันทึกข้อคิดเห็นบนกระดานดำ

3. ขั้นสรุป

- นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดเห็นจากเนื้อหา
- ครูสรุปความรู้ที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

สื่อการสอน

- แถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ ภาพยนตร์ 16 และมาฆวณันท์ 8 จากเนื้อหาเวตาล
- เครื่องบันทึกเสียง

การวัดและประเมินผล

ซักถาม ให้อธิบาย ยกตัวอย่าง อภิปรายแสดงความคิดเห็น และสังเกต การร่วมมือกับสมาชิกภายในกลุ่ม

ความที่ 5

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในสำคัญของคุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร
2. เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงมารยาทและมีคุณธรรมในการสื่อสาร

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคุณธรรมและมารยาทในการสื่อสารได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคอนเทนต์ของเนื้อเรื่องที่แสดงถึงคุณธรรมและกิริยารวมในเรื่อง

เนื้อหา

คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร
นิทานเวตาล

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

ให้นักเรียนดูภาพแสดงการสนทนาทางบุคคลสองคน ให้สังเกตการใช้ภาษาของผู้สนทนาว่าเหมาะสมหรือไม่ ครูสรุปให้เห็นว่าการสนทนาสื่อสารกันนั้นควรตระหนักถึงคุณธรรมและมารยาทในการสื่อสารด้วย

2. ขั้นสอน

2.1 กำหนดให้นักเรียนอ่านเนื้อหา "คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร"

หน้า 22 - 24, 29 - 32

2.2 ครูอธิบายและซักถามความรู้ที่ได้จากการสอน เช่น ความหมายของคุณธรรม และมารยาท การใช้อาวุธ

2.3 ครูซักถามนักเรียนว่าเนื้อเรื่องตอนใดบ้างที่แสดงถึงคุณธรรมและกตัตถรมในเรื่องให้นักเรียนยกตัวอย่าง

2.4 ให้นักเรียนยกตัวอย่างการใช้ภาษาของตัวละครในนิทานเป็นรายบุคคลให้เลือกคนละ 1 ตัวละคร

การใช้ภาษาของพราหมณ์ พระวิกรมมัททีย์ เวตาล ฯลฯ มีความเหมาะสมกับฐานะและบทบาทของตัวละครหรือไม่อย่างไร รวมทั้งสังเกตการใช้ภาษาพรรณนาเนื้อเรื่อง

3. ขั้นสรุป

- ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความกึกเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดให้

สื่อการสอน

- ภาพแสดงการสนทนาของบุคคลสองคน

การวัดและประเมินผล

- ซักถามให้อธิบาย อภิปรายแสดงความคิดเห็น และทำแบบฝึกหัด

ตอนที่ 6

จุดประสงค์ปลายทาง

- เพื่อให้ นักเรียนตระหนักใน 'ความสำคัญของคุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร

จุดประสงค์นำทาง

1. เมื่อจบบทเรียนนี้ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงมารยาทในการสื่อสารได้
2. เขียนบทสนทนาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

- คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร
- นิทานเวลา

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ขั้นนำ

- 1.1 คุุณยกบทสนทนาให้นักเรียนสังเกตการใช้ภาษาในการสนทนา ดังนี้

เนาวรัตน์ : น้าจตุณี หลุ่งนี้ฉันจะทำบุญบ้าน เธออยากไปไหม

จตุณี : ทำบุญที่บ้านเธอนะเธอ ไม่อยากไปเท่าไรหรอกแต่งงาน
ที่บ้านใหม่

เนาวรัตน์ : จะไปหรือไม่ไป เอ แต่เธอไปก็คีนะ จะช่วยแม่ครัว
ทำกับข้าว

จตุณี : อ้อ นี่จะให้ฉันไปทำกับข้าวเธอ นี่จะบอกอะไรให้
ถึงเธอจะเชิญฉันไปเป็นแขกเกียรติยศ ฉันก็ไม่ไปจะ ไม่วาง
มันักกับคุณสรพงษ์แล้ว

1.2 ครูซักถามนักเรียนว่าบทสนทนาดังกล่าวแสดงถึงการมีมารยาทที่ดีในการสนทนาหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.3 ครูให้นักเรียนช่วยกันแก้ไขการใช้ภาษาสนทนาให้เหมาะสมใหม่

2. ขั้นสอน

2.1 ให้นักเรียนศึกษา คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร

หน้า 24 - 27

2.2 ครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้

2.3 ครูซักถามนักเรียนถึงประโยชน์ของการมีมารยาทในการสื่อสาร

ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่าง ครูจดคำตอบลงในกระดานดำ

2.4 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนบทสนทนาของตัวละครจากสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สร้างสถานการณ์ การสื่อสารในครอบครัว

กลุ่มที่ 2 สร้างสถานการณ์ การสื่อสารในโรงเรียน

กลุ่มที่ 3 สร้างสถานการณ์ การสื่อสารในตลาด

กลุ่มที่ 4 สร้างสถานการณ์ การสื่อสารในที่สาธารณะ

2.5 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์

ที่สร้างขึ้น

2.6 ครูให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นการใช้ภาษาและมารยาทในการสื่อสารสนทนา

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปหลักการใช้มารยาทในการสื่อสาร

สื่อการสอน

ภาพแสดงบทสนทนาของบุคคล 2 คน คือ เนาวรัตน์ และ จารุณี

การวัดและประเมินผล

ซักถามให้อธิบาย อภิปรายแสดงความคิดเห็น และสร้างบทบาทสมมุติ
จากสถานการณ์ที่กำหนดให้

ภาคผนวก ข

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย
2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาภาษาไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย (ท 503) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง มหาเวศสันถาลาลก กัมมัญjar นันทนเวตาล

คำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ทั้งหมด 50 ข้อ ให้เวลาในการทำข้อสอบ 50 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อเป็นแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 คำตอบ เมื่อเลือกได้แล้วให้กากบาทที่ตัวอักษร ก ข ค ง จ ที่นักเรียนเลือกลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

ตัวอย่าง

- คำถาม ๐. ใครเป็นผู้ประพันธ์อุกฤษฏ์ไทยขึ้นเป็นคนแรก
- ก. พอลุนบาลเมือง
 - ข. พอลุนรามคำแหง
 - ค. พอลุนบางกอกทาง
 - ง. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - จ. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

คำตอบ ถ้านักเรียนเลือกข้อ ๐ ให้กระทำได้ดังนี้

๐. ก ข ค ง จ

3. ถ้านักเรียนเลือกตอบข้อใดเกินกว่า 1 ตัวเลือก จะถือว่าข้อนั้นผิด
4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ทำเครื่องหมายขีดฆ่าตัวอักษรนั้น ๆ แล้วทำเครื่องหมายอักษรที่เลือกใหม่ เช่น จะเปลี่ยนจาก ข เป็น จ ให้ทำดังนี้

๐. ก ~~ข~~ ค ง จ

บทเวสสันดรชาดก

1. เรื่อง มหาชาติ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - ก. การเกิดที่ยิ่งใหญ่
 - ข. การเทศน์ที่ยิ่งใหญ่
 - ค. การตรัสรู้ที่ยิ่งใหญ่
 - ง. การบำเพ็ญทานที่ยิ่งใหญ่
 - จ. การบำเพ็ญเพียรที่ยิ่งใหญ่
2. ประเพณีการเทศน์มหาชาติมีหลักฐานปรากฏครั้งแรกในสมัยใด :
 - ก. สมณบุรี
 - ข. ฤๅณบุรี
 - ค. สุโขทัย
 - ง. อโยธยา
 - จ. รัตนโกสินทร์
3. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
 - ก. ผู้ที่จะรับภิกษาเป็นเจ้าของกันเกราได้คือผู้ชายสูงอายุ
 - ข. แหวนดอกคือการพรรณมาความนถกเรื่องพระบาลี
 - ค. พระบาลีจะไปเกิดเป็นพระศรีอารียในชาติต่อไป
 - ง. เกร็ดงูบูชาในการเทศน์ต้องจัดให้อ้อมทางละ 100
 - จ. ผู้ที่ฟังเทศน์มหาชาติจบภายในสองวันถือว่าได้บุญมาก
4. ถ้าจะจัดเทศน์มหาชาติ "กัณฑ์กุมาร" เราจะต้องเตรียมอะไร เป็นเครื่องกัณฑ์เทศน์
 - ก. ขนมต้ม กุ้ง ปลา
 - ข. กลวย ออย มะพร้าว
 - ค. เสือผา ยา ของเล่น
 - ง. น้ำมันต์ รม ขาวกระพริพ
 - จ. ตุ๊กตาขาววัง สัตว์สี่เท้า ภูเบศรवार

5. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของรายยาว
- จะมีกัวรรคก็ได้
 - นิยมสัมผัสสระ
 - แต่ละวรรคจะมีกัคำก็ได้
 - มีบังคับเฉพาะสัมผัสระหว่างวรรค
 - เวลาจบต้องจบด้วยโคลงสองต้นเสมอ
6. ทำไมชูชกจึงง้อมาขอสงวนการจากพระเวสสันดร
- พรหมจรรย์ในหมู่บ้านนั้น
 - นางอมิตตภิกษุได้สงวนการ
 - อยากได้ลูกหลานแหกษัตริย์ไปเป็นทาส
 - ทราบว่าพระเวสสันดร เปี่ยมไปด้วยการให้ทาน
 - กลัวว่าจะได้รับค่าไถ่ตัวสงวนการเป็นจำนวนมาก
7. การที่ชูชกไม่เข้าไปขอสงวนการในขณะที่พระนางมัทรีอยู่ แสดงว่าชูชกเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดของสคริ
- นิสัย
 - จิตใจ
 - หน้าที่
 - มารยาท
 - สัญญาศกฏาณ
8. การที่ชูชกทำทารุณกรรมกับสงวนการน่าจะตรงกับส่วนใดในข้อใด
- ตัดไม้ขนนาม
 - ไล่ให้เหยาะไถ
 - เชือดคอไก่หลังดู
 - รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
 - ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ

9. "เจ้าข้าเอ๋ย บุคคลใดเคยในโลกนี้ที่จะเร่ร่อนจากขอบเดียวตลอด ๗ ร้อน ๆ เหมือนเจ้าพระยาเวสสันดรที่ไพร่เป็นทาสไปแล้ว ..." ผู้ที่มีจุดประสงค์ให้ฟัง เกิดความรู้สึกอย่างไร
- ก. ก็นึก
 - ข. โกรธ
 - ค. น้อยใจ
 - ง. ละอายใจ
 - จ. รำคาญใจ
10. "รวมพระภรรยาทั้งนี้ถวายขวาทให้พระนางอุตตมานภาพ" คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร
- ก. ยืนตรงแนวและนั่ง
 - ข. นกนาคแห่งทางขวา
 - ค. นอนหงายเหยียดยาว
 - ง. นกนาคว่านางเองกับขึ้น
 - จ. ยืนหันหลังและก้มหน้า
11. พระเวสสันดรทรงแสดงโศกเศร้าเกี่ยวกับความฝันของพระนางมัทรีว่าอย่างไร
- ก. เกิดจากธาตุไม่ปกติ
 - ข. สนิทระนางมัทรีไม่มั่นคง
 - ค. พระนางมัทรีจะต้องเสียบุรุษไป
 - ง. เทวดาฉลาดให้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้า
 - จ. พระนางมัทรีหวั่นไหวสลดใจมากเกินไป
12. การกระทำใดที่แสดงว่าพระนางมัทรี เชื่อกวามฝัน
- ก. พระทัยหิวรอนแรมจะเป็นลม
 - ข. พร่ำสอส่งกุญชรตั้งแต่เช้าตรู่
 - ค. เหยยฝากส่งกุญชรให้เทวจากช่วยดูแล
 - ง. พร่ำฝากส่งกุญชรไว้กับพระเวสสันดร
 - จ. น้ำพระเนตรไหลพรากกอนเสด็จออกมา

13. "ว่าลุงป้าเจ้าข้าคุณตาเจ้ามาเตะทางไกล ถูกได้ไม้เท้าสิ่งไหนก็ส่งมาเด็กหลานรักจะขวยรับไป ..." ข้อความนี้แสดงถึงลักษณะของพระชาติและพระกนิษฐาในค่านิด
- ก. ถักตุ้มตุ้ม
 - ข. เชื้อผั่งกำสั่ง
 - ค. โอบอ้อมอารี
 - ง. ประจบประแจง
 - จ. อ่อนน้อมถ่อมตน
14. "เจ้าสีหิรามกะนองปองแต่ที่จะเล่นเล่นลีลาศ เหมือนไปตกมฤตราชอันอ่อนแอ กรันพลัดแมอยู่แต่ลำพังแล้วก็จะพากันผาดโผนโจนเล่นตามประสาสัตว์ ไม่รู้ว่าภัยพิบัติจะมาเบียดเบียนเมื่อปางใด ..." ข้อความนี้แสดงให้เห็นลักษณะของสองกุมารอย่างไร
- ก. นารัก
 - ข. ชุกชน
 - ค. รักสัตว์
 - ง. คณโยน
 - จ. ไร้เดียงสา
15. "ธรรมชาติอันนี้เป็นเกาะแก่งกระแสน้ำกลด มีัจฉริยะ มีกมนคือตัวมาร" คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร
- ก. ความรักและอาลัย
 - ข. ความวางใจและคิดถึง
 - ค. ความโลภและเห็นแก่ตัว
 - ง. ความหลงและเห็นแก่ตัว
 - จ. ความตระหนี่และเห็นแก่ตัว

16. เพราะเหตุใดสองกุมารจึงยอมขึ้นจากสระโบกขรณี
- ก. กิจวัตรบิดาจะทำโทษ
 - ข. ส่งสารบอกให้ต้องเดินทางมาไกล
 - ค. เกรงว่าพระบิดาจะถูกชุกต้อน
 - ง. เกิดความกล้าหาญในฐานะเป็นลูกกษัตริย์
 - จ. หวามาวะได้เดินทางไปด้วยกับพระเจ้าสุทนต์
17. "เพื่อกู้พวกหวานจอมกวนด้วยอ อีกเอาแม่น้ำทั้งห้าเขามาลอ" คำที่ขีดเส้นใต้
หมายความว่าอย่างไร
- ก. พุกให้หลง
 - ข. พุกให้ใจ
 - ค. พุกให้เกล็ด
 - ง. พุกให้พอใจ
 - จ. พุกให้ตาใจ
18. พระเวสสันดรพระราชนัดดาของสองกุมารถูกชุกด้วยมุ้งหวังประโยชน์อะไรอย่างแท้จริง
- ก. ช่วยให้ชุกสมหวัง
 - ข. ได้สำเร็จมรรคผลนิพพาน
 - ค. เกิดปิติสุขในการบำเพ็ญทาน
 - ง. ได้ทรัพย์สินเพื่อถวายบูชาให้พญายักษ์
 - จ. สองกุมารจะได้ไปอยู่กับพระเจ้าสุทนต์
19. เพราะเหตุใดพระเวสสันดรจึงทรงกำหนดกล่าวพระกัณฑ์มากกว่าพระชาลี
- ก. รักพระกัณฑ์มากกว่าพระชาลี
 - ข. ทาสหญิงมีค่ามากกว่าทาสชาย
 - ค. ให้กษัตริย์เท่านั้นมีโอกาสได้พระกัณฑ์
 - ง. การบริจาคลูกหญิงเป็นการบริจาคตานที่ยิ่งใหญ่
 - จ. ให้พระกัณฑ์ตกไปอยู่ในที่ต่ำและปลอดภัยกว่าพระชาลี

20. การที่ผู้ชกทำทารุณกรรมกับสองกุมารทำให้ระเวสสันดร เกิดความรู้สึกเช่นกับ
 ส่วนใด
- มัลลิกา
 - น้ำท่วมปาก
 - หวานอมขมกลืน
 - ไกลเกล็ดกิ้งคาง
 - น้ำซุ่นไว้ในน้ำใสไว้นอก
21. คุณธรรมข้อใดในทราเวสสันดรชาดกที่ยังเป็นประโยชน์สำคัญที่สุดแก่สังคมปัจจุบัน
- ความเห็นใจเพื่อนมนุษย์
 - การปรนนิบัติสามีและลูก
 - การเสียสละเพื่อส่วนรวม
 - ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ญาติมิตร
22. วิธีที่ระเวสสันดรมอบกุมารทั้งสองให้แก่ชู้รักนั้นคืออย่างไร
- ถวายนมให้
 - หลังน้ำลงหมีของชู้รัก
 - เจิมหน้าชู้รักและสองกุมาร
 - ประกาศยกให้ตกนพาทะพดาเจ้าถิ่น
 - หลังน้ำลงหมีของชู้รักและสองกุมาร
23. ปัญจมหาวิรเวททาน ประกอบด้วยอะไรบ้าง
- เงิน ทอง รัต ทาสหญิง ทาสชาย
 - เงิน ทอง แก้ว แหวน บุตร
 - เงิน ทอง บุตร ภรรยา ชีวิต
 - ช้าง ม้า บุตร ทาสหญิง ทาสชาย
 - ช้าง ม้า ชีวิต บุตร ภรรยา

24. ข้อความใดทำให้มองเห็นภาพพจน์มากที่สุด

- ก. เสาขาวราเดินทะลุหะดาดเหยียบพลาตาคมผลง
- ข. ส่วนพระโพธิสัตว์ทอดพระเนตรเห็นธิดาขึ้นชม
- ค. เจ้าก้านทองจรรลีลาตึงจากอาสน์พระอาศรม
- ง. โอเวลาปานฉะนี้ก็สำคัญ คนทั้งหลายเขาเรียกกันกินอาหาร
- จ. บุษบายน้อมปากคาคกลาวส่าสักระสันพันเป็นเกลียวเหนียวเหนียว

25. ข้อใดแสดงลักษณะนิสัยตัวละครเด่นชัดที่สุด

- ก. แดงว่าเราขอทุเลาเลื่อนสักการี ขอให้หันพระมหาริเรอกลับมา
- ข. ชรรณควาสดรนั้นเป็นเกาะแก่งคึกกระแสดุสส มีมัจฉริยะมีคนนคือตัวมาร
- ค. พิศณุเห็นบุรุษไทย 18 ประการเกิดในสันดานเข่าบคัสสัพพาภิณังไว้
ในระหัย
- ง. ว่าดูงยมีเจ้าชาอุเตาเจ้ามาแต่ทางไกล ดงไถ้ไม้เท้าสิ่งใดหนักสงมา
เกือกลานรักจะชวรบไม้
- จ. หักคอกไม้แสงทั้งสองหูสูง่า มีหัตถ์เมืองขวานนั้นถ้อคาบคมเขี้ยว
เป็นมันปลาบระเลื่อมแสง

26. ส่วนวน ตีปลาหน้าไซ มีความหมายอย่างไร

- ก. คุกไม้เกรงใจเขา
- ข. ทำร้ายเด็กตอนหน้าบูใหญ่
- ค. ไม่อยากให้อ่อนมีความสุข
- ง. ทำให้ผู้อื่นเสียประโยชน์ที่ควรจะได้
- จ. ฉวยโอกาสกอบโกยประโยชน์ที่ควรจะได้

27. จากสำนวน "ตีปลาหน้าไซ" ไซในที่นี้หมายถึงข้อใด

- ก. ชูชก
- ข. ม้ารี
- ค. ส่องกุมาร
- ง. พระโศภิตา
- จ. พระเวสสันดร

28. ความสัมพันธ์ระหว่างพระเวสสันดรกับชูชกได้แก่อะไรในข้อใด

- ก. โหดเหี้ยมกับใจดี
- ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ค. บำบัดความอยากได้ของคนโลภด้วยการให้
- ง. ประารถนาสิ่งใดในปรุพี เอาไมตรีแลกได้ดังใจจริง
- จ. มิตรภาพที่แท้จริงย่อมจะพบได้แต่ในยามทุกข์ยากเท่านั้น

29. เมื่อพิจารณาตามหลักการวิเคราะห์สาร ลักษณะเด่นที่สุดของรูปแบบนิทานเวตาลคือข้อใด

- ก. เป็นนิทานที่แฝงคติธรรม
- ข. เป็นนิทานของชาติอินเดีย
- ค. กำหนดให้มนุษย์เป็นพระเอก
- ง. เป็นนิทานรวมทั้งหมดยุคของกรีก
- จ. เป็นนิทานย่อยหลายเรื่องซ้อนอยู่ในนิทานใหญ่เรื่องเดียว

30. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของตัวเวตาล

- ก. หน้าสีน้ำตาล
- ข. ห้อยหัวลงมา
- ค. มีหางเหมือนงู
- ง. ตัวเย็นเหนียวฉืด ๆ
- จ. ลูกตาสีเขียวเรือง ๆ

31. ใจความสำคัญของนิทานเวตาลคืออะไร
- นางนงนุชมากดีหั่นคนชีวิต
 - พระวิกรมมัททยชนะเวตาล
 - พระวิกรมมัททยตอบปัญหาถูก
 - ลอนให้รู้ว่าหาคิดได้คิดหาตัวโกษฐ์
 - เวตาลพยายามเล่นนิทานเพื่อยั่วให้พระวิกรมมัททยตรัสออกมา
32. กลวิธีการประพันธ์เรื่องนี้เป็นอย่างไร
- มีบทสนทนามาก
 - ดำเนินเรื่องอย่างไม่มีเหตุผล
 - ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเนื้อหา
 - การดำเนินเรื่องสลับสับไม่ลำดับเนื้อหา
 - มีสำนวนอุปมาอุปไมยโวหารและพรรณนาโวหารมาก
33. ข้อความใดที่มีลักษณะเป็นการเยาะเย้ย
- เอ็งใจแฉะยังคิดตาย
 - เหตุใดอาจารย์จึงไม่กินเลา
 - ความโง่ของนายเจ้าทะเลดูแล้ว แต่พระองค์นั้นยัง
 - คนที่รวบรวมความยินดีในรายไม่ได้ยังมีชีวิตช่วยการเปล่า
 - ให้มันพูดของมันไปจนสิ้นฤทธิ์ของมันบางทีจะสำเร็จได้
34. พระวิกรมมัททยต้องเดินทางไปนำเวตาลกลับมาทั้งหมดรวมกี่ครั้ง
- 21 ครั้ง
 - 22 ครั้ง
 - 23 ครั้ง
 - 24 ครั้ง
 - 25 ครั้ง

35. ลักษณะคำประพันธ์ใดที่ไม่มีในเรื่องนิทานเวตาล

- ก. ฉันท
- ข. ร่ายยาว
- ค. กาพย์ฉบัง
- ง. กลอนสุภาพ
- จ. โคลงสุภาพ

36. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นจริง

- ก. นางมณฑาคลีขึ้นขึ้นชีวิต
- ข. พระหมื่นเกษจะจัดการเผาศพลูกสาว
- ค. ชายหนุ่มทั้งสามตกลงใจว่าจะเหียวกันกันไป
- ง. กล่าวอธิบายเรื่องนี้จะทะลุความโง่ของเอ็งเข้าไป ทำให้เอ็งเข้าใจได้หรือยัง
- จ. พระหมื่นเกษจะรำพึงว่า "เจ้าสาวคนเดียวเจ้าหนุ่มสามคนเช่นนี้จะทำอย่างไรหนอ"

37. พฤติกรรมของตัวละครใดที่แสดงให้เห็นชัดว่าในส่วนลึกของจิตใจเป็นคนดี

- ก. ตัวเวตาล
- ข. นางมณฑาคลี
- ค. พระหมื่นเกษ
- ง. ชายหนุ่มคนที่ห้าตัวเป็นวานปรสัด
- จ. ชายหนุ่มคนที่ห้าเพื่อตนเป็นโยคี

38. ตัวละครที่กล่าวขอความเหี้ยมโหดกับสาวงามที่ว่า "มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน"

- ก. โยคี
- ข. พระวิกรมเทติย์
- ค. พระหมื่นเกษ
- ง. เจ้าของบ้านที่ชายผู้เป็นวานปรสัดไปพักด้วย
- จ. เจ้าของบ้านที่ชายผู้เป็นโยคีเดินทางไปพักด้วย

39. เวทาคตามปัญหาพระวิกรมมัททีย์เพื่ออะไร
- ทดสอบความอดทน
 - ดูน้ำใจมนุษย์แต่ละคน
 - ดูสมรรถภาพทางกาย
 - ดูสมรรถภาพทางสมอง
 - ดูความแข็งแกร่งของจิตใจ
40. เหตุใดพ่อแม่และพี่ชายจึงต้องเป็นชู้ระหว่างสามีให้นางมณฑุมารตี
- สังหรณ์ใจว่านางจะมีอายุสั้น
 - นางเป็นที่รักของบุคคลเหล่านั้น
 - นางไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง
 - เป็นเรื่องที่บาปมากหากนางไม่มีสามี
 - นางจะถูกกล่าวสาปจากเทวรูปปัญฐานนค
41. ท่านคิดว่าผู้ใดมีพฤติกรรมที่น่ารังเกียจที่สุด
- โยคี
 - เวทาค
 - พราหมณ์เกศวะ
 - พระวิกรมมัททีย์
 - ภริยาเจ้ารองขาน
42. "ใช้เวลาเมื่อยังเป็นหนุ่มในการบูชาเทพแลนางรตี" ตรงกับคัมภีระของใคร
- โยคี
 - เวทาค
 - พราหมณ์เกศวะ
 - พระวิกรมมัททีย์
 - พี่ชายนางมณฑุมารตี

43. ภาพิตของอินเคียกล่าวว่า หากหญิงใด "ปลดปล่อยผ้าคลุมหน้าต่อหน้าชาย
หลับราวตายแล้วมีว้างวงศ์มเหศวรลงล่าง พอใจอยู่หากจากสามี ..."
แสดงว่าหญิงนั้นเป็นคนอย่างไร
- เจ้าชู้
 - คือนั่น
 - ใจบวบ
 - เห็นแก่ตัว
 - สยวิปราคา
44. นักปราชญ์โบราณได้กล่าวถึงผู้หญิงด้วยความรู้สึกอย่างไร
- โกรธแค้นยิ่ง
 - เห็ดทูนบุรุษน้ำใจ
 - ถูกเหยียดหยาม
 - สงสารและเห็นใจ
 - เบื่อหน่ายรำคาญใจ
45. ทำไมในวีโบบราณจึงกล่าวว่า "หากกษัตริย์ทรงฉัตรชัย ถ้าแม่ใครประมาทอาจตายเลย"
- ผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดอาจทำลายชีวิตคนได้
 - ชีวิตกษัตริย์ไม่ควรตั้งอยู่ในความประมาท
 - ผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดอาจประมาทถึงแก่ชีวิต
 - กษัตริย์มีอารมณ์ฉุนเฉียวจนทำให้ประมาท
 - ฉัตรเป็นสิ่งป้องกันความประมาทของกษัตริย์
46. จากการศึกษาเรื่องนิทานเวตาล ข้อความใดที่ ไม่เป็นความจริง
- ตัวละครในเรื่องมีทั้งที่เป็นมนุษย์และอมมนุษย์
 - มนุษย์ในคฤศนธรรมนั้นมักพาบวมมนุษย์ที่ฉลาดเสมอ
 - วรรณคดีโบราณมักมีพฤติกรรมตัวละครนอกเหนือธรรมชาติ
 - กนิยานมัยโบราณมีความเชื่อในสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติ
 - ธรรมภาษนฉลาดมักจะทนฟังผู้อื่นออกจากรวมเห็นแสดงความโง่เขลาไม่ได้

47. การกลับมาเพื่อจับชีวิตนางมัทรีมาคืนของชายหนุ่มทั้งสามแสดงให้เห็นถึงอะไร
- ก. ความมีน้ำใจ
 - ข. รักมากก็โง่งมาก
 - ค. ดูแล้วไม่แตกต่าง
 - ง. ความมีเกียรติยศ
 - จ. ไม่มีมิตรหรือศัตรูในชีวิตจริง
48. คติไทยกับคติอินเดียแตกต่างกันมากที่สุดในเรื่องใด
- ก. การอดบวช
 - ข. ฆราวาสศึกษาศาสนา
 - ค. ความเร็วเรื่องไสยศาสตร์
 - ง. ความงามของสตรีกับดวงจันทร์
 - จ. การจัดหาบุตรรองที่เฒ่าจะมามีลูกสาว
49. ข้อใดไม่ใช่คติของไทย
- ก. ผู้ด้อยกว่าจะมีภรรยาไม่ได้
 - ข. ผู้หญิงช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
 - ค. คอรับแขกแบบเลี้ยงดูผู้เสีย
 - ง. ผู้หญิงเปิดปากพูดหน้าต่อหน้าชายได้
 - จ. ผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงานทำให้ญาติพี่น้องต้องขายหน้า
50. ความหมายของศัพท์คำใดที่มีความหมายเป็นนามธรรม
- ก. หินกร
 - ข. เทวรูป
 - ค. โกกิล
 - ง. นิลิตบด
 - จ. รัชกาลิร

แบบสอบถามความสนใจในวิชาภาษาไทย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนโดยจะมีข้อความให้อ่านเพื่อให้นักเรียนได้พิจารณาว่านักเรียนสนใจกิจกรรม ในข้อความเท่านั้นเล็กน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพราะแต่ละคน ย่อมมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน

2. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนและ ตอบให้ครบทุกข้อ ถ้าตอบจะไม่เป็นผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนในทางใด ๆ ทั้งสิ้น

3. วิธีตอบแบบสอบถามในข้อหนึ่ง ๆ จะมีช่องว่างให้นักเรียนพิจารณาว่า แต่ละข้อที่กำหนดมาให้ให้นักเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด โดยให้นักเรียนเลือกตอบ ระดับข้อใดระดับหนึ่งใน 5 ระดับ คือ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ เมื่อคิดว่าจะตอบข้อใดก็ให้ทำเครื่องหมาย / ให้ตรงกับช่องนั้น ๆ ข้อความละ 1 ข้อ

ตัวอย่าง

ข้อความ \ ความรู้สึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐. ชักถามและตอบคำถามในชั่วโมงวิชาภาษาไทย	✓				
๐๐. ทำแบบฝึกหัดภาษาไทยเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูให้ทำในชั้นเรียน		✓			
๐๐๐. ถ้ามีโอกาสจะเลือกเรียนวิชาภาษาไทยในการเรียนชั้นสูง ๆ ต่อไปอีก			✓		

แบบสอบถามความสนใจในวิชาภาษาไทย

ชื่อ ชั้น เลขที่

ข้อความ	ความรู้สึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชักถามและตอบคำถามในชั่วโมงวิชาภาษาไทย						
2. ทำแบบฝึกหัดภาษาไทยเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูให้ทำในชั้นเรียน						
3. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย						
4. ถ้ามีโอกาสจะเข้าร่วมการแข่งขันตอบปัญหาภาษาไทย						
5. ถ้ามีโอกาสจะสมัครเป็นสมาชิกชุมนุมภาษาไทย						
6. จัดแสดงละครเกี่ยวกับวรรณคดีไทย						
7. ร่วมมือกับครูและเพื่อนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความรู้ภาษาไทย						
8. ศึกษาความหมายของคำต่าง ๆ ในพจนานุกรม						
9. อ่านบทวิจารณ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย						
10. แต่งเรียงความเข้าร่วมประกวดตามคำเชิญชวนจากสถานต่าง ๆ						

ข้อความ	ความรู้สึก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	มากที่สุด
11.	ศึกษาความสัมพันธ์ของภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ					
12.	อ่านฉบับสมบูรณ์ของวรรณคดีไทยเรื่องต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการคัดลอกมาให้เรียน					
13.	รวมอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับภาษาไทยใน โอกาสต่าง ๆ					
14.	เล่นทายปัญหาภาษาไทย					
15.	ฝึกเขียนคำขวัญประกวดเนื่องในโอกาสต่าง ๆ					
16.	บันทึกเพลงในวรรณคดีไทยไว้ฟังในยามว่าง					
17.	เก็บสะสมหนังสือเกี่ยวกับความรู้ภาษาไทย					
18.	สังเกตและเปรียบเทียบการใช้ภาษาไทย แต่ละยุคสมัย					
19.	สมัครเข้าอบรมการฝึกพูดตามสถาบันฝึกพูด					
20.	จะเลือกเรียนวิชาภาษาไทยในการเรียน ชั้นสูง ๆ ต่อไปอีก					

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

บทคัดย่อ

ของ

วนิดา ศิริวิมลลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พฤษภาคม 2528

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนในแผนการเรียนที่ 1 (วิทย์ - คณิต) โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 60 คน แล้วแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส กลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ใช้เวลาเรียนกลุ่มละ 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาในการทดลองเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ ชุดการสอนมินิคอร์ส แผนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความสนใจในวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น .7973 และ .9287 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ $t - test$

ผลการทดลองพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอน
มินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลัง
การทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส
กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

A COMPARATIVE STUDY OF ACHIEVEMENT AND INTEREST IN THAI OF
MATTAYOM SUKSA V STUDENTS THROUGH MINICOURSES AND THE TEACHER'S
MANUAL OF THE EDUCATIONAL TECHNIQUES DEPARTMENT

AN ABSTRACT

BY

WANIDA SIRIMALA

Presented in parrial fulfillment of the requirement
for the Master of Education Degree
at Brinakharinwirot University
November 1985

The purpose of this study was to compare the achievements and the interests in Thai of Mattayomsuksa V students learning through the Minicourses and the teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development.

The sample used in this study was 60 Mattayomsuksa V students in Program I (Science - Math) of Sarakhamphittayakhom School, Mahasarakham Province in the Academic Year 1985. This sample was simply randomized and divided into the experimental group and control group of 30 students in each group. The experimental group was taught through the Minicourses, and the control group through the Teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development. Each group was taught in the same contents for 14 periods of 50 minutes.

The instruments used were the Minicourses, lesson plans in accordance with the teacher's Manual for teaching Thai of the Department of Curriculum and Instructional Development, the achievement test, and the interest test in Thai Constructed by the researcher with the reliabilities of .7973 and .9287 respectively. The statistic used for analysing data was the t - test.

The findings were as follows :

1. The achievements of students taught through the Minicourses and the teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development before and after the experiment were significantly different at the .01 level.

2. The achievements of students taught through the Minicourses and the Teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development were different at the .01 level.

3. The interests in Thai of the students taught through the Minicourses and the Teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development were significantly different at the .01 level.

4. The interests in Thai of the students taught through the Minicourses and the teacher's Manual for teaching Thai of the Department of the Curriculum and Instructional Development were not significantly different.